

Hof van Cassatie

LIBERCAS

10 - 2018

ADVOCAAT

- Strafzaken - Cassatieberoep - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

Uit artikel 425, §1, Wetboek van Strafvordering volgt dat hij die namens een partij cassatieberoep instelt ter gelegenheid van het afleggen van zijn verklaring niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het door artikel 425, §1, tweede lid, bedoelde getuigschrift; de advocaat die namens de eiser als dominus litis cassatieberoep instelt, moet aan deze vereisten voldoen vermits pas op die manier kan de door de wetgever met deze bepalingen beoogde doelstelling, namelijk waarborgen dat het instellen van een cassatieberoep slechts weloverwogen gebeurt door een advocaat die blijk heeft gegeven van een vertrouwdschap met de cassatieprocedure in strafzaken, worden bereikt (1). (1) Zie: Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr. 233; Cass. 10 mei 2016, AR P.16.0284.N, AC 2016, nr. 311; Cass. 6 september 2016, AR P.16.0917.N, AC 2016, nr. 461.

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.1082.N

AC nr. 566

ARBEID

SOCIALE DOCUMENTEN

Sociale documenten - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Zogenaamd reglementaire overtreding - Onwetendheid en onoverkomelijke dwaling - Overtreding van sociaal strafrecht

De werkgever is niet schuldig aan de in artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek bedoelde overtreding als hij aannemelijk maakt dat iedere redelijke en voorzichtige werkgever die in dezelfde feitelijke en juridische toestand verkeert, eveneens onjuiste en onvolledige verklaringen zou hebben afgelegd (1). (1) Zie concl. in hoofdzaak OM in Pas. 2018, nr. 111.

- Art. 226, eerste lid, 1°, c Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

Sociale documenten - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Zogenaamd reglementaire overtreding - Moreel bestanddeel - Begrip - Bewijs

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

Sociale documenten - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Zogenaamd reglementaire overtreding - Onwetendheid en onoverkomelijke dwaling

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

Sociale documenten - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Zogenaamd reglementaire overtreding -

---

Moreel bestanddeel - Begrip - Bewijs

Het moreel bestanddeel van de overtreding bedoeld in artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek, met andere woorden de door de wet bestrafte fout, bestaat in het niet-nakomen van de verplichting om juiste en volledige verklaringen af te leggen; het bewijs van dat bestanddeel kan in beginsel worden afgeleid uit de loutere vaststelling dat de verklaringen van de werkgever onjuist en onvolledig zijn, wanneer laatstgenoemde onvoldoende aannemelijk maakt dat hij wegens een rechtvaardigingsgrond zoals onwetendheid of onoverkomelijke dwaling, onvermijdelijk dergelijke verklaringen heeft afgelegd (1). (1) Zie concl. in hoofdzaak OM in Pas. 2018, nr. 111.

- Art. 226, eerste lid, 1°, c Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

ARBEIDSONGEVAL**VERGOEDING*****Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Tijdelijke verergering na herzieningstermijn - Vergoeding***

Conclusie van advocaat-generaal Vanderlinden.

18 juni 2018

S.2017.0080.N

AC nr. ...

Vergoeding - Arbeidsongeschiktheid en wedertewerkstelling - Tijdelijke verergering na herzieningstermijn - Vergoeding

De vergoedingen, zoals bepaald in de artikelen 22, 23 en 23bis Arbeidsongevallenwet, zijn ook verschuldigd indien vóór de tijdelijke verergering zich een verergering van de blijvende arbeidsongeschiktheid heeft voorgedaan na de herzieningstermijn en op grond daarvan aan het slachtoffer een bijslag wordt toegekend wegens verergering van blijvende arbeidsongeschiktheid tot minstens 10 pct., met toepassing van artikel 9, eerste lid, van het koninklijk besluit van 10 december 1987 betreffende de bijslagen verleend in het kader van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971; de toekenning van de bijslag op grond van artikel 9, eerste lid, van het voormelde koninklijk besluit opent aldus ook het recht voor de voormelde vergoedingen voor tijdelijke arbeidsongeschiktheid voor periodes die zich voordoen vanaf de aanvang van de periode waarvoor een bijslag voor verergering van blijvende arbeidsongeschiktheid tot minstens 10 pct. is toegekend (1). (1) Zie andersluidende concl. OM.

- Art. 25, eerste en derde lid Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971

18 juni 2018

S.2017.0080.N

AC nr. ...

BANKBREUK EN BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN***- Bedrieglijk onvermogen - Beoordeling door de strafrechter - Collectieve schuldenregeling - Beschikking van toelaatbaarheid door arbeidsrechtbank***

- Artt. 1675/2, eerste lid, en 1675/6 Gerechtelijk Wetboek

- Art. 490bis, tweede lid Strafwetboek

20 juni 2017

P.2016.0392.N

AC nr. 405

BELEGGINGEN

- Financieel bemiddelaar - Informatieplicht - Omvang - Beoordeling

De omvang van de informatieplicht van de financiële bemiddelaar met betrekking tot een transactie in financiële instrumenten moet worden beoordeeld op grond van het kennisniveau van de cliënt voor wie de informatie bestemd is (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 408.

- Art. 36, 2° en 5° Wet 6 april 1995 inzake het statuut van en het toezicht op de beleggingsondernemingen

22 juni 2018

C.2017.0017.F

AC nr. ...

- Financieel bemiddelaar - Informatieplicht - Omvang - Beoordeling

Conclusie van advocaat-generaal de Koster.

22 juni 2018

C.2017.0017.F

AC nr. ...

BEROEPSGEHEIM**- Uitlevering - Overdracht van voorwerpen - Stukken beweerdelijk gedekt door het beroepsgeheim - Beoordeling van dit bezwaar - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte**

Indien de verdachte aanvoert dat de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, gedekt zijn door het beroepsgeheim en daarom niet mogen worden overgedragen, vereisen de artikelen 6, 8 en 13 EVRM niet dat het onderzoeksgerecht zelf dit bezwaar beoordeelt, voor zover op basis van de door de verzoekende staat verstrekte informatie vaststaat dat de verdachte voor de gerechten van de verzoekende staat zijn bezwaren op dat vlak kan laten gelden; de enkele omstandigheid dat de vervolgende instanties van de verzoekende staat kennis zouden kunnen krijgen van door het beroepsgeheim gedekte stukken berooft een verdachte niet van de mogelijkheid de beweerde onregelmatigheid aan te voeren voor de gerechten van die verzoekende staat.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

BESLAG**ALGEMEEN****Algemeen - Derdenbeslag - Derde-beslagene - Verzuim verklaring te doen - Verklaring tot schuldenaar - Verweer - Aard van de grieven**

De derde-beslagene die krachtens artikel 1456 Gerechtelijk Wetboek wordt vervolgd om geheel of ten dele tot schuldenaar te worden verklaard van de oorzaken en de kosten van het beslag wegens de niet-nakoming van de verplichting tot afleggen van de verklaring van derde-beslagene als bedoeld in artikel 1452, kan zich tegen deze veroordeling verweren met alle excepties en verweermiddelen die de beslagene ter beschikking staan.

4 juni 2018

C.2017.0624.N

AC nr. ...

Algemeen - Derdenbeslag - Derde-beslagene - Bewarend beslag - Vernieuwing beslag - Derdenverzet - Aard van de grieven

De derde-beslagene kan in het derdenverzet tegen de beschikking tot machtiging van het leggen van een bewarend beslag of tot vernieuwing van een dergelijk beslag overeenkomstig artikel 1459 Gerechtelijk Wetboek, enkel grieven doen gelden met betrekking tot de formele geldigheid van het beslag; de omstandigheid dat de derde-beslagene inmiddels werd veroordeeld tot schuldenaar overeenkomstig artikel 1456 Gerechtelijk Wetboek heeft niet tot gevolg dat hij in het raam van dit derdenverzet andere grieven kan doen gelden.

4 juni 2018

C.2017.0624.N

AC nr. ...

BETEKENINGEN EN KENNISGEVINGEN

ALLERLEI

Allerlei - Cassatieberoep tegen de Belgische Staat, Federale Overheidsdienst Financiën, vertegenwoordigd door de gewestelijk directeur der directe belastingen - Betekening - Gewestelijk directeur der directe belastingen - Ontvankelijkheid

Het cassatieberoep, dat gericht is tegen de Belgische Staat, Federale Overheidsdienst Financiën, vertegenwoordigd door de gewestelijk directeur der directe belastingen te X, is niet ontvankelijk wanneer het inleidend verzoekschrift wel betekend werd aan het kantoor van die directeur maar niet aan het kabinet van de minister van Financiën of de ambtenaar die wordt aangewezen in artikel 1 van het ministerieel besluit van 25 oktober 2012 houdende aanwijzing van de ambtenaar van de Federale Overheidsdienst Financiën op wiens kantoor de Staat kan worden gedagvaard en de betekeningen en kennisgevingen kunnen worden gedaan; de omstandigheid dat het arrest aan de eiser werd betekend op verzoek van de Belgische Staat, Federale Overheidsdienst Financiën, administratie van de directe belastingen, op vervolging en benaerstiging van de gewestelijk directeur der directe belastingen te X, heeft niet tot gevolg dat het verzoekschrift in cassatie dat gericht is tegen de Belgische Staat, aan die directeur kon worden betekend en ook niet dat die directeur in de zin van voornoemd artikel 705 zou zijn aangewezen door de minister van Financiën om de betekeningen te ontvangen die aan hem moeten worden gedaan.

- Artt. 1079, eerste lid, en 705, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

29 juni 2018

F.2017.0144.F

AC nr. ...

EXPLOOT

Exploot - Strafzaken - Overhandiging van het afschrift aan de aangestelde - Begrip - Draagwijdte

Er is sprake van een aangestelde in de zin van de bepalingen van de artikelen 34 en 35 Gerechtelijk Wetboek vanaf het ogenblik dat er een verhouding bestaat tussen de bestemming van het exploot en de persoon die het afschrift ervan in ontvangst neemt, die van die aard is dat men redelijkerwijze kan veronderstellen dat deze het afschrift aan de bestemming zal overhandigen (1). (1) A. SMETS, *Commentaar bij artikel 35 Ger. W.*, Comm.Ger., nr. 5.

2 mei 2017

P.2016.0702.N

AC nr. 301

BEVOEGDHEID EN AANLEG

STRAFZAKEN

Strafzaken - Bevoegdheid - Kwalificatie van de feiten - Heromschrijving van de feiten - Nieuwe kwalificatie in misdrijf waarvan één der onderdelen valsheid in geschriften en gebruik van valse

---

---

stukken oplevert - Draagwijdte

Het staat de rechter aan de bij hem aanhangig gemaakte feiten de juiste kwalificatie te geven en wanneer de nieuwe kwalificatie een misdrijf betreft waarvan één der onderdelen ook valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken oplevert, dan moet die kwalificatie aangevuld worden door ook de valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken te omschrijven in de bewoordingen van de wet; de omstandigheid dat de aanvankelijke kwalificatie geen valsheid in geschrifte of gebruik van valse stukken omvatte, doet hieraan geen afbreuk en maakt geen niet-toegelaten ontduubeling van de kwalificatie uit zodat hierdoor de toestand van de beklaagde niet verzwaaard wordt (1). (1) Cass. 6 januari 2009, AR P.08.1289.N, AC 2009, nr. 11.

2 mei 2017

P.2015.0102.N

AC nr. 299

BEWIJS**STRAFZAKEN*****Strafzaken - Geschriften - Bewijswaarde - Wegverkeer - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde***

De bijzondere bewijswaarde verbonden aan een naar aanleiding van een overtreding op de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten door een daartoe bevoegd ambtenaar opgesteld proces-verbaal geldt alleen voor de in het proces-verbaal van overtreding opgenomen zintuiglijke vaststellingen door de verbalisant gedaan op het ogenblik van het misdrijf of kort nadien betreffende de bestanddelen van het misdrijf en de ermee verbonden omstandigheden; ze geldt evenwel niet voor latere vaststellingen en inlichtingen die hij buiten die eerste vaststelling verkrijgt of voor de later verstrekte gegevens (1). (1) Cass. 28 oktober 2014, AR P.13.0595.N, AC 2014, nr. 639.

- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

17 oktober 2017

P.2016.1272.N

AC nr. 567

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Ernstige redenen tot het niet horen van een getuige

Het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces, dat er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van een getuige ter rechtszitting houdt in dat er feitelijke of juridische gronden zijn die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1. EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen *à charge* te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklagde gevoerde strafvervolging in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Burgerlijke partij - Onderzoek uitgevoerd door een privédetective op verzoek van de burgerlijke partij - Beoordeling door de rechter - Draagwijdte

Ter ondersteuning van haar stelling waarvan zij de bewijslast heeft, kan de burgerlijke partij alle door haar vergaarde bewijsmiddelen aan de rechter voorleggen, waaronder de resultaten van een onderzoek op haar verzoek uitgevoerd door een privédetective en geen enkele bepaling verplicht een burgerlijke partij om voorafgaandelijk aan de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of het vonnisgerecht daartoe het stellen van deze onderzoekshandelingen te vragen; de enkele omstandigheid dat dergelijk onderzoek door de burgerlijke partij eenzijdig gevoerd wordt, belet de rechter niet vrij de bewijswaarde van de gegevens ervan die aan de tegenspraak der partijen zijn onderworpen en die de beklagde bijgevolg naar hun juistheid en authenticiteit kan betwisten, te beoordelen en zulks levert geen miskennis van het recht van verdediging noch van het recht op een eerlijk proces, waarvan de wapengelijkheid deel uitmaakt, op (1). (1) D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Kluwer, Comm. Straf.

27 juni 2017

P.2015.0814.N

AC nr. 423

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Doorslaggevend element waarop de schuldigverklaring steunt

Bij het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces dat de belastende verklaring van een getuige het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, wordt onder doorslaggevend verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat het resultaat van de zaak heeft bepaald (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Bestaan van voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen

Bij het beoordelen van de impact op het eerlijk proces kunnen de vereiste voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen voor het niet-kunnen ondervragen van een getuige, bestaan in het toekennen van een mindere bewijswaarde aan dergelijke verklaringen, het voorhanden zijn van een video-opname van het tijdens het vooronderzoek afgenomen verhoor wat een beoordeling van de betrouwbaarheid van de verklaring moet toelaten, het bestaan van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaring ondersteunt of bevestigt, de mogelijkheid om aan de getuige geschreven vragen te bezorgen of de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek de getuige te ondervragen of te doen ondervragen, en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken op het vlak van de geloofwaardigheid van de getuige of interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Bewijsvoering - Burgerlijke partij - Onderzoek uitgevoerd door een privédetective op verzoek van de burgerlijke partij - Eénzijdig karakter van het onderzoek - Beoordeling van bewijswaarde door rechter - Recht van verdediging - Recht op een eerlijk proces - Draagwijdte

Ter ondersteuning van haar stelling waarvan zij de bewijslast heeft, kan de burgerlijke partij alle door haar vergaarde bewijsmiddelen aan de rechter voorleggen, waaronder de resultaten van een onderzoek op haar verzoek uitgevoerd door een privédetective en geen enkele bepaling verplicht een burgerlijke partij om voorafgaandelijk aan de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of het vonnisgerecht daartoe het stellen van deze onderzoekshandelingen te vragen; de enkele omstandigheid dat dergelijk onderzoek door de burgerlijke partij eenzijdig gevoerd wordt, belet de rechter niet vrij de bewijswaarde van de gegevens ervan die aan de tegenspraak der partijen zijn onderworpen en die de beklaagde bijgevolg naar hun juistheid en authenticiteit kan betwisten, te beoordelen en zulks levert geen miskennis van het recht van verdediging noch van het recht op een eerlijk proces, waarvan de wapengelijkheid deel uitmaakt, op (1). (1) D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Kluwer, Comm. Straf.

27 juni 2017

P.2015.0814.N

AC nr. 423

Strafzaken - Allerlei - Gebruik van informatie als loutere inlichting - Recht op een eerlijk proces - Draagwijdte

Het recht van verdediging verplicht de rechter die aan een ander strafdossier ontleende bewijsgegevens uitsluit gelet op de weigering door het openbaar ministerie tot inzage in dat strafdossier en de daaruit voortvloeiende onmogelijkheid om de regelmatigheid van die bewijsgaring na te gaan, niet om de informatie uit dat ander strafdossier die louter als inlichting wordt aangewend om het gerechtelijk onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, ook uit te sluiten aangezien deze informatie niet voor onbestaande kan worden gehouden; het staat aan de rechter om, indien aannemelijk wordt gemaakt of vaststaat dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen, te oordelen of het gebruik van die inlichtingen het recht op een eerlijk proces van de beklaagde in zijn geheel beschouwd miskent (1). (1) Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 25 november 2014, AR P.14.0948.N, AC 2014, nr. 724 - Zie wat betreft het onderscheid tussen inlichtingen en bewijs: Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 25 november 2014, AR P.14.0948.N, AC 2014, nr. 724; Cass. 27 september 2016, AR P.15.0852.N, AC 2016, nr. 526; F. SCHUERMANS, "De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek", T. Strafr. 2014/1, 47-53.

10 oktober 2017

P.2017.0069.N

AC nr. 540

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatige bewijsgegevens afkomstig uit een buitenlands strafdossier - Aanvoeringsverplichting - Draagwijdte - Toegang tot het buitenlands strafdossier

Indien een beklaagde aanvoert dat uit een buitenlands strafdossier afkomstige bewijsgegevens onregelmatig zouden zijn, dient hij die bewering aannemelijk te maken, waarbij een loutere bewering of veronderstelling niet volstaat en de rechter onaantastbaar oordeelt in feite of een beklaagde zijn bewering aannemelijk maakt; die aanvoeringsverplichting creëert voor de beklaagde geen recht van toegang tot het buitenlands strafdossier of een recht op afschrift van alle of bepaalde dossiergegevens, aangezien het voldoen aan zijn aanvoeringsplicht ook mogelijk is zonder die gegevens, zodat dit als dusdanig geen schending oplevert van artikel 6 EVRM of een miskennis van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces (1). (1) Cass. 30 maart 2010, AR P.09.1789.N, AC 2010, nr. 231; Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 2 december 2014, AR P.13.0545.N, AC 2014, nr. 743; Cass. 1 december 2015, AR P.15.0905.N, AC 2015, nr. 716; F. Schuermans, 'De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek', T.Strafr. 2014/1, (47) 48-50.

2 mei 2017

P.2016.1011.N

AC nr. 302

Strafzaken - Bewijsvoering - Afluistermaatregel - Artikel 90quater, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Vormvoorschriften - Wet die de sanctie bij niet-naleving van de vormvoorschriften wijzigt - Toepassing in de tijd - Draagwijdte

13 juni 2017

P.2017.0450.N

AC nr. ...

Strafzaken - Bewijsvoering - Burgerlijke partij - Onderzoek uitgevoerd door een privédetective op verzoek van de burgerlijke partij - Beoordeling door de rechter van de bewijsmiddelen - Draagwijdte

Ter ondersteuning van haar stelling waarvan zij de bewijslast heeft, kan de burgerlijke partij alle door haar vergaarde bewijsmiddelen aan de rechter voorleggen, waaronder de resultaten van een onderzoek op haar verzoek uitgevoerd door een privédetective en geen enkele bepaling verplicht een burgerlijke partij om voorafgaandelijk aan de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of het vonnisgerecht daartoe het stellen van deze onderzoekshandelingen te vragen; de enkele omstandigheid dat dergelijk onderzoek door de burgerlijke partij eenzijdig gevoerd wordt, belet de rechter niet vrij de bewijswaarde van de gegevens ervan die aan de tegenspraak der partijen zijn onderworpen en die de beklaagde bijgevolg naar hun juistheid en authenticiteit kan betwisten, te beoordelen en zulks levert geen miskennis van het recht van verdediging noch van het recht op een eerlijk proces, waarvan de wapengelijkheid deel uitmaakt, op (1). (1) D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Kluwer, Comm. Straf.

27 juni 2017

P.2015.0814.N

AC nr. 423

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

BLOEDPROEF

- Koninklijk Besluit van 4 juni 1999 betreffende de bloedproef met het oog op het bepalen van het gehalte van andere stoffen dan alcohol die de rijvaardigheid beïnvloeden - Artikelen 6/1 en 8 - Bloedanalyse - Methode - Draagwijdte

Artikel 8 KB Bloedproef bepaalt dat de bloedanalyse plaatsvindt volgens de methode omschreven in artikel 63, §2, Wegverkeerswet en overeenkomstig die bepaling bestaat de bloedanalyse uit een kwantitatieve bepaling op plasma door middel van gas- of vloeistofchromatografie-massaspectrometrie met gebruik van gedeuteerde interne standaarden voor een of meerdere van de stoffen vermeld in het artikel, zodanig dat het eigenlijk detecteren van de stoffen bedoeld in artikel 37bis Wegverkeerswet gebeurt op het plasma dat aanwezig is in het bloedmonster, hetgeen veronderstelt dat het bloedmonster eerst moet worden gecentrifugeerd teneinde het plasma af te scheiden, wat een eerste stap is in het analyseproces; artikel 6/1 KB Bloedproef bepaalt dat vooraleer de analyse wordt verricht, het bloedmonster rechtop en bij een temperatuur van + 4° Celsius wordt bewaard in een daartoe bestemde koelkast maar deze bepaling schrijft niet voor dat die temperatuur moet worden behouden tijdens het analyseproces (1). (1) De feiten dateren van 2 mei 2014. Het KB van 4 juni 1999 werd inmiddels opgeheven en vervangen door het KB van 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de laboratoria.

10 oktober 2017

P.2015.1341.N

AC nr. 536

BURGERLIJKE RECHTSVORDERING

- Strafzaken - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van het verval van de strafvordering - Beoordeling van de tegen de beklaagde gerichte burgerrechtelijke vordering - Draagwijdte

De appelrechters die, na het verval van de strafvordering te hebben vastgesteld, bij de beoordeling van de tegen de beklaagde ingestelde burgerrechtelijke rechtsvordering vaststellen dat hij de als misdrijf omschreven feiten heeft gepleegd, dienen dit niet te doen met eenstemmigheid aangezien de beoordeling van de burgerrechtelijke rechtsvordering door de appelrechters immers geen repressieve draagwijdte heeft (1). (1) Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0543.N, AC 2013, nr. 42.

19 september 2017

P.2015.0539.N

AC nr. ...

- Strafzaken - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van het verval van de strafvordering -

Beoordeling van de tegen de beklagde gerichte burgerrechtelijke vordering - Draagwijdte

De appelrechters die, na het verval van de strafvordering te hebben vastgesteld, bij de beoordeling van de tegen de beklagde ingestelde burgerrechtelijke rechtsvordering vaststellen dat hij de als misdrijf omschreven feiten heeft gepleegd, dienen dit niet te doen met eenstemmigheid aangezien de beoordeling van de burgerrechtelijke rechtsvordering door de appelrechters immers geen repressieve draagwijdte heeft (1). (1) Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0543.N, AC 2013, nr. 42.

19 september 2017

P.2015.0539.N

AC nr. 480

- Fout - Schade - Oorzakelijk verband

Het bestaan van een oorzakelijk verband tussen fout en schade vereist dat met zekerheid vaststaat dat de schade zich zonder de fout niet zou hebben voorgedaan zoals ze zich concreet heeft voorgedaan (1). (1) Cass. 1 april 2004, AR C.01.0211.F, AC 2004, nr. 174 met concl. van advocaat-generaal T. WERQUIN.

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

CASSATIE**BEVOEGDHEID VAN HET HOF****Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Burgerlijke zaken - Vreemde wet - Interpretatie door de feitenrechter - Toezicht door het Hof**

Wanneer de rechter de buitenlandse wet toepast, dient hij de draagwijdte ervan te bepalen door rekening te houden met de interpretatie die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong; het Hof van Cassatie gaat de overeenstemming van de beslissing van de feitenrechter met die interpretatie na (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 333.

- Art. 15 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

- Art. 608 Gerechtelijk Wetboek

25 mei 2018

C.2015.0354.F

AC nr. ...

Bevoegdheid van het hof - Algemeen - Burgerlijke zaken - Vreemde wet - Interpretatie door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

Conclusie van advocaat-generaal de Koster.

25 mei 2018

C.2015.0354.F

AC nr. ...

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Gerechtskosten - Burgerlijke zaken - Procedure in cassatie - Cassatie zonder verwijzing - Rechtsplegingsvergoeding - Basis-, minimum- en maximumbedragen - Vaststelling

De eiseres vorderde in haar appelconclusie van 16 november 2016 dat voor zover zij tot de kosten van de appelprocedure zou worden veroordeeld, haar de minimumrechtsplegingsvergoeding van 90 euro zou worden opgelegd aangezien zij is toegelaten tot het voordeel van de juridische tweedelijnsbijstand; het bestreden vonnis dat de eiseres veroordeelt tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep van 480 euro, op grond dat de partijen erover geen betwisting voeren dat de rechtsplegingsvergoeding moet bepaald worden op het basisbedrag van de toepasselijke schaal, geeft hiermee van eiseres' appelconclusie een uitleg die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan en miskent mitsdien de bewijskracht ervan; wanneer cassatie wordt uitgesproken zonder verwijzing doet het Hof uitspraak over de kosten krachtens artikel 1111, laatste lid, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 8 december 2014, AR S.13.0018.N, AC 2014, nr. 763 en Cass. 22 mei 2017, AR C.16.0446.N, AC 2017, nr. 344.

4 juni 2018

C.2017.0505.N

AC nr. ...

Bevoegdheid van het hof - Allerlei - Misdrijf - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Samenloop met de rechtspersoon - Fout wetens en willens - Onaantastbare beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof

De rechter oordeelt onaantastbaar of een natuurlijke persoon wiens strafrechtelijke verantwoordelijkheid samenloopt met deze van een rechtspersoon, wetens en willens heeft gehandeld; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

26 september 2017

P.2016.1232.N

AC nr. 498

VERNIETIGING. OMVANG

Vernietiging - Omvang - Burgerlijke zaken - Vernietiging van een beslissing - Andere beslissing - Zelfde juridische grondslag

De vernietiging van de beslissing volgens welke een partij haar contractuele verplichtingen jegens haar contractant niet is nagekomen, strekt zich uit tot die volgens welke die partij een extracontractuele fout jegens een andere partij heeft begaan, aangezien laatstgenoemde beslissing op dezelfde onwettigheid is gegrond (1). (1) Cass. 8 oktober 2007, AR S.07.0012.F, AC 2007, nr. 461.

6 september 2018

C.2016.0288.F

AC nr. ...

CASSATIEBEROEP

ALLERLEI

Allerlei - Rechtsbijstand - Persoon door wie cassatieberoep kan worden ingesteld

De procureur-generaal bij het hof van beroep heeft de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen de beslissingen inzake rechtsbijstand en zulks uitsluitend wegens overtreding van de wet (Impliciete oplossing) (1). (1) Cass. 17 februari 2009, AR P.09.0015.N, AC 2009, nr. 132.

- Artt. 688 en 690 Gerechtelijk Wetboek

21 februari 2018

P.2018.0122.F

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld -

---

Eisers en verweerders - Rechtspersoon die in rechte optreedt - Bevoegd orgaan - Opgave van dat orgaan

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

8 juni 2018

F.2017.0081.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Rechtspersoon die in rechte optreedt - Akten van verweer tegen een rechtsvordering - Cassatieberoep - Ambtshalve doorhaling uit de Kruispuntbank van Ondernemingen - Gevolg - Toepassing

Artikel III.26, §1, eerste en tweede lid, van het Wetboek van economisch recht, is niet van toepassing op de akten van verweer tegen een rechtsvordering, ook al betreft die akte een cassatieberoep (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 372.

- Art. III.26, § 1, eerste en tweede lid Wetbank 28 februari 2013 van economisch recht

8 juni 2018

F.2017.0081.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Rechtspersoon die in rechte optreedt - Bevoegd orgaan - Opgave van dat orgaan

De rechtspersoon die in rechte optreedt, is niet verplicht het bevoegde orgaan op te geven dat hem met het oog hierop vertegenwoordigt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 372.

- Art. 703, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

8 juni 2018

F.2017.0081.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Eisers en verweerders - Rechtspersoon die in rechte optreedt - Akten van verweer tegen een rechtsvordering - Cassatieberoep - Ambtshalve doorhaling uit de Kruispuntbank van Ondernemingen - Gevolg - Toepassing

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

8 juni 2018

F.2017.0081.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Geen neerlegging van een memorie van antwoord

De verweerder die geen memorie van antwoord heeft neergelegd, mag zijn verweermiddelen niet mondeling ontwikkelen.

- Artt. 1086 en 1093 Gerechtelijk Wetboek

6 september 2018

C.2017.0265.F

AC nr. ...

STRAFZAKEN**Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Allerlei - Bewindvoerder van een beschermde persoon - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep**

De strafvordering houdt geen verband met één der handelingen vermeld in artikel 492/1, §1 en §2, Burgerlijk Wetboek die betrekking hebben op de bescherming van de persoon of goederen van de beschermde persoon, maar beoogt de schuldigverklaring van de beklaagde en zijn veroordeling tot bij de wet bepaalde straffen of maatregelen en het feit dat die straffen of maatregelen de persoon of goederen van de beklaagde treffen, doet hieraan geen afbreuk; hieruit volgt dat de voorlopige bewindvoerder die aangesteld is om een beschermde persoon te vertegenwoordigen, geen hoedanigheid heeft om cassatieberoep in te stellen tegen een beslissing over de strafvordering tegen die beschermde persoon (1). (1) Cass. 11 mei 2005, AR P.04.1730.F, AC 2004, nr. 273.

19 september 2017

P.2017.0465.N

AC nr. 484

Strafzaken - Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Strafvordering - Beslissingen uit hun aard niet vatbaar voor cassatieberoep - Beslissing van de onderzoeksrechter tot aanvullende consignatie

Het arrest dat uitspraak doet in hoger beroep tegen een beslissing van de onderzoeksrechter tot aanvullende consignatie is geen eindbeslissing noch een uitspraak in één der gevallen bedoeld in artikel 420, tweede lid, Wetboek van Strafvordering en het cassatieberoep daartegen is bijgevolg voorbarig en mitsdien niet ontvankelijk.

19 september 2017

P.2017.0641.N

AC nr. 485

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Hoger beroep - Geen arrest op de vastgestelde datum - Geen nieuwe datum voor uitspraak - Cassatieberoep ingesteld na het verstrijken van de wettelijke termijn - Draagwijdte

Het staat aan de eiser in cassatie of zijn raadsman, die in hoger beroep ervan wordt verwittigd dat op de daartoe vastgestelde datum geen arrest zal worden uitgesproken en die in voorkomend geval geen nieuwe datum voor de uitspraak ontvangt, zich regelmatig te informeren over die nieuwe datum zonder daarbij periodes te laten voorbijgaan die hem zouden beletten tijdig cassatieberoep in te stellen.

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Termijn voor het neerleggen van de memorie - Dringende zaak - Gevolg - Laattijdige neerlegging - Overmacht

- Artt. 429, eerste lid, en 432 Wetboek van Strafvordering

7 februari 2018

P.2018.0116.F

AC nr. ...

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Geschil inzake bevoegdheid - Draagwijdte - Betwisting over de bevoegdheid van het arbeidsauditoraat om de strafvordering in te stellen - Daden van belaging - Pesterijen op de werkvloer

Er bestaat slechts een geschil inzake bevoegdheid als bedoeld in de artikelen 420, tweede lid en 539 Wetboek van Strafvordering wanneer de rechter die kennis neemt van de strafvordering zich de bevoegdheid van een andere rechter toe-eigent of zich onbevoegd verklaart, zodat daaruit een geschil over jurisdictie kan ontstaan dat de rechtsgang belemmert en enkel door regeling van rechtsgebied kan worden beëindigd; de beslissing over de bevoegdheid van het arbeidsauditoraat om op te treden voor daden van belaging die ook een pesterij zouden uitmaken en die op de werkvloer zouden zijn gepleegd is geen beslissing over een geschil inzake bevoegdheid zoals bedoeld door voormelde artikelen (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 5de editie 2010, nrs. 903 en 1019.

30 mei 2017

P.2016.1273.N

AC nr. 359

Strafzaken - Personen door of tegen wie cassatieberoep kan of moet worden ingesteld - Strafvordering - Beklaagde en verdachte - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Bevoegdheid

Wanneer, ingeval de strafvordering tegen een rechtspersoon en tegen degene die bevoegd is om de rechtspersoon te vertegenwoordigen wordt ingesteld wegens dezelfde of samenhangende feiten, door de rechtbank een lasthebber ad hoc is aangewezen om de rechtspersoon te vertegenwoordigen, is uitsluitend deze lasthebber ad hoc bevoegd om namens deze rechtspersoon rechtsmiddelen met inbegrip van cassatieberoep aan te wenden tegen de beslissingen over de tegen deze rechtspersoon ingestelde strafvordering (1). (1) Cass. 26 september 2006, AR P. 05.1663.N, AC 2006, nr. 435 met concl. van advocaat-generaal VANDEWAL; Cass. 22 mei 2012, AR P.11.1808.N, AC 2012, nr. 319; Zie: Cass. 6 september 2016, AR P.16.0052.N, AC 2016, nr. 460.

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.0854.N

AC nr. 564

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn voor memories en stukken - Geen kennisgeving aan het openbaar ministerie - Ontvankelijkheid

- Art. 429 Wetboek van Strafvordering

20 juni 2017

P.2016.0573.N

AC nr. 406

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing tot buitenvervolginstelling met veroordeling tot kosten - Cassatieberoep van de burgerlijke partij - Betekening

- Art. 427 Wetboek van Strafvordering

20 juni 2017

P.2016.0573.N

AC nr. 406

Strafzaken - Vormen - Vorm van het cassatieberoep en vermeldingen - Verklaring van cassatie - Ontvankelijkheid - Vereisten

Uit artikel 425, §1, Wetboek van Strafvordering volgt dat hij die namens een partij cassatieberoep instelt ter gelegenheid van het afleggen van zijn verklaring niet alleen moet doen blijken van zijn hoedanigheid van advocaat, maar ook van het feit dat hij houder is van het door artikel 425, §1, tweede lid, bedoelde getuigschrift; de advocaat die namens de eiser als dominus litis cassatieberoep instelt, moet aan deze vereisten voldoen vermits pas op die manier kan de door de wetgever met deze bepalingen beoogde doelstelling, namelijk waarborgen dat het instellen van een cassatieberoep slechts weloverwogen gebeurt door een advocaat die blijk heeft gegeven van een vertrouwdschap met de cassatieprocedure in strafzaken, worden bereikt (1). (1) Zie: Cass. 5 april 2016, AR P.16.0334.N, AC 2016, nr. 233; Cass. 10 mei 2016, AR P.16.0284.N, AC 2016, nr. 311; Cass. 6 september 2016, AR P.16.0917.N, AC 2016, nr. 461.

- Art. 425, § 1, eerste en tweede lid Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.1082.N

AC nr. 566

Strafzaken - Vormen - Vorm en termijn van betekening en/of neerlegging - Exploit van betekening van het cassatieberoep - Neerlegging ter griffie - Afschrift van de cassatieakte - Draagwijdte

Wanneer het exploit van betekening van het cassatieberoep opgave doet van de cassatieakte zoals die blijkt uit de stukken van de rechtspleging en vermeldt dat die cassatieakte is betekend aan de verweerder, dan dient die akte niet samen met dat exploit te worden neergelegd ter griffie van het Hof aangezien de in het exploit vermelde gegevens het Hof toelaten de regelmatigheid van de betekening na te gaan.

- Artt. 427, eerste en tweede lid, en 429 Wetboek van Strafvordering

30 mei 2017

P.2016.0615.N

AC nr. 356

Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Cassatieberoep ingesteld na het verstrijken van de wettelijke termijn - Overmacht

Overmacht waardoor een na het verstrijken van de wettelijke termijn ingesteld cassatieberoep ontvankelijk is, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de eiser, die deze omstandigheid niet heeft kunnen voorzien noch voorkomen en waardoor het hem onmogelijk was tijdig zijn rechtsmiddel aan te wenden (1). (1) Cass. 29 juni 2010, AR P.10.0897.N, AC 2010, nr. 472; Cass. 24 oktober 2017, AR P.16.1198.N, AC 2017, nr. 584.

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

CASSATIEMIDDELEN

BELASTINGZAKEN

Belastingzaken - Vereiste vermeldingen - Vermelding van de geschonden wettelijke bepalingen - Toepassing door de rechter - Ontvankelijkheid

20 september 2018

F.2017.0118.F

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Vennoten - Kwalificatie - Onderneming

Het middel dat steunt op wettelijke bepalingen die noch van openbare orde, noch van dwingend recht zijn, dat niet aan de feitenrechter werd voorgelegd en waarvan hij niet op eigen initiatief heeft kennisgenomen en dat ook niet hoorde te doen, is nieuw (1). (1) Cass. 18 oktober 2012, AR C.11.0761.F, AC 2012, nr. 540.

22 juni 2018

C.2017.0587.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Nieuw middel - Burgerlijke zaken - Vereniging van mede-eigenaars - Betekening - Aangetekende brief - Gerechtig syndicus - Vergissing - Vermelde syndicus niet bevoegd - Betekening aan de persoon met bevoegdheid om de brief te beantwoorden

Het middel is in beginsel niet nieuw wanneer het opkomt tegen een reden die de rechter ter verantwoording van zijn beslissing opgeeft (1). (1) Cass. 14 december 2015, AR S.10.0216.F, AC 2015, nr. 746 met concl. van advocaat-generaal GÉNICOT in Pas 2015, nr. 746.

15 juni 2018

C.2017.0380.F

AC nr. ...

COLLECTIEVE SCHULDENREGELING

- Beschikking van toelaatbaarheid door arbeidsrechtbank - Bedrieglijk onvermogen - Beoordeling door de strafrechter

- Artt. 1675/2, eerste lid, en 1675/6 Gerechtelijk Wetboek
- Art. 490bis, tweede lid Strafwetboek

20 juni 2017

P.2016.0392.N

AC nr. 405

DAGVAARDING

- Burgerlijke zaken - Vereniging van mede-eigenaars - Betekening - Aangetekende brief - Gerechtelijk syndicus - Vergissing - Vermelde syndicus niet bevoegd - Betekening aan de persoon met bevoegdheid om de brief te beantwoorden

Wanneer de aangetekende brief met de dagvaarding van een vereniging van mede-eigenaars bij vergissing gericht is tot een andere persoon dan de gerechtelijke syndicus maar de dagvaarding betekend werd aan de persoon die bevoegd is om erop te antwoorden, tast de ontstentenis van bevoegdheid van de vermelde syndicus de ontvankelijkheid van de vordering niet aan.

- Art. 577-8, §§ 3 en 4, 6° Burgerlijk Wetboek
- Art. 38 Gerechtelijk Wetboek

25 mei 2018

C.2017.0334.F

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Vermeldingen - Vereniging van mede-eigenaars - Vordering in rechte - Vordering - Betekening

Uit het feit dat enkel de vereniging van mede-eigenaars bevoegd is om in rechte op te treden, als eiser en als verweerder, zelfs al heeft de syndicus tot opdracht de vereniging in rechte te vertegenwoordigen, volgt volgens de voorschriften dat de vordering tegen een vereniging van mede-eigenaars aan haar moet worden betekend.

- Artt. 577-8, § 3, derde lid, 6°, en 577-9 Burgerlijk Wetboek

25 mei 2018

C.2017.0334.F

AC nr. ...

DESKUNDIGENONDERZOEK

- Burgerlijke zaken - Opdracht - Rechtsmacht

De aan een deskundige gegeven opdracht moet beperkt blijven tot het verzamelen van de nodige feitelijke gegevens om de rechter in staat te stellen de relevante rechtsregels toe te passen; de rechter kan de deskundige niet gelasten een advies te geven over de gegrondheid van de vordering (1). (1) Zie Cass. 15 november 2012, AR C.11.0579.F, AC 2012, nr. 616.

- Artt. 11, eerste lid, en 962, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Opdracht - Rechtsmacht - Onderzoek

Om na te gaan of de rechter de deskundige gelast vaststellingen te doen of een technisch advies te geven dan wel hem zijn rechtsmacht met betrekking tot de beoordeling van de gegrondheid van het geschil overdraagt, moet worden onderzocht hoe de opdracht in zijn geheel is geformuleerd en moet rekening worden gehouden met alle elementen eigen aan het deskundigenonderzoek, zoals de redenen van het vonnis dat het voormelde onderzoek beveelt, het technisch karakter van de opdracht en de context waarin de deskundige met die opdracht wordt belast. Het kan voorkomen dat de vraag waarop de deskundige een antwoord van technische aard moet geven, samenvalt met de vraag waarover de rechter vanuit een juridisch oogpunt uitspraak moet doen (1). (1) Cass. 15 november 2012, AR C.11.0579.F, AC 2012, nr. 616.

- Artt. 11, eerste lid, en 962, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

DOUANE EN ACCIJNZEN

- Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Geen betrokkenheid of tegenexpertise door beklagde - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

- Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Strafrechter - Beoordeling schuld en straf

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

- Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Geen betrokkenheid of tegenexpertise door beklagde - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Waarborg

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

- Fysieke aanwezigheid van een zuivere of verwerkte stof en de essentiële kenmerken van een goed - Vaststelling

20 juni 2017

P.2016.0213.N

AC nr. 404

- Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Strafrechter - Beoordeling schuld en straf

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

- Artikelen 3 en 4 KB Toezicht Diamantsector - Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Douaneadministratie

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

- Douaneautoriteiten - Resultaten van gedeeltelijk onderzoek van in een douaneaangifte opgenomen goederen - Extrapolatie naar goederen in eerder door diezelfde aangever ingediende douaneaangiften opgenomen - Goederen waarvoor geen dergelijk onderzoek is verricht

20 juni 2017

P.2016.0213.N

AC nr. 404

- Artikelen 3 en 4 KB Toezicht Diamantsector - Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Vastgestelde afwijkingen - Douaneadministratie

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

EIGENDOM

- Eigenaar van de grond - Afstand van het recht van natrekking

Uit de artikelen 552, eerste lid, en 553 van het Burgerlijk Wetboek en uit de artikelen 1, in de versie die van toepassing was vóór de wijziging ervan bij de wet van 25 april 1994, en 4 van de Opstalwet, blijkt niet dat elke afstand van het recht van natrekking een recht van opstal doet ontstaan (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 444.

- Artt. 1 en 4 Wet 10 jan. 1824 over het recht van opstal

- Artt. 552, eerste lid, en 553 Burgerlijk Wetboek

6 september 2018

C.2017.0265.F

AC nr. ...

ERFDIENSTBAARHEID

- Wettelijke erfdiensbaaheid van uitweg - Wijze van verwerving - Voorwaarden - Bevoegdheid van de rechter

De wettelijke erfdiensbaaheid van uitweg kan niet worden verworven door verjaring maar moet in rechte worden gevorderd door de eigenaar wiens erf ingesloten ligt, tegen betaling van een vergoeding in verhouding tot de schade die die uitweg mocht veroorzaken; het komt de rechter toe de ligging van de uitweg te bepalen op zulk een wijze dat hij het minst schadelijk is (1). (1) Artt. 682 tot 684 Burgerlijk Wetboek, zoals zij werden gewijzigd door de wet van 1 maart 1978 tot wijziging van Afdeling V van Titel IV van het Tweede Boek (artikelen 682 tot 685), van het Burgerlijk Wetboek.

- Artt. 682 tot 684 Burgerlijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0380.F

AC nr. ...

- Wettelijke erfdiensbaaheid van uitweg - Verjaring - Aanvang - Vordering tot vergoeding

De verjaring van de in artikel 685 Burgerlijk Wetboek bedoelde vordering tot vergoeding kan niet beginnen te lopen vóór het vonnis van toewijzing.

- Art. 685 Burgerlijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0380.F

AC nr. ...

EUROPESE UNIE

ALLERLEI

Allerlei - Vreemdelingen - Terugkeer van illegaal in een lidstaat verblijvende onderdanen van derde landen - Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 - Voorwerp - Grens

De Terugkeerrichtlijn, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie van de Europese Unie (1), heeft enkel betrekking op de terugkeer van illegaal in een lidstaat verblijvende onderdanen van derde landen en heeft dus niet tot doel alle nationale voorschriften inzake het verblijf van vreemdelingen te harmoniseren zodat deze richtlijn zich er niet tegen verzet dat illegaal verblijf in het recht van een lidstaat wordt aangemerkt als een strafbaar feit en dat daarop strafrechtelijke sancties worden gesteld om het plegen van een dergelijke inbreuk op de nationale verblijfsvoorschriften tegen te gaan en te bestraffen. (1) HvJ C-61/11, El Dridi alias Soufi Karim, 2011; HvJ C-329/11, Achughbabian t. Préfet du Val-de-Marne, 2011.

- Art. 76 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

17 oktober 2017

P.2017.0573.N

AC nr. 568

Allerlei - Algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur van de bijlage I bij Verordening (EEG) nr. 2658/87 van de Raad met betrekking tot de tarief- en statistieknomenclatuur en het gemeenschappelijk douanetarief - Regel 2.a) - Fysieke aanwezigheid van een zuivere of verwerkte stof en de essentiële kenmerken van een goed - Vaststelling - Bestaanbaarheid

20 juni 2017

P.2016.0213.N

AC nr. 404

Allerlei - Vreemdelingen - Illegaal verblijf - Sanctie - Vrijheidsstraf - Bestaanbaarheid met de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008

De Terugkeerrichtlijn verzet zich niet tegen een regeling van een lidstaat waarbij illegaal verblijf wordt tegengegaan met strafrechtelijke sancties, voor zover die regeling toestaat dat een gevangenisstraf wordt opgelegd aan een onderdaan van een derde land op wie een terugkeerprocedure is toegepast en die, zonder geldige reden om niet terug te keren, illegaal op dat grondgebied verblijft (1). (1) Zie: Cass. 30 november 2011, AR P.11.1497.F, AC 2011, nr. 660.

17 oktober 2017

P.2017.0573.N

AC nr. 568

VERDRAGSBEPALINGEN

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verbintenissen uit overeenkomst - Wettencnflict - Toepasselijke wet - Bepaling - Wilsautonomie - Arbeidsovereenkomst - Dwingend recht - Bescherming

Uit de artikelen 3.1 en 6.1 van het Verdrag van Rome van 19 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, volgt kennelijk dat inzake arbeidsovereenkomsten het recht dat de partijen hebben gekozen op de arbeidsovereenkomst van toepassing is, ook wanneer ingevolge het tweede lid van artikel 6 EVO bij afwezigheid van een rechtskeuze een ander recht van toepassing zou zijn, tenzij wanneer dat voor gevolg heeft dat de werknemer ingevolge de toepassing van het gekozen recht de bescherming verliest van het dwingend recht dat van toepassing zou zijn bij gebreke van een rechtskeuze.

18 juni 2018

S.2015.0123.N

AC nr. ...

Verdragsbepalingen - Beleid - Richtlijn betreffende rijbewijs - Europees model van rijbewijs - Draagwijdte

Uit de samenhang van de bepalingen van artikel 1.1 van de Richtlijn 2006/126/EG van 20 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs, artikel 26 van de Wegverkeerswet en artikel 1 van het Koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, volgt dat een Europees rijbewijs een nationaal rijbewijs is dat in een lidstaat van de Europese Unie werd uitgereikt en dat werd uitgegeven volgens het in de hogervermelde Richtlijn bepaalde model; de rechter bepaalt in feite, mitsdien onaantastbaar, of het rijbewijs uitgegeven door een lidstaat van de Europese Unie beantwoordt aan het modelrijbewijs van de Europese Unie en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

2 mei 2017

P.2015.0485.N

AC nr. 300

Verdragsbepalingen - Allerlei - Verbintenissen uit overeenkomst - Wettenconflict - Toepasselijke wet - Bepaling - Wilsautonomie - Overeenkomst-wet

Uit de artikelen 3.1 en 10.1 van het Verdrag van Rome van 19 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, volgt kennelijk dat wanneer de partijen het toepasselijke recht hebben aangewezen voor de overeenkomst in haar geheel, onverminderd de toepassing van de overige bepalingen van het EVO, de rechtskeuze van de partijen zich uitstrekt tot alle bepalingen van het aangewezen recht die de wederzijdse rechten en verplichtingen van de partijen bij de overeenkomst regelen.

18 juni 2018

S.2015.0123.N

AC nr. ...

FAILLISEMENT, FAILLISEMENTSAKOORD EN GERECHTELIJ

MISDRIJVEN IN VERBAND MET FAILLISEMENT, BEDRIEGLIJK ONVERMOGEN

Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Misdrijf niet-aangifte van faillissement binnen de wettelijke termijn - Moreel bestanddeel

- Art. 9 Wet 8 augustus 1997
- Art. 489bis, 4° Strafwetboek

27 juni 2018

P.2017.1160.F

AC nr. ...

Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Misdrijf niet-aangifte van faillissement binnen de wettelijke termijn - Vermoeden van onschuld

- Art. 14.3, g) Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 december 1966
- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. 9 Wet 8 augustus 1997
- Artt. 489 en 489bis, 4° Strafwetboek

27 juni 2018

P.2017.1160.F

AC nr. ...

GEMEENTE-, PROVINCIE- EN PLAATSELIJKE BELASTINGEN

GEMEENTEBELASTINGEN

Gemeentebelastingen - Aanslagprocedure - Allerlei - Subsidiaire aanslag - Hoger beroep - Bevoegd gerecht - Beslissing die de termijn doet lopen

Het arrest, dat overweegt dat het hof van beroep had kennisgenomen van de vordering tot nietigverklaring van de initiële aanslag op de grond die reeds door de eerste rechter was aangenomen maar die door het incidenteel beroep werd betwist en, bijgevolg, opnieuw voor dat hof werd aangevoerd en dat het hof van beroep dat incidenteel beroep heeft verworpen om de oorspronkelijke vordering gedeeltelijk aan te nemen op dezelfde grond als de eerste rechter en in dat opzicht zijn beslissing te bevestigen, verantwoordt naar recht zijn beslissing dat de subsidiaire aanslag aan het hof van beroep moest worden voorgelegd; aangezien dat de rechterlijke beslissing is die de nietigverklaring uitspreekt, moest een subsidiaire aanslag binnen de termijn van zes maanden te rekenen van dat arrest aan het hof van beroep worden voorgelegd.

- Art. L 3321-12, eerste lid Waals Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie
- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

29 juni 2018

F.2017.0147.F

AC nr. ...

GENEESKUNDE

BEROEPSORDEN

Beroepsorden - Raad van beroep - Arts - Schraping op de lijst van de Orde - Vereiste meerderheid van minstens twee derde der stemmen - Wettigheidstoezicht door het Hof

De beslissing van de raad van beroep van de Orde der artsen, waarbij aan een arts de sanctie van de schrapping op de lijst van de Orde wordt opgelegd, die vermeldt dat ze werd gewezen met meerderheid van de stemmen van de bij de beraadslaging aanwezige leden, laat niet toe uit te maken of de beslissing werd genomen bij meerderheid van stemmen dan wel bij de door artikel 32, tweede lid, van het KB van 6 februari 1970 vereiste meerderheid van minstens twee derden der stemmen en laat derhalve het Hof niet toe zijn wettigheidstoezicht uit te oefenen (1). (1) Cass. 21 december 2012, AR D.12.0011.N, AC 2012, nr. 706.

- Artt. 26, tweede lid, en 32, eerste en tweede lid KB 6 februari 1970 tot regeling van de organisatie en de werking der raden van de Orde der geneesheren

1 maart 2018

D.2017.0014.N

AC nr. ...

GERECHTSKOSTEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Procedure in cassatie - Cassatie zonder verwijzing - Rechtsplegingsvergoeding - Basis-, minimum- en maximumbedragen - Vaststelling

De eiseres vorderde in haar appelconclusie van 16 november 2016 dat voor zover zij tot de kosten van de appelprocedure zou worden veroordeeld, haar de minimumrechtsplegingsvergoeding van 90 euro zou worden opgelegd aangezien zij is toegelaten tot het voordeel van de juridische tweedelijnsbijstand; het bestreden vonnis dat de eiseres veroordeelt tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep van 480 euro, op grond dat de partijen erover geen betwisting voeren dat de rechtsplegingsvergoeding moet bepaald worden op het basisbedrag van de toepasselijke schaal, geeft hiermee van eiseres' appelconclusie een uitleg die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan en miskent mitsdien de bewijskracht ervan; wanneer cassatie wordt uitgesproken zonder verwijzing doet het Hof uitspraak over de kosten krachtens artikel 1111, laatste lid, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 8 december 2014, AR S.13.0018.N, AC 2014, nr. 763 en Cass. 22 mei 2017, AR C.16.0446.N, AC 2017, nr. 344.

4 juni 2018

C.2017.0505.N

AC nr. ...

GRONDWET

GRONDWET 1994 (ART. 1 TOT 99)

Art. 15 - Huiszoeking en opsporing ten huize - Voorafgaande schriftelijke toestemming

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Art. 15 - Huiszoeking en opsporing ten huize - Voorafgaande schriftelijke toestemming

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Art. 12 - Legaliteitsbeginsel - Strafzaken - Draagwijdte

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

Art. 14 - Legaliteitsbeginsel - Strafzaken - Draagwijdte

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE)

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Bestuurshandeling - Toetsing van de interne en externe wettigheid - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en plicht - Voorwaarde

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

29 juni 2018

F.2017.0062.F

AC nr. ...

GRONDWET 1994 (ART. 100 TOT EINDE) - Art. 159 - Bestuurshandeling - Toetsing van de interne en externe wettigheid - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en plicht - Voorwaarde

Elk met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan en moet de interne en externe wettigheid toetsen van gelijk welke bestuurshandeling waarop een vordering, verweer of exceptie gegrond is; het vonnis, dat de toetsing van de interne en externe wettigheid van de bestuurshandeling afhankelijk stelt van de verplichting, voor een partij, om de wetsschending aan te tonen, schendt artikel 159 van de Grondwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 426.

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

29 juni 2018

F.2017.0062.F

AC nr. ...

GRONDWETTELIJK HOF**- Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen**

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

HERHALING**- Beslissing van de rechter - Vermelding van de toegepaste westbepaling - Herhaling**

Wanneer de staat van herhaling in de dagvaarding is vermeld, schrijft geen enkele wetsbepaling voor dat de regel moet worden vermeld die de gevolgen daarvan bepaalt (1). (1) Het Hof had eerder gezegd dat, "buiten het geval waarin herhaling leidt tot strafverzwaring of tot toevoeging, aan de straf, van een terbeschikkingstelling van de regering, verplicht artikel 195, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering de rechter niet om de wetsbepaling te vermelden die de staat van herhaling kenmerkt; het vonnis of arrest dient evenwel klaar en duidelijk de wil van de rechter te vermelden om een veroordeling uit te spreken in staat van wettelijke herhaling, zodat de beklaagde en het openbaar ministerie dadelijk de volledige omvang van de veroordeling kunnen inschatten." (Cass. 2 mei 2012, AR P.12.0667.F, AC 2012, nr. 268).

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

24 januari 2018

P.2017.0917.F

AC nr. ...

- Begrip - Aanhangigmaking bij de rechter

Herhaling is geen verzwarende omstandigheid maar is een toestand die de rechter kan vaststellen op grond van de hem voorgelegde gegevens, zonder dat hij de mate waarin de zaak bij hem aanhangig is gemaakt mag overschrijd (1). (1) Zie Cass. 3 september 1997, AR P.97.1083.F, AC 1997, nr. 329; Cass. 25 april 2001, AR P.01.0111.F, AC 2001, nr. 231; Cass. 30 juni 2004, AR P.04.0784.F, AC 2004, nr. 367; Cass. 21 december 2004, AR P.04.1357.N, AC 2004, nr. 622; Cass. 25 april 2012, AR P.12.0178.F, AC 2012, nr. 255. Terwijl het Grondwettelijk Hof herhaling als een verzwarende omstandigheid heeft omschreven (GwH 18 december 2014, nr. 185/2014, §B.9, met verwijzing naar Gedr.st., Senaat, 1851-1852, nr. 70, p. 28)

24 januari 2018

P.2017.0917.F

AC nr. ...

HERZIENING

ALGEMEEN

Algemeen - Nieuw feit - Feit onmogelijk in te roepen op het ogenblik van de vervolging - Bewijslast

Het staat de verzoeker tot herziening te bewijzen dat hij de getuigenissen en gegevens die hij tot staving van zijn verzoek inroept, onmogelijk kon inroepen op het ogenblik van de vervolging (1). (1) Zie: Cass. 6 september 1994, AR P.94.0564.N, AC 1994, nr. 35.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

26 september 2017

P.2017.0404.N

AC nr. 499

Algemeen - Nieuw feit - Intrekking

Een verzoek tot herziening kan steunen op het intrekken door een getuige van zijn verklaring, wanneer een gegeven de oprechtheid van die intrekking waarschijnlijk maakt (1). (1) Zie: Cass. 18 oktober 2000, AR P.00.0880.F, AC 2000, nr. 557.

- Art. 443, eerste lid, 3° Wetboek van Strafvordering

26 september 2017

P.2017.0404.N

AC nr. 499

HOGER BEROEP

STRAFZAKEN (DOUANE EN ACCIJNZEN INBEGREPEN)

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Strafvordering - Heromschrijving van de kwalificatie - Eenparigheid

De appelrechters die, op het hoger beroep van de beklagde alleen, de ten laste gelegde feiten heromschrijven onder een zwaardere kwalificatie, maar geen hogere straf uitspreken, verzwaren de toestand van de beklagde niet; het feit dat ingevolge de nieuwe kwalificatie de verjaringstermijn verlengd is, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 4 november 1986 AR 213, AC 1986-87, nr. 140; Cass. 15 juni 1993, AR P.93.0511.N, AC 1993, nr. 287; Cass. 30 november 2005, AR P.05.1143.F, AC 2005, nr. 636.

10 oktober 2017

P.2016.1106.N

AC nr. 538

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievensformulier of verzoekschrift - Plaats van indiening - Draagwijdte

Uit de tekst van de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering, de wetsgeschiedenis, de doelstellingen ervan en het onderling verband tussen deze artikelen volgt dat de rechter de beklagde vervallen moet verklaren van zijn hoger beroep tegen een op tegenspraak gewezen vonnis indien hij zijn verzoekschrift of grievenformulier niet heeft ingediend ter griffie van het gerecht dat de beroepen beslissing heeft gewezen respectievelijk van het appelgerecht uiterlijk dertig dagen na de dag van de uitspraak (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.1004, AC 2017, nr. 74 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Verzoekschrift of grievenformulier - Verplichting tot nauwkeurige opgave van grieven tegen bestreden beslissing - Gebrek aan nauwkeurigheid - Niet-opgeven van een reden voor de hervorming

De appelrechter kan een gebrek aan nauwkeurigheid van de grieven als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering niet afleiden uit het niet-opgeven van een reden voor de hervorming van de beroepen beslissing.

26 september 2017

P.2016.1221.N

AC nr. 497

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Verzoekschrift of grievenformulier - Verplichting tot nauwkeurige opgave van grieven tegen bestreden beslissing

De grieven als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering moeten nauwkeurig vermeld worden zodat een grievenformulier waar alle grieven aangekruist zijn, terwijl meerdere van de grieven geen verband houden met het beroepen vonnis, niet beantwoordt aan dit vereiste van nauwkeurigheid.

26 september 2017

P.2016.1221.N

AC nr. 497

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Verzoekschrift of grievenformulier - Verplichting tot nauwkeurige opgave van grieven tegen bestreden beslissing - Grief

Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt; niet vereist is dat de appelland in zijn verzoekschrift of zijn grievenformulier reeds opgave doet van de redenen waarom hij die hervorming vraagt (1). (1) Cass. 18 oktober 2016, AR P.16.0818.N, AC 2016, nr. 584 met concl. van advocaat-generaal met opdracht WINANTS; Cass. 28 februari 2017, AR P.16.1177.N, AC 2017, nr. 141 met concl. van advocaat-generaal DECREUS; Cass. 18 april 2017, AR P.17.0031.N, AC 2017, nr. 265; Cass. 18 april 2017, AR P.17.0087.N, AC 2017, nr. 263.

26 september 2017

P.2016.1221.N

AC nr. 497

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier of verzoekschrift - Termijn voor de indiening - Ondertekening - Draagwijdte

Uit de tekst van artikel 204 Wetboek van Strafvordering en de algemene economie van de wettelijke regeling volgt dat de sanctie van het verval van het hoger beroep niet alleen is bepaald voor het niet tijdig indienen van een geschrift met nauwkeurige grieven, maar ook voor het niet ondertekenen van dit geschrift; het is immers door de ondertekening van het verzoekschrift of het grievenformulier dat de appelland of zijn raadsman ondubbelzinnig aangeeft dat hij zich de erin vermelde grieven eigen maakt (1). (1) Cass. 4 april 2017, AR P.17.0023.N, AC 2017, nr. 245 en noot AW.

30 mei 2017

P.2017.0123.N

AC nr. 361

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vrijsprekend vonnis - Schuldigverklaring en veroordeling in beroep - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Uit de bepaling van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering volgt dat het gerecht in hoger beroep dat een vrijsprekend vonnis wijzigt in een schuldigverklaring en een veroordeling tot straf, zowel de beslissing over de schuldigverklaring als de veroordeling tot straf eenparig moet nemen (1). (1) A. LORENT, « La règle de l'unanimité des juges d'appel », RDPC,1981, pp. 401-430; G. NEVEN, 'La Cour, statuant à l'unanimité ...', JT 1950, p. 286, nr. 18.

30 mei 2017

P.2015.0879.N

AC nr. 355

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier of verzoekschrift - Gebrek aan ondertekening van het grievenformulier - Tegenspraak - Draagwijdte

Het grievenformulier is een stuk van de rechtspleging dat behoort tot het strafdossier waarover de partijen tegenspraak kunnen voeren en de verplichting het verzoekschrift of het grievenformulier te ondertekenen, is ook uitdrukkelijk door artikel 204 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven, zodat elke appellant wordt verondersteld deze formaliteit te kennen en na te leven; het staat aan de appelrechter de regelmatigheid te onderzoeken van de stukken die zijn saisine bepalen en ook de regelmatigheid van het grievenformulier ligt in het debat voor die rechter, zodat het feit dat de appelrechter het hoger beroep vervallen verklaart zonder de niet-ondertekening van het grievenformulier ambtshalve aan te voeren, geen schending van artikel 6.1 EVRM oplevert.

30 mei 2017

P.2017.0123.N

AC nr. 361

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Deskundigenonderzoek bevolen in hoger beroep - Onderzoeksmaatregel - Strafverzwaring

Het bevelen van een deskundigenonderzoek met betrekking tot de lichamelijke en geestelijke geschiktheid van een beklaagde om een motorvoertuig te besturen, is een onderzoeksmaatregel en geen straf noch een beveiligingsmaatregel; het bevelen van een dergelijke onderzoeksmaatregel maakt geen strafverzwaring uit als bedoeld door artikel 211bis Wetboek van Strafvordering (1). (1) A. LORENT, "La règle de l'unanimité des juges d'appel", RDPC 1981, pp. 401-430.

30 mei 2017

P.2016.0766.N

AC nr. 357

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier of verzoekschrift - Plaats van indiening - Gedetineerde of geïnterneerde persoon - Overmaking aan de gevangenisdirecteur

De bepaling van artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen, werd ingevoerd omdat de omstandigheid dat een veroordeelde van zijn vrijheid is beroofd, ertoe kan leiden dat hij niet tijdig hoger beroep kan aantekenen tegen een veroordelende beslissing door het neerleggen van een verklaring op de griffie van de rechtbank die deze beslissing wees; uit de doelstelling van deze bepaling, gelezen in samenhang met de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering, volgt dat ook een verzoekschrift of grievenformulier zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering waarin nauwkeurig de grieven worden bepaald die tegen het vonnis worden ingebracht, kan worden overgemaakt aan de gevangenisdirecteur of zijn gemachtigde (1). (1) Cass. 25 april 2017, AR P.17.0080.N, AC 2017, nr. 287; Bij het indienen van het verzoekschrift of grievenformulier in deze zaak was de wet van 25 juli 1893 nog niet aangepast aan de door de wet van 5 februari 2016 (Potpourri II), BS 19 februari 2016, doorgevoerde wijzigingen. Inmiddels is dit gebeurd bij wet van 25 december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie, BS 30 december 2016. De wet trad in werking op 9 januari 2017.

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Aankruisen van de rubriek strafmaat - Draagwijdte

Het staat aan de appelrechter om onaantastbaar in feite de draagwijdte te beoordelen van de door een appelland in het verzoekschrift of in het grievenformulier opgegeven grieven, maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord; wanneer blijkt dat het openbaar ministerie een grievenformulier heeft ingediend waarop voor elk van de verweerders de rubriek strafmaat was aangekruist, volgt daaruit dat het openbaar ministerie aangaf met betrekking tot de verweerders de wijziging na te streven van de beslissingen van het bestreden vonnis met betrekking tot de strafmaat, wat alle beslissingen met betrekking tot het opleggen of niet-opleggen van hoofd-, bijkomende en vervangende straffen of modaliteiten van die straffen inhoudt aangezien van een appelland die de rubriek strafmaat aankruist, niet kan worden verwacht dat hij ook de afzonderlijke rubriek bijzondere verbeurdverklaring aankruist, vermits zulks dubbel gebruik zou uitmaken met de aangekruiste rubriek strafmaat.

10 oktober 2017

P.2017.0848.N

AC nr. 543

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van het verval van de strafvordering - Beoordeling van de tegen de beklaagde gericht burgerrechtelijke vordering - Draagwijdte

De appelrechters die, na het verval van de strafvordering te hebben vastgesteld, bij de beoordeling van de tegen de beklaagde ingestelde burgerrechtelijke rechtsvordering vaststellen dat hij de als misdrijf omschreven feiten heeft gepleegd, dienen dit niet te doen met eenstemmigheid aangezien de beoordeling van de burgerrechtelijke rechtsvordering door de appelrechters immers geen repressieve draagwijdte heeft (1). (1) Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0543.N, AC 2013, nr. 42.

19 september 2017

P.2015.0539.N

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Rechtspleging in hoger beroep - Vaststelling van het verval van de strafvordering - Beoordeling van de tegen de beklaagde gericht burgerrechtelijke vordering - Draagwijdte

---

De appelrechters die, na het verval van de strafvordering te hebben vastgesteld, bij de beoordeling van de tegen de beklaagde ingestelde burgerrechtelijke rechtsvordering vaststellen dat hij de als misdrijf omschreven feiten heeft gepleegd, dienen dit niet te doen met eenstemmigheid aangezien de beoordeling van de burgerrechtelijke rechtsvordering door de appelrechters immers geen repressieve draagwijdte heeft (1). (1) Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0543.N, AC 2013, nr. 42.

19 september 2017

P.2015.0539.N

AC nr. 480

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievensformulier - Grief - Begrip

Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door een appelland van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt; niet is vereist dat de appelland tevens de reden voor de beoogde wijziging opgeeft.

10 oktober 2017

P.2017.0848.N

AC nr. 543

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Grief gericht tegen de straffen en niet tegen de vrijspraak - Hoger beroep zonder bestaansredenen

Als de enige grief in het verzoekschrift tot hoger beroep van het openbaar ministerie tegen een vrijsprekend vonnis, gericht is tegen de opgelegde straffen en maatregelen, kunnen de appelrechters oordelen dat dit hoger beroep, in zoverre het niet tegen de vrijsprekende beslissing is gericht, niet ontvankelijk is bij gebrek aan bestaansredenen (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2018, nr. 53.

- Artt. 204 en 210, tweede lid Wetboek van Strafvordering

24 januari 2018

P.2017.1070.F

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Vrijsprekend vonnis - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Grief gericht tegen de straffen en niet tegen de vrijspraak - Hoger beroep zonder bestaansredenen

Conclusie « in hoofdzaak » van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

24 januari 2018

P.2017.1070.F

AC nr. ...

Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Gedetineerde of geïnterneerde persoon - Wet 25 juli 1893 - Draagwijdte - Grievensformulier of verzoekschrift - Plaats van indiening - Overmaking aan de gevangenisdirecteur

De bepaling van artikel 1 van de wet van 25 juli 1893 betreffende de aantekening van hoger beroep van gedetineerde of geïnterneerde personen, werd ingevoerd omdat de omstandigheid dat een veroordeelde van zijn vrijheid is beroofd, ertoe kan leiden dat hij niet tijdig hoger beroep kan aantekenen tegen een veroordelende beslissing door het neerleggen van een verklaring op de griffie van de rechtbank die deze beslissing wees; uit de doelstelling van deze bepaling, gelezen in samenhang met de artikelen 203 en 204 Wetboek van Strafvordering, volgt dat ook een verzoekschrift of grievenformulier zoals bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering waarin nauwkeurig de grieven worden bepaald die tegen het vonnis worden ingebracht, kan worden overgemaakt aan de gevangenisdirecteur of zijn gemachtigde (1). (1) Cass. 25 april 2017, AR P.17.0080.N, AC 2017, nr. 287; Bij het indienen van het verzoekschrift of grievenformulier in deze zaak was de wet van 25 juli 1893 nog niet aangepast aan de door de wet van 5 februari 2016 (Potpourri II), BS 19 februari 2016, doorgevoerde wijzigingen. Inmiddels is dit gebeurd bij wet van 25 december 2016 tot wijziging van de rechtspositie van de gedetineerden en van het toezicht op de gevangenen en houdende diverse bepalingen inzake justitie, BS 30 december 2016. De wet trad in werking op 9 januari 2017.

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

HUUR VAN GOEDEREN

ALGEMEEN

Algemeen - Ondeelbare aard van de huurovereenkomst

De ondeelbare aard van de huurovereenkomst houdt enkel in dat, wanneer een huurovereenkomst door meerdere huurders of verhuurders wordt afgesloten, de uit die huurovereenkomst voortvloeiende ondeelbare rechten door deze huurders of verhuurders samen moeten worden uitgeoefend op straffe van ongeldigheid van de verrichte handeling (1). (1) Cass. 28 juni 2013, AR C.12.0439.N, AC 2013, nr. 404.

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

HANDELSHUUR

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Weigering van huurhernieuwing door de verhuurder - Kapitaalvennootschap

Een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid wordt voor de toepassing van artikel 17 van de Handelshuurwet, in de regel, niet als een kapitaalvennootschap beschouwd.

- Art. 17 Wet van 30 april 1951 BURGERLIJK WETBOEK. - BOEK III - TITEL VIII - HOOFDSTUK II, Afdeling 2bis : Regels betreffende de handelshuur in het bijzonder

6 september 2018

C.2017.0497.F

AC nr. ...

Handelshuur - Einde (opzegging, huurhernieuwing, enz.) - Weigering van huurhernieuwing door de verhuurder - Voorwaarden - Bevoegdheid van de rechter - Aard

De rechter kan de door de verhuurder tegengeworpen weigering tot huurhernieuwing enkel verwerpen wanneer de door hem geuite wil om het pand in gebruik te nemen kennelijk niet oprecht of uitvoerbaar is (1). (1) Zie Cass. 31 januari 1975, AC 1975, p. 623; Cass. 26 april 2007, AR C.06.0440.F, AC 2007, nr. 210.

- Art. 16, I, 3° Wet van 30 april 1951 BURGERLIJK WETBOEK. - BOEK III - TITEL VIII - HOOFDSTUK II, Afdeling 2bis : Regels betreffende de handelshuur in het bijzonder

6 september 2018

C.2017.0497.F

AC nr. ...

PACHT

Pacht - Begrip - Aard van wetgeving - Begrip - Hoedanigheid van pachter - Opeising door twee personen - Vordering tot erkenning van de pachtovereenkomst door één persoon - Niet-ontvankelijkheid - Uitwerking op de vordering tot erkenning van de pachtovereenkomst door de andere persoon

De omstandigheid dat de vordering tot erkenning van een pachtovereenkomst door één van die personen niet-ontvankelijk wordt verklaard omdat zij niet voorafgegaan werd door de door artikel 1345 Gerechtelijk Wetboek voorgeschreven oproeping tot minnelijke schikking, brengt niet noodzakelijk de niet-ontvankelijkheid van de vordering van de andere persoon met zich mee.

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

Pacht - Begrip - Aard van wetgeving - Begrip - Hoedanigheid van pachter - Opeising door twee personen - Vordering tot erkenning van de pachtovereenkomst door één persoon - Aard van het recht

Uit het feit dat twee personen de hoedanigheid van pachter opeisen bij een pachtovereenkomst waarvan het bestaan door de verpachter wordt betwist, kan niet worden afgeleid dat de vordering van één van hen tot erkenning van die pachtovereenkomst op zichzelf de uitoefening van een ondeelbaar recht uitmaakt.

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

INKOMSTENBELASTINGEN

AANSLAGPROCEDURE

Aanslagprocedure - Ontheffing - Ambtshalve ontheffing - Verzoek - Geadresseerde - Directeur van de belastingen - Verplichting - Ontstentenis - Sanctie

Uit artikel 376, §1, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, zoals het van toepassing was vóór de wijziging ervan bij de programmawet van 22 december 2008, volgt niet dat de vordering tot ambtshalve ontheffing, op straffe van niet-ontvankelijkheid, aan de directeur der belastingen moet worden gericht.

- Art. 376, § 1 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

29 juni 2018

F.2017.0074.F

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Aanslag en inkohiering - Extracontractuele fout - Schade - Ontstaan - Tijdstip - Belastingsschuld - Niet-betaling

- Art. 2262bis Burgerlijk Wetboek

- Artt. 304, § 1, derde lid, en 413 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 september 2018

C.2016.0317.F

AC nr. ...

Aanslagprocedure - Allerlei - Subsidiaire aanslag - Hoger beroep - Bevoegd gerecht - Beslissing die de termijn doet lopen

Het arrest, dat overweegt dat het hof van beroep had kennisgenomen van de vordering tot nietigverklaring van de initiële aanslag op de grond die reeds door de eerste rechter was aangenomen maar die door het incidenteel beroep werd betwist en, bijgevolg, opnieuw voor dat hof werd aangevoerd en dat het hof van beroep dat incidenteel beroep heeft verworpen om de oorspronkelijke vordering gedeeltelijk aan te nemen op dezelfde grond als de eerste rechter en in dat opzicht zijn beslissing te bevestigen, verantwoordt naar recht zijn beslissing dat de subsidiaire aanslag aan het hof van beroep moest worden voorgelegd; aangezien dat de rechterlijke beslissing is die de nietigverklaring uitspreekt, moest een subsidiaire aanslag binnen de termijn van zes maanden te rekenen van dat arrest aan het hof van beroep worden voorgelegd.

- Art. L 3321-12, eerste lid Waals Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie
- Art. 356, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

29 juni 2018

F.2017.0147.F

AC nr. ...

PERSONENBELASTING

Personenbelasting - Inkomsten uit onroerende goederen - Roerende goederen en kapitalen - Roerende goederen en kapitalen uit de beroepswerkzaamheid

- Artt. 6, 2° en 3°, 17, § 1, 23, § 1, 27 en 37 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

20 september 2018

F.2017.0118.F

AC nr. ...

VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Allerlei - Aandelen - Natuurlijke personen met vruchtgebruik - Stemrecht - Uitoefening van het stemrecht - Rechtspersonen blote eigenaars - Steminstructies - Afhankelijkheid

Artikel 201, eerste lid, 1°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, in de versie die voortvloeit uit artikel 18 van de wet van 28 juli 1992 houdende fiscale en financiële bepalingen, vóór de wijziging van de inleidende zin van het eerste lid door artikel 16 van de wet van 4 mei 1999 houdende diverse fiscale bepalingen, veronderstelt dat de natuurlijke personen die het vruchtgebruik hebben van meer dan de helft van de aandelen die de meerderheid van het stemrecht van een binnenlandse maatschappij vertegenwoordigen, zelf het stemrecht kunnen uitoefenen dat met die aandelen gepaard gaat, zonder afhankelijk te zijn van de steminstructies van de blote eigenaars indien laatstgenoemden rechtspersonen zijn.

- Art. 201, eerste lid, 1° Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

8 juni 2018

F.2016.0106.F

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Winsten - Aandelenoptie - Kosteloze toekenning - Geen beursnotering - Werkelijke waarde van het belastbare voordeel - Uitgever en verkrijger - Omvang en vergoeding van het financiële risico

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

8 juni 2018

F.2016.0120.F

AC nr. ...

Vennootschapsbelasting - Vaststelling van het belastbaar netto-inkomen - Winsten - Aandelenoptie - Kosteloze toekenning - Geen beursnotering - Werkelijke waarde van het belastbare voordeel - Uitgever en verkrijger - Omvang en vergoeding van het financiële risico

Uit artikel 36, §1, eerste lid, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 en uit artikel 43, §§1 tot 5, van de wet van 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen volgt niet dat de werkelijke waarde van het belastbare voordeel voortvloeiend uit de kosteloze toekenning van een aandelenoptie, wanneer deze forfaitair wordt bepaald bij gebrek aan beursnotering van de optie, geen aanwijzing zou geven over de omvang van het financiële risico dat de uitgever als tegenprestatie op zich neemt tijdens de looptijd van de optie en evenmin dat de verkrijger van die optie, door aan de uitgever een prijs gelijk aan die waarde te betalen, méér dan dat risico zou vergoeden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 371.

- Art. 43, §§ 1 tot 5 Wet 26 maart 1999 betreffende het Belgisch actieplan voor de werkgelegenheid 1998 en houdende diverse bepalingen

- Art. 36, § 1, eerste lid Wetboek Inkomstenbelastingen 1992

8 juni 2018

F.2016.0120.F

AC nr. ...

INTERNATIONALE VERDRAGEN

- Burgerlijke zaken - Verbintenissen uit overeenkomst - Wettencollict - Toepasselijke wet - Bepaling - Wilsautonomie - Overeenkomst-wet

Uit de artikelen 3.1 en 10.1 van het Verdrag van Rome van 19 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, volgt kennelijk dat wanneer de partijen het toepasselijke recht hebben aangewezen voor de overeenkomst in haar geheel, onverminderd de toepassing van de overige bepalingen van het EVO, de rechtskeuze van de partijen zich uitstrekt tot alle bepalingen van het aangewezen recht die de wederzijdse rechten en verplichtingen van de partijen bij de overeenkomst regelen.

18 juni 2018

S.2015.0123.N

AC nr. ...

- Burgerlijke zaken - Verbintenissen uit overeenkomst - Wettencollict - Toepasselijke wet - Bepaling - Wilsautonomie - Arbeidsovereenkomst - Dwingend recht - Bescherming

Uit de artikelen 3.1 en 6.1 van het Verdrag van Rome van 19 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, volgt kennelijk dat inzake arbeidsovereenkomsten het recht dat de partijen hebben gekozen op de arbeidsovereenkomst van toepassing is, ook wanneer ingevolge het tweede lid van artikel 6 EVO bij afwezigheid van een rechtskeuze een ander recht van toepassing zou zijn, tenzij wanneer dat voor gevolg heeft dat de werknemer ingevolge de toepassing van het gekozen recht de bescherming verliest van het dwingend recht dat van toepassing zou zijn bij gebreke van een rechtskeuze.

18 juni 2018

S.2015.0123.N

AC nr. ...

JACHT

- Jachtdecreet - Artikel 2 Jachtdecreet - Jachtdaad - Begrip - Draagwijdte

Volgens artikel 2 Jachtdecreet omvat de jachtdaad niet alleen de handeling waarbij het wild wordt gedood of gevangen, maar ook de handeling waarbij dat wild met dat doel wordt opgespoord en achtervolgd; het is vereist maar het volstaat dat het voornemen om wild te bemachtigen is aangetoond en het is niet noodzakelijk dat daadwerkelijk wild wordt gevangen of gedood (1). (1) Gent, 28 december 2012, T.M.R., 2013/3, pp. 356-357; A. VANDEPLAS, Jagen, Comm.Straf., pp. 3-5; W. HAELEWYN en A. BALCAEN: « Wapens, wild en wachters », noot onder Corr. Kortrijk 20 februari 2008, T. Strafr., 2009, pp. 277- 282.

- Art. 2 Jachtdecreet Vlaamse Raad 24 juli 1991

19 september 2017

P.2016.1101.N

AC nr. 483

KOOP

- Verkoper-fabrikant of gespecialiseerd verkoper - Verborgen gebrek - Waarborg - Vrijstelling of beperking

De verkoper-fabrikant of de gespecialiseerde verkoper van dezelfde zaken als die welke hij heeft verkocht, moet de zaak zonder gebreken leveren en moet daartoe de noodzakelijke maatregelen nemen om alle mogelijke gebreken op te sporen (1). (1) Cass. 7 april 2017, AR C.16.0311.N, AC 2017, nr. 254.

- Art. 1643 Burgerlijk Wetboek

6 september 2018

C.2016.0288.F

AC nr. ...

LANDBOUW

- Veldwetboek - Bijzondere veldwachters - Artikelen 61, 63 en 64 Veldwetboek - Artikelen 13, 15 en 16 Besluit Statuut Bijzondere Veldwachters - Artikelen 14 en 16, § 1 Uitvoeringsbesluit Statuut Bijzondere Veldwachters - Draagwijdte

Uit de samenhang tussen de bepalingen van de artikelen 61, 63 en 64 Veldwetboek, de artikelen 13, 15 en 16 van het koninklijk besluit van 8 januari 2006 tot regeling van het statuut van bijzondere veldwachters en de artikelen 14 en 16, §1, van het ministerieel besluit van 20 december 2007 tot uitvoering van het koninklijk besluit van 8 januari 2006 en de doelstellingen van de wettelijk en reglementair bepaalde uniformplicht de herkenbaarheid van de bijzondere veldwachters te verzekeren en het onderscheid tussen enerzijds bijzondere veldwachters en anderzijds burgers en andere geüniformeerde ordehandhavers te waarborgen, volgt dat een bijzondere veldwachter zich in de regel maar kan beroepen op de uitoefening van zijn functie van bijzonder veldwachter als hij drager is van de voorgeschreven uiterlijke tekens van die functie (1). (1) Verslag aan de Koning bij Besluit Statuut bijzondere Veldwachters, BS 24 februari 2006.

19 september 2017

P.2016.1101.N

AC nr. 483

MILIEURECHT

- Materialendecreet - Artikel 12, § 1 - Achterlaten van afvalstoffen - Strafbaarstelling - Artikel 16.6.3, § 1 DABM - Draagwijdte

Elk achterlaten van afvalstoffen is verboden en in het Materialendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten komen geen bepalingen voor die het achterlaten van afvalstoffen regelen zodat de strafbaarstelling ervan uitsluitend uit de bepalingen van artikel 12, §1, Materialendecreet en artikel 16.6.3, §1, DABM volgt; de rechter die een beklagde veroordeelt voor een dergelijk misdrijf, moet bijgevolg geen melding maken van andere bepalingen van het Materialendecreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Art. 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Materialendecreet - Artikel 3, 1° - Afvalstof - Begrip - Draagwijdte - Legaliteitsbeginsel - Vereiste van redelijke voorzienbaarheid

De rechter heeft geen onbeperkte beleidsruimte om de begrippen afvalstoffen en achterlaten naar eigen inzicht in te vullen en elkeen die afvalstoffen zoals gedefinieerd door artikel 3, 1°, Materialendecreet achterlaat, dit is er zich van ontdoet en verzuimt dit afval te verwijderen, kan weten wanneer hij strafbaar handelt; de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van een strafbaarstelling houdt niet in dat de decreetgever bovendien voorschrijft dat dit achterlaten van afvalstoffen ook een inbreuk inhoudt op enige andere bepaling van het Materialendecreet dan wel de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 3, 1° en 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Materialendecreet - Artikel 12, § 1 - Verbodsbepalingen - Draagwijdte - Legaliteitsbeginsel - Vereiste van redelijke voorzienbaarheid

De rechter heeft geen onbeperkte beleidsruimte om de begrippen afvalstoffen en achterlaten naar eigen inzicht in te vullen en elkeen die afvalstoffen zoals gedefinieerd door artikel 3, 1°, Materialendecreet achterlaat, dit is er zich van ontdoet en verzuimt dit afval te verwijderen, kan weten wanneer hij strafbaar handelt; de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van een strafbaarstelling houdt niet in dat de decreetgever bovendien voorschrijft dat dit achterlaten van afvalstoffen ook een inbreuk inhoudt op enige andere bepaling van het Materialendecreet dan wel de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 3, 1° en 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Materialendecreet - Artikel 12, § 1 - Achterlaten van afvalstoffen - Strafbaarstelling - Artikel 16.6.3, § 1 DABM - Draagwijdte - Legaliteitsbeginsel - Vereiste van redelijke voorzienbaarheid

De rechter heeft geen onbeperkte beleidsruimte om de begrippen afvalstoffen en achterlaten naar eigen inzicht in te vullen en elkeen die afvalstoffen zoals gedefinieerd door artikel 3, 1°, Materialendecreet achterlaat, dit is er zich van ontdoet en verzuimt dit afval te verwijderen, kan weten wanneer hij strafbaar handelt; de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van een strafbaarstelling houdt niet in dat de decreetgever bovendien voorschrijft dat dit achterlaten van afvalstoffen ook een inbreuk inhoudt op enige andere bepaling van het Materialendecreet dan wel de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 3, 1° en 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Materialendecreet - Artikel 12, § 1 - Verbodsbepalingen

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 12, §1, Materialendecreet blijkt dat dit artikel twee verbodsbepalingen bevat, die afzonderlijk van elkaar kunnen bestaan, met name: 1° het verbod afvalstoffen achter te laten en 2° het verbod afvalstoffen te beheren in strijd met de voorschriften van dit decreet of met de uitvoeringsbesluiten ervan (1). (1) GwH, 29 januari 2014, nr. 15/2014, B 3.

- Art. 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Wallonië - Administratieve sanctie - Mondelinge voordracht van het verweer

Conclusie « in hoofdzaak » van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

24 januari 2018

P.2017.1221.F

AC nr. ...

- Decreet 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - Artikel 16.6.3, § 1 DABM - Strafbaarstelling - Materialendecreet - Artikel 12, § 1 - Achterlaten van afvalstoffen - Draagwijdte - Legaliteitsbeginsel - Vereiste van redelijke voorzienbaarheid

De rechter heeft geen onbeperkte beleidsruimte om de begrippen afvalstoffen en achterlaten naar eigen inzicht in te vullen en elkeen die afvalstoffen zoals gedefinieerd door artikel 3, 1°, Materialendecreet achterlaat, dit is er zich van ontdoet en verzuimt dit afval te verwijderen, kan weten wanneer hij strafbaar handelt; de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van een strafbaarstelling houdt niet in dat de decreetgever bovendien voorschrijft dat dit achterlaten van afvalstoffen ook een inbreuk inhoudt op enige andere bepaling van het Materialendecreet dan wel de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 3, 1° en 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Materialendecreet - Artikel 3, 1° - Afvalstof - Begrip - Draagwijdte

Artikel 3, 1°, Materialendecreet bepaalt dat onder afvalstof wordt verstaan elke stof of elk voorwerp waarvan de houder zich ontdoet, voornemens is zich te ontdoen of zich moet ontdoen en dit artikel bepaalt eveneens welke stoffen en voorwerpen niet als afvalstoffen worden beschouwd; bij afwezigheid van nadere bepalingen in het decreet heeft het begrip achterlaten zijn gewone betekenis, dit is niet alleen het laten staan of liggen van een voorwerp waarvan men zich ontdoet, maar ook het veroorzaken en laten voortduren van de aldus ontstane toestand nadat de voortbrengende werking heeft opgehouden, zodat met achterlaten niet alleen het storten wordt bedoeld, maar ook het verzuim om de gedeponeerde afval te verwijderen.

- Art. 3, 1° Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Wallonië - Afvalstoffen

7 februari 2018

P.2017.1275.F

AC nr. ...

- Decreet 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid - Artikel 16.6.3, § 1 DABM - Strafbaarstelling - Materialendecreet - Artikel 12, § 1 - Achterlaten van afvalstoffen -

Draagwijdte

Elk achterlaten van afvalstoffen is verboden en in het Materialendecreet en zijn uitvoeringsbesluiten komen geen bepalingen voor die het achterlaten van afvalstoffen regelen zodat de strafbaarstelling ervan uitsluitend uit de bepalingen van artikel 12, §1, Materialendecreet en artikel 16.6.3, §1, DABM volgt; de rechter die een beklagde veroordeelt voor een dergelijk misdrijf, moet bijgevolg geen melding maken van andere bepalingen van het Materialendecreet of de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid
- Art. 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Wallonië - Afvalstoffen

- Artt. 2, 1°, en 7 Decr. Waalse Gewestraad 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen

7 februari 2018

P.2017.1275.F

AC nr. ...

- Wallonië - Administratieve sanctie - Mondelinge voordracht van het verweer

Uit artikel D163 Waals Milieuwetboek volgt dat de mondelinge voordracht van het verweer van een overtreder die bij de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar daarom heeft verzocht, moet geschied zijn alvorens, in voorkomend geval, een administratieve sanctie op te leggen (1); aangezien dit vormvereiste tot doel heeft het recht van verdediging te waarborgen, is het een substantieel vormvereiste; aldus is het vonnis, dat oordeelt dat de vaststelling van de verbaliserende ambtenaar duidelijk de vastgestelde onregelmatigheden heeft vermeld en niet wordt aangetoond hoe en waardoor een mondelinge voordracht van de verweermiddelen van de eiseres in situ essentieel zou zijn geweest voor de tegenspraak, niet naar recht verantwoord (2). (1) Behoudens wanneer het bedrag van de toe te passen geldboete niet hoger is dan 62, 50 euro, wat te dezen niet het geval is. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2018, nr. 54.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. D163 Decr.W.Gew. 27 mei 2004 - Milieuwetboek. - Boek 2 : Waterwetboek. - Decretale gedeelte

24 januari 2018

P.2017.1221.F

AC nr. ...

MISBRUIK VAN VERTROUWEN

- Constitutieve bestanddelen - Terbeschikkingstelling van de verduisterde of verspilde goederen - Draagwijdte - Giraal geld

Voor het bestaan van misbruik van vertrouwen is niet vereist dat de overhandiging van de bedoelde goederen, gelden, koopwaren, biljetten of geschriften feitelijk heeft plaatsgegrepen en is het voldoende dat degene die misbruik van vertrouwen pleegt, de door hem verduisterde of verspilde goederen afwendt van het doel waarvoor hij ze te zijner beschikking had; giraal geld houdt de terbeschikkingstelling van materieel geld in en kan het voorwerp uitmaken van het misdrijf van misbruik van vertrouwen (1). (1) Cass. 4 december 2007, AR P.07.1135.N, AC 2007, nr. 610; Cass. 9 februari 2016, AR P.14.0777.N, AC 2016, nr. 88 met concl. van plaatsvervangend advocaat-generaal DE SWAEF; L. HUYBRECHTS, Misbruik van vertrouwen, Comm.Straf., 16.

19 september 2017

P.2015.0539.N

AC nr. ...

- Constitutieve bestanddelen - Terbeschikkingstelling van de verduisterde of verspilde goederen - Draagwijdte - Giraal geld

Voor het bestaan van misbruik van vertrouwen is niet vereist dat de overhandiging van de bedoelde goederen, gelden, koopwaren, biljetten of geschriften feitelijk heeft plaatsgegrepen en is het voldoende dat degene die misbruik van vertrouwen pleegt, de door hem verduisterde of verspilde goederen afwendt van het doel waarvoor hij ze te zijner beschikking had; giraal geld houdt de terbeschikkingstelling van materieel geld in en kan het voorwerp uitmaken van het misdrijf van misbruik van vertrouwen (1). (1) Cass. 4 december 2007, AR P.07.1135.N, AC 2007, nr. 610; Cass. 9 februari 2016, AR P.14.0777.N, AC 2016, nr. 88 met concl. van plaatsvervangend advocaat-generaal DE SWAEF; L. HUYBRECHTS, Misbruik van vertrouwen, Comm.Straf., 16.

19 september 2017

P.2015.0539.N

AC nr. 480

MISDRIJF

ALGEMEEN. BEGRIP. MATERIEEL EN MOREEL BESTANDEEL. EENHEID VAN OPZET

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Algemeen - Huiszoeking in geval van ontdekking op heterdaad - Voorafgaande vaststelling van het op heterdaad ontdekt misdrijf

- Art. 1, tweede lid, 2° Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Artt. 32, 36 en 41, eerste lid Wetboek van Strafvordering

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Zogenaamd reglementaire overtreding - Moreel bestanddeel - Begrip - Bewijs

Het moreel bestanddeel van de overtreding bedoeld in artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek, met andere woorden de door de wet bestrafte fout, bestaat in het niet-nakomen van de verplichting om juiste en volledige verklaringen af te leggen; het bewijs van dat bestanddeel kan in beginsel worden afgeleid uit de loutere vaststelling dat de verklaringen van de werkgever onjuist en onvolledig zijn, wanneer laatstgenoemde onvoldoende aannemelijk maakt dat hij wegens een rechtvaardigingsgrond zoals onwetendheid of onoverkomelijke dwaling, onvermijdelijk dergelijke verklaringen heeft afgelegd (1). (1) Zie concl. in hoofdzaak OM in Pas. 2018, nr. 111.

- Art. 226, eerste lid, 1°, c Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Bedrieglijk opzet - Begrip - Beweegreden - Invloed

- Art. 127 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen
- Artt. 193 tot 197, 489, 489bis, 489ter, 492bis en 505 Strafwetboek

27 juni 2018

P.2017.1160.F

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of

onvolledige verklaringen - Zogenaamd reglementaire overtreding - Moreel bestanddeel - Begrip - Bewijs

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Algemeen - Op heterdaad ontdekt misdrijf

- Art. 1, tweede lid, 2° Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht
- Artt. 32, 36 en 41, eerste lid Wetboek van Strafvordering

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

RECHTVAARDIGING EN VERSCHONING

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Onwetendheid en onoverkomelijke dwaling

Het moreel bestanddeel van de overtreding bedoeld in artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek, met andere woorden de door de wet bestrafte fout, bestaat in het niet-nakomen van de verplichting om juiste en volledige verklaringen af te leggen; het bewijs van dat bestanddeel kan in beginsel worden afgeleid uit de loutere vaststelling dat de verklaringen van de werkgever onjuist en onvolledig zijn, wanneer laatstgenoemde onvoldoende aannemelijk maakt dat hij wegens een rechtvaardigingsgrond zoals onwetendheid of onoverkomelijke dwaling, onvermijdelijk dergelijke verklaringen heeft afgelegd (1). (1) Zie concl. 'in hoofdzaak' OM in Pas. 2018, nr. 111.

- Art. 226, eerste lid, 1°, c Wet 6 juni 2010 tot invoering van het Sociaal Strafwetboek

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Overtreding van sociaal strafrecht - Artikel 226, eerste lid, 1°, c, Sociaal Strafwetboek - Onjuiste of onvolledige verklaringen - Onwetendheid en onoverkomelijke dwaling

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2016.1199.F

AC nr. ...

SOORTEN

Soorten - Aflopend, voortgezet, voortdurend misdrijf - Oplichting - Aflopend misdrijf - Verjaring - Strafvordering - Draagwijdte

Wanbedrijven verjaren in de regel door verloop van vijf jaren te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd; oplichting is een aflopend misdrijf dat voltrokken is zodra de dader erin geslaagd is de zaak aan zichzelf of aan een derde te doen afgeven of leveren, zodat de verjaring van de strafvordering betreffende dit misdrijf in de regel aanvangt vanaf de dag waarop de afgifte of de levering plaatsvindt (1). (1) Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1840.N, AC 2014, nr. 47; Cass. 17 januari 2006, AR P.05.1304.N, AC 2006, nr. 39; L. HUYBRECHTS, Oplichting, Comm. Straf., 25-26.

- Art. 496 Strafwetboek
- Art. 21, eerste lid, 4° Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

30 mei 2017

P.2016.0615.N

AC nr. 356

TOEREKENBAARHEID

Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Samenloop met de rechtspersoon - Fout wetens en willens - Beoordeling door de rechter - Aard - Toezicht door het Hof

De rechter oordeelt onaantastbaar of een natuurlijke persoon wiens strafrechtelijke verantwoordelijkheid samenloopt met deze van een rechtspersoon, wetens en willens heeft gehandeld; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

26 september 2017

P.2016.1232.N

AC nr. 498

ONAANTASTBARE BEOORDELING DOOR DE FEITENRECHTER

- Hoger beroep - Strafzaken - Grievensformulier - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Aankruisen van de rubriek strafmaat - Draagwijdte

Het staat aan de appelrechter om onaantastbaar in feite de draagwijdte te beoordelen van de door een appelland in het verzoekschrift of in het grievensformulier opgegeven grieven, maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord; wanneer blijkt dat het openbaar ministerie een grievensformulier heeft ingediend waarop voor elk van de verweerders de rubriek strafmaat was aangekruist, volgt daaruit dat het openbaar ministerie aangaf met betrekking tot de verweerders de wijziging na te streven van de beslissingen van het bestreden vonnis met betrekking tot de strafmaat, wat alle beslissingen met betrekking tot het opleggen of niet-opleggen van hoofd-, bijkomende en vervangende straffen of modaliteiten van die straffen inhoudt aangezien van een appelland die de rubriek strafmaat aankruist, niet kan worden verwacht dat hij ook de afzonderlijke rubriek bijzondere verbeurdverklaring aankruist, vermits zulks dubbel gebruik zou uitmaken met de aangekruiste rubriek strafmaat.

10 oktober 2017

P.2017.0848.N

AC nr. 543

- Politie - Wet tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op twee niveaus - Deontologische code van de politiediensten - Onpartijdigheid van de politieambtenaren - Draagwijdte

De bepalingen van artikel 127, eerste lid, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, en van artikel 22 van de deontologische code van de politiediensten van 10 mei 2006 houden enkel ambtsverplichtingen in voor politieambtenaren en zij verplichten de rechter niet een strafonderzoek onregelmatig te verklaren omdat politieambtenaren in hun processen-verbaal kritische of subjectieve inlichtingen over bepaalde partijen verstrekken; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een opsporingsambtenaar blijk heeft gegeven van partijdigheid, waardoor het strafonderzoek onregelmatig is (1). (1) Cass. 2 september 2014, AR P.13.1835.N, arrest niet gepubliceerd.

27 juni 2017

P.2017.0155.N

AC nr. 425

- Misdrijf - Toerekenbaarheid - Natuurlijke personen - Strafrechtelijke verantwoordelijkheid - Samenloop met de rechtspersoon - Fout wetens en willens

De rechter oordeelt onaantastbaar of een natuurlijke persoon wiens strafrechtelijke verantwoordelijkheid samenloopt met deze van een rechtspersoon, wetens en willens heeft gehandeld; het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

26 september 2017

P.2016.1232.N

AC nr. 498

- Rijbewijs - Rijbewijs uitgegeven door een lidstaat van de Europese Unie - Conformiteit met Europees model - Draagwijdte

Uit de samenhang van de bepalingen van artikel 1.1 van de Richtlijn 2006/126/EG van 20 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs, artikel 26 van de Wegverkeerswet en artikel 1 van het Koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, volgt dat een Europees rijbewijs een nationaal rijbewijs is dat in een lidstaat van de Europese Unie werd uitgereikt en dat werd uitgegeven volgens het in de hogervermelde Richtlijn bepaalde model; de rechter bepaalt in feite, mitsdien onaantastbaar, of het rijbewijs uitgegeven door een lidstaat van de Europese Unie beantwoordt aan het modelrijbewijs van de Europese Unie en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

2 mei 2017

P.2015.0485.N

AC nr. 300

- Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatige bewijsgegevens afkomstig uit een buitenlands strafdossier - Aanvoeringsverplichting - Draagwijdte - Toegang tot het buitenlands strafdossier

Indien een beklaagde aanvoert dat uit een buitenlands strafdossier afkomstige bewijsgegevens onregelmatig zouden zijn, dient hij die bewering aannemelijk te maken, waarbij een loutere bewering of veronderstelling niet volstaat en de rechter onaantastbaar oordeelt in feite of een beklaagde zijn bewering aannemelijk maakt; die aanvoeringsverplichting creëert voor de beklaagde geen recht van toegang tot het buitenlands strafdossier of een recht op afschrift van alle of bepaalde dossiergegevens, aangezien het voldoen aan zijn aanvoeringsplicht ook mogelijk is zonder die gegevens, zodat dit als dusdanig geen schending oplevert van artikel 6 EVRM of een miskenning van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces (1). (1) Cass. 30 maart 2010, AR P.09.1789.N, AC 2010, nr. 231; Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 2 december 2014, AR P.13.0545.N, AC 2014, nr. 743; Cass. 1 december 2015, AR P.15.0905.N, AC 2015, nr. 716; F. Schuermans, «De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek», T.Strafr. 2014/1, (47) 48-50.

2 mei 2017

P.2016.1011.N

AC nr. 302

- Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking - Taak van het vonnisgerecht - Kwalificatie van de feiten - Heromschrijving van de feiten - Draagwijdte

In correctionele- of politiezaken, maakt de verwijzingsbeschikking van een onderzoeksgerecht of de dagvaarding om voor het vonnisgerecht te verschijnen niet de daarin vervatte kwalificatie bij de vonnisgerichten aanhangig, maar de feiten zoals zij blijken uit de stukken van het onderzoek of het opsporingsonderzoek en die aan de verwijzingsbeschikking of dagvaarding ten grondslag liggen; deze eerste kwalificatie is in wezen voorlopig en het vonnisgerecht heeft ook in hoger beroep het recht en de plicht om aan de ten laste gelegde feiten hun juiste omschrijving te geven, mits het recht van verdediging wordt geëerbiedigd en deze verplichting geldt niet alleen ingeval van onduidelijkheid van de akte van aanhangigmaking; op grond van de gegevens van de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding en van het strafdossier oordeelt de rechter onaantastbaar of de feiten die hij onder de verbeterde omschrijving bewezen verklaart, werkelijk deze zijn welke het voorwerp uitmaken van de vervolgingen of daaraan ten grondslag liggen en in dat geval maakt hij geen nieuwe feiten voor hem aanhangig en is geen nieuwe dagvaarding of vrijwillige verschijning vereist (1). (1) Cass. 13 september 2005, AR P.05.0657.N, AC 2005, nr. 430; Cass. 5 september 2006, AR P.06.0649.N, AC 2006, nr. 389 en noot MT; Cass. 20 februari 2007, AR P.06.1377.N, AC 2007, nr. 104; Cass. 24 mei 2011, AR P.11.0070.N, AC 2009, nr. 344; Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0625.N, AC 2013, nr. 43; P. MORLET, Changement de qualification. Droits et devoirs du juge, Rev. dr. Pénal, 1990, pp 561 ev.

2 mei 2017

P.2015.0102.N

AC nr. 299

ONBEKWAAMVERKLARING EN GERECHTELIJK RAADSMAN

- Bewindvoerder van een beschermde persoon - Opdracht - Omvang

De opdracht van de bewindvoerder over de persoon en de goederen van de beschermde persoon heeft betrekking op handelingen die vallen onder de rechterlijke beschermingsmaatregelen bedoeld in de artikelen 492/1, §1 en 492/1, §2, Burgerlijk Wetboek; de handelingen vermeld in artikel 492/1, §1 en §2, Burgerlijk Wetboek houden geen vertegenwoordiging van de persoon als verweerder op de strafvordering in, vermits artikel 185 Wetboek van Strafvordering die vertegenwoordiging aan de advocaat voorbehoudt (1). (1) Cass. 13 december 2011, AR P.11.1393.N, AC 2011, nr. 682.

19 september 2017

P.2017.0465.N

AC nr. 484

ONDERZOEK IN STRAFZAKEN

GERECHTELIJK ONDERZOEK

Gerechtigd onderzoek - Bijzondere opsporingsmethoden - Stelselmatige observatie - Stelselmatigheid - Beoordeling

20 juni 2017

P.2015.0464.N

AC nr. 401

Gerechtigd onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Afluistermaatregel - Artikel 90quater, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Vormvoorschriften - Wet die de sanctie bij niet-naleving van de vormvoorschriften wijzigt - Toepassing in de tijd - Draagwijdte

13 juni 2017

P.2017.0450.N

AC nr. ...

Gerechtigd onderzoek - Allerlei - Onderzoeksrechter - Gerechtigd onderzoek lastens een rechtspersoon - Aanstelling van een lasthebber ad hoc - Bevoegdheid - Doel

Uit de wetgeschiedenis, de doelstelling en de algemene economie van de regeling van de lasthebber ad hoc volgt dat de onderzoeksrechter met het oog op het vrijwaren van het recht van verdediging van de rechtspersoon ambtshalve of op verzoek een lasthebber ad hoc kan aanstellen om deze te vertegenwoordigen.

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.0854.N

AC nr. 564

Gerechtigd onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Onderzoek uitgevoerd door een privédetective op verzoek van de burgerlijke partij - Beoordeling door de rechter van de bewijsmiddelen - Draagwijdte

Ter ondersteuning van haar stelling waarvan zij de bewijslast heeft, kan de burgerlijke partij alle door haar vergaarde bewijsmiddelen aan de rechter voorleggen, waaronder de resultaten van een onderzoek op haar verzoek uitgevoerd door een privédetective en geen enkele bepaling verplicht een burgerlijke partij om voorafgaandelijk aan de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of het vonnisgerecht daartoe het stellen van deze onderzoekshandelingen te vragen; de enkele omstandigheid dat dergelijk onderzoek door de burgerlijke partij eenzijdig gevoerd wordt, belet de rechter niet vrij de bewijswaarde van de gegevens ervan die aan de tegenspraak der partijen zijn onderworpen en die de beklagde bijgevolg naar hun juistheid en authenticiteit kan betwisten, te beoordelen en zulks levert geen miskennis van het recht van verdediging noch van het recht op een eerlijk proces, waarvan de wapengelijkheid deel uitmaakt, op (1). (1) D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Kluwer, Comm. Straf.

27 juni 2017

P.2015.0814.N

AC nr. 423

OPSPORINGSONDERZOEK

Opsporingsonderzoek - Algemeen - Op heterdaad ontdekt misdrijf

- Art. 1, tweede lid, 2° Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

- Artt. 32, 36 en 41, eerste lid Wetboek van Strafvordering

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Algemeen - Huiszoeking in geval van ontdekking op heterdaad - Voorafgaande vaststelling van het op heterdaad ontdekt misdrijf

- Art. 1, tweede lid, 2° Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

- Artt. 32, 36 en 41, eerste lid Wetboek van Strafvordering

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Wet tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op twee niveaus - Deontologische code van de politiediensten - Onpartijdigheid van de politieambtenaren - Draagwijdte

De bepalingen van artikel 127, eerste lid, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, en van artikel 22 van de deontologische code van de politiediensten van 10 mei 2006 houden enkel ambtsverplichtingen in voor politieambtenaren en zij verplichten de rechter niet een strafonderzoek onregelmatig te verklaren omdat politieambtenaren in hun processen-verbaal kritische of subjectieve inlichtingen over bepaalde partijen verstrekken; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een opsporingsambtenaar blijk heeft gegeven van partijdigheid, waardoor het strafonderzoek onregelmatig is (1). (1) Cass. 2 september 2014, AR P.13.1835.N, arrest niet gepubliceerd.

27 juni 2017

P.2017.0155.N

AC nr. 425

ONDERZOEKSGERECHTEN

- Uitlevering - Overdracht van voorwerpen - Benelux-uitleveringsverdrag - Artikel 20 - Draagwijdte - Taak van het onderzoeksgerecht

Uit de bepaling van artikel 20 Benelux-Uitleveringsverdrag volgt voor het onderzoeksgerecht de verplichting na te gaan of de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, rechtstreeks verband houden met het feit dat aan de verdachte wordt ten laste gelegd en dit onverminderd de beoordeling van de bezwaren van derden of van andere rechthebbenden (1). (1) Cass. 23 juni 1975, AC 1975, 1130; Cass. 11 december 1980, AC 1980, nr. 224; M. DE SWAEF en M. TRAEST, 'Uitlevering, overlevering en internationale rechtshulp: overdracht van voorwerpen', Comm. Straf, nr. 5; P.E. TROUSSE en J. VANHAELEWIJN, Uitlevering en internationale rechtshulp in strafzaken, APR, Larcier, Brussel, 1970, nr. 271, p. 116; S. DE WULF, Handboek uitleveringsrecht, Antwerpen, Intersentia, 2013, nr. 238, p. 174.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

- Uitlevering - Overdracht van voorwerpen - Stukken beweerdelijk gedekt door het beroepsgeheim - Beoordeling van dit bezwaar - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte

Indien de verdachte aanvoert dat de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, gedekt zijn door het beroepsgeheim en daarom niet mogen worden overgedragen, vereisen de artikelen 6, 8 en 13 EVRM niet dat het onderzoeksgerecht zelf dit bezwaar beoordeelt, voor zover op basis van de door de verzoekende staat verstrekte informatie vaststaat dat de verdachte voor de gerechten van de verzoekende staat zijn bezwaren op dat vlak kan laten gelden; de enkele omstandigheid dat de vervolgende instanties van de verzoekende staat kennis zouden kunnen krijgen van door het beroepsgeheim gedekte stukken berooft een verdachte niet van de mogelijkheid de beweerde onregelmatigheid aan te voeren voor de gerechten van die verzoekende staat.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

- Vreemdelingen - Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Voorwerp en omvang van het toezicht

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

7 februari 2018

P.2018.0078.F

AC nr. ...

- Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding uitgevaardigd tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde - Handhaving - Redelijke termijn - Artikel 5.3 EVRM -

Het bevel tot aanhouding dat de onderzoeksrechter op grond van de artikelen 28, §1, eerste lid, 2°, en 38, §2, Voorlopige Hechteniswet uitvaardigt tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde, vormt een eigen titel van vrijheidsberoving; het onderzoeksgerecht dat oordeelt over de handhaving van dat bevel tot aanhouding, dient de redelijke termijn zoals bedoeld in artikel 5.3 EVRM in acht te nemen vanaf het moment waarop de inverdenkinggestelde opnieuw van zijn vrijheid wordt benomen en dient daarbij geen rekening te houden met vertragingen of inactiviteit die plaatsvonden tijdens de voorlopige hechtenis voorafgaand aan de vrijlating onder voorwaarden vermits dat gerecht de redelijke termijn immers enkel dient te toetsen aan de hechtenis die is ondergaan sedert het afleveren van de titel waarop zij is gesteund (1). (1) Zie: Cass. 9 januari 2007, AR P.07.0025.N, AC 2007, nr. 16.

- Artt. 28, § 1, eerste lid, 2°, en 38, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

17 oktober 2017

P.2017.1000.N

AC nr. 571

ONDERZOEKSRECHTER

- Gerechtelijk onderzoek lastens een rechtspersoon - Aanstelling van een lasthebber ad hoc - Bevoegdheid - Doel

Uit de wetgeschiedenis, de doelstelling en de algemene economie van de regeling van de lasthebber ad hoc volgt dat de onderzoeksrechter met het oog op het vrijwaren van het recht van verdediging van de rechtspersoon ambtshalve of op verzoek een lasthebber ad hoc kan aanstellen om deze te vertegenwoordigen.

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.0854.N

AC nr. 564

OPENBAAR MINISTERIE

- Artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Ambtsverplichting

20 juni 2017

P.2015.0817.N

AC nr. 402

- Artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Ambtsverplichting - Niet-naleving

20 juni 2017

P.2015.0817.N

AC nr. 402

OPLICHTING

- Constitutieve bestanddelen - Draagwijdte

Het wanbedrijf oplichting vereist in hoofde van de dader het oogmerk om zich bedrieglijk andermans zaak toe te eigenen en de aanwending van bedrieglijke middelen hiertoe, gevolgd door een afgifte of een levering van de zaak.; het feit dat de dader de zaak niet persoonlijk in ontvangst neemt, maar dit bewust overlaat aan een derde, doet geen afbreuk eraan dat bij hem alle constitutieve bestanddelen van de oplichting verenigd kunnen zijn (1). (1) Cass. 20 november 2001, AR P.01.1091.N, AC 2001, nr. 494; L. HUYBRECHTS, Oplichting, Comm. Straf., 3-14.

- Art. 496 Strafwetboek

30 mei 2017

P.2016.0615.N

AC nr. 356

- Aflopend misdrijf - Verjaring - Strafvordering - Draagwijdte

Wanbedrijven verjaren in de regel door verloop van vijf jaren te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd; oplichting is een aflopend misdrijf dat voltrokken is zodra de dader erin geslaagd is de zaak aan zichzelf of aan een derde te doen afgeven of leveren, zodat de verjaring van de strafvordering betreffende dit misdrijf in de regel aanvangt vanaf de dag waarop de afgifte of de levering plaatsvindt (1). (1) Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1840.N, AC 2014, nr. 47; Cass. 17 januari 2006, AR P.05.1304.N, AC 2006, nr. 39; L. HUYBRECHTS, Oplichting, Comm. Straf., 25-26.

- Art. 496 Strafwetboek

- Art. 21, eerste lid, 4° Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

30 mei 2017

P.2016.0615.N

AC nr. 356

OVEREENKOMST

INTERNATIONAAL RECHT

Internationaal recht - Toepasselijke wet - Bepaling - Wilsautonomie - Overeenkomst-wet - Wettencnflct

Uit de artikelen 3.1 en 10.1 van het Verdrag van Rome van 19 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, volgt kennelijk dat wanneer de partijen het toepasselijke recht hebben aangewezen voor de overeenkomst in haar geheel, onverminderd de toepassing van de overige bepalingen van het EVO, de rechtskeuze van de partijen zich uitstrekt tot alle bepalingen van het aangewezen recht die de wederzijdse rechten en verplichtingen van de partijen bij de overeenkomst regelen.

18 juni 2018

S.2015.0123.N

AC nr. ...

Internationaal recht - Wettencnflct - Toepasselijke wet - Bepaling - Wilsautonomie - Arbeidsovereenkomst - Dwingend recht - Bescherming

Uit de artikelen 3.1 en 6.1 van het Verdrag van Rome van 19 juni 1980 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst, volgt kennelijk dat inzake arbeidsovereenkomsten het recht dat de partijen hebben gekozen op de arbeidsovereenkomst van toepassing is, ook wanneer ingevolge het tweede lid van artikel 6 EVO bij afwezigheid van een rechtskeuze een ander recht van toepassing zou zijn, tenzij wanneer dat voor gevolg heeft dat de werknemer ingevolge de toepassing van het gekozen recht de bescherming verliest van het dwingend recht dat van toepassing zou zijn bij gebreke van een rechtskeuze.

18 juni 2018

S.2015.0123.N

AC nr. ...

RECHTEN EN VERPLICHTINGEN VAN PARTIJEN

Rechten en verplichtingen van partijen - Voor derden - Beding ten behoeve van een derde - Derde-begunstigde - Bepaling

Hoewel voor het beding ten behoeve van een derde vereist is dat de derde-begunstigde bepaald is of, althans, bepaalbaar is, is niet vereist dat die derde met naam wordt genoemd in de litigieuze overeenkomst of in een andere overeenkomst.

- Art. 1121 Burgerlijk Wetboek

25 mei 2018

C.2017.0082.F

AC nr. ...

UITLEGGING

Uitlegging - Koop - Bedingen betreffende de verplichtingen van de verkoper

Uit de samenhang van de artikelen 1162 en 1602, eerste en tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek volgt dat enkel de bedingen die betrekking hebben op de verbintenissen van de verkoper, zoals ze uit de koop blijken, ten nadele van laatstgenoemde worden uitgelegd.

- Artt. 1162 en 1602, eerste en tweede lid Burgerlijk Wetboek

6 september 2018

C.2017.0512.F

AC nr. ...

PENSIOEN

GEWAARBORGD INKOMEN VOOR BEJAARDEN

Gewaarborgd inkomen voor bejaarden - Bestaansmiddelen - Berekening - Beslag

Uit het opzet van de Wet Inkomensgarantie Ouderen volgt dat met beschikken over een bestaansmiddel wordt bedoeld dat het bestaansmiddel behoort tot het vermogen van de aanvrager of de personen waarmee hij dezelfde hoofdverblijfplaats deelt; het feit dat op gelden die deel uitmaken van het vermogen van de aanvrager bewarend beslag in strafzaken werd gelegd, belet niet dat deze gelden als bestaansmiddelen in aanmerking worden genomen aangezien enkel de bestaansmiddelen opgenomen in de artikelen 19 tot en met 26 Algemeen Reglement Inkomensgarantie Ouderen hiervan zijn vrijgesteld; een bewarend beslag waardoor de aanvrager aldus tijdelijk niet vrij kan beschikken over die bestaansmiddelen, is aldus geen grond tot vrijstelling bepaald in voormelde wetsbepalingen; in deze uitzonderingsbepalingen zijn immers niet begrepen de bestaansmiddelen die in beslag worden genomen (1). (1) Vergelijk Cass. 17 mei 1993, AR 8309, AC 1993, nr. 238 en Cass. 14 september 1998, AR S.97.0074.F, AC 1998, nr. 400.

18 juni 2018

S.2017.0065.N

AC nr. ...

POLITIE

- Wet tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst gestructureerd op twee niveaus - Deontologische code van de politiediensten - Onpartijdigheid van de politieambtenaren - Draagwijdte

De bepalingen van artikel 127, eerste lid, van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, en van artikel 22 van de deontologische code van de politiediensten van 10 mei 2006 houden enkel ambtsverplichtingen in voor politieambtenaren en zij verplichten de rechter niet een strafonderzoek onregelmatig te verklaren omdat politieambtenaren in hun processen-verbaal kritische of subjectieve inlichtingen over bepaalde partijen verstrekken; de rechter oordeelt onaantastbaar in feite of een opsporingsambtenaar blijkt heeft gegeven van partijdigheid, waardoor het strafonderzoek onregelmatig is (1). (1) Cass. 2 september 2014, AR P.13.1835.N, arrest niet gepubliceerd.

27 juni 2017

P.2017.0155.N

AC nr. 425

PREJUDICIEEL GESCHIL

- Grondwettelijk Hof - Prejudiciële vraag - Hof van Cassatie - Verplichting - Grenzen

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

RECHT VAN VERDEDIGING

STRAFZAKEN

Strafzaken - Douane en accijnzen - Waardebepaling in- of uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Geen betrokkenheid of tegenexpertise door beklagde - Waarborg voor recht van verdediging

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

Strafzaken - Burgerlijke partij - Onderzoek uitgevoerd door een privédetective op verzoek van de burgerlijke partij - Eénzijdig karakter van het onderzoek - Beoordeling van bewijswaarde door rechter - Draagwijdte - Recht op een eerlijk proces - Bewijsvoering

Ter ondersteuning van haar stelling waarvan zij de bewijslast heeft, kan de burgerlijke partij alle door haar vergaarde bewijsmiddelen aan de rechter voorleggen, waaronder de resultaten van een onderzoek op haar verzoek uitgevoerd door een privédetective en geen enkele bepaling verplicht een burgerlijke partij om voorafgaandelijk aan de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of het vonnisgerecht daartoe het stellen van deze onderzoekshandelingen te vragen; de enkele omstandigheid dat dergelijk onderzoek door de burgerlijke partij eenzijdig gevoerd wordt, belet de rechter niet vrij de bewijswaarde van de gegevens ervan die aan de tegenspraak der partijen zijn onderworpen en die de beklagde bijgevolg naar hun juistheid en authenticiteit kan betwisten, te beoordelen en zulks levert geen miskening van het recht van verdediging noch van het recht op een eerlijk proces, waarvan de wapengelijkheid deel uitmaakt, op (1). (1) D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Kluwer, Comm. Straf.

27 juni 2017

P.2015.0814.N

AC nr. 423

Strafzaken - Bewijsvoering - Onregelmatige bewijsgegevens afkomstig uit een buitenlands strafdossier - Aanvoeringsverplichting - Draagwijdte - Toegang tot het buitenlands strafdossier

Indien een beklagde aanvoert dat uit een buitenlands strafdossier afkomstige bewijsgegevens onregelmatig zouden zijn, dient hij die bewering aannemelijk te maken, waarbij een loutere bewering of veronderstelling niet volstaat en de rechter onaantastbaar oordeelt in feite of een beklagde zijn bewering aannemelijk maakt; die aanvoeringsverplichting creëert voor de beklagde geen recht van toegang tot het buitenlands strafdossier of een recht op afschrift van alle of bepaalde dossiergegevens, aangezien het voldoen aan zijn aanvoeringsplicht ook mogelijk is zonder die gegevens, zodat dit als dusdanig geen schending oplevert van artikel 6 EVRM of een miskenning van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces (1). (1) Cass. 30 maart 2010, AR P.09.1789.N, AC 2010, nr. 231; Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 2 december 2014, AR P.13.0545.N, AC 2014, nr. 743; Cass. 1 december 2015, AR P.15.0905.N, AC 2015, nr. 716; F. Schuermans, «De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek», T.Strafr. 2014/1, (47) 48-50.

2 mei 2017

P.2016.1011.N

AC nr. 302

Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Wijze waarop een beklagde zijn verdediging organiseert - Draagwijdte - Ontkenning tenlastegelegde feiten

De rechter mag bij de straftoemeting geen rekening houden met de wijze waarop een beklagde zijn verdediging heeft georganiseerd; het mede in aanmerking nemen van de ontkenning door een beklagde van het hem tenlastegelegde feit bij het bepalen van de straf en de maat ervan, ontzegt een beklagde het recht zijn verdediging te voeren, zoals hij meent dit te moeten doen (1). (1) Cass. 24 februari 1999, AR P.99.0120.F, AC 1999, nr. 113; Cass. 3 maart 1999, AR P.97.0722.F, AC 1999, nr. 125; Cass. 29 januari 2008, AR P.07.1551.N, AC 2008, nr. 70.

30 mei 2017

P.2016.0783.N

AC nr. 358

Strafzaken - Milieu - Wallonië - Administratieve sanctie - Mondelinge voordracht van het verweer

Uit artikel D163 Waals Milieuwetboek volgt dat de mondelinge voordracht van het verweer van een overtreder die bij de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar daarom heeft verzocht, moet geschied zijn alvorens, in voorkomend geval, een administratieve sanctie op te leggen (1); aangezien dit vormvereiste tot doel heeft het recht van verdediging te waarborgen, is het een substantieel vormvereiste; aldus is het vonnis, dat oordeelt dat de vaststelling van de verbaliserende ambtenaar duidelijk de vastgestelde onregelmatigheden heeft vermeld en niet wordt aangetoond hoe en waardoor een mondelinge voordracht van de verweermiddelen van de eiseres in situ essentieel zou zijn geweest voor de tegenspraak, niet naar recht verantwoord (2). (1) Behoudens wanneer het bedrag van de toe te passen geldboete niet hoger is dan 62, 50 euro, wat te dezen niet het geval is. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2018, nr. 54.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. D163 Decr.W.Gew. 27 mei 2004 - Milieuwetboek. - Boek 2 : Waterwetboek. - Decretale gedeelte

24 januari 2018

P.2017.1221.F

AC nr. ...

Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op bijstand door een advocaat - Incriminerende verklaringen afgelegd tijdens het onderzoek zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat - Draagwijdte

Het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces zijn in de regel geschaad wanneer een verdachte die zich ingevolge zijn vrijheidsberoving in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, incriminerende verklaringen aflegt tijdens een politieverhoor zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat, maar deze omstandigheid heeft nochtans niet automatisch voor gevolg dat het definitief onmogelijk is om de zaak van die verdachte en vervolgens beklaagde of beschuldigde op eerlijke wijze te behandelen vermits de rechter op grond van andere factoren kan oordelen dat het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen; het feit dat het gebrek aan bijstand door een raadsman niet steunt op een dwingende reden zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, doet daaraan geen afbreuk, maar heeft enkel tot gevolg dat de rechter des te nauwkeuriger moet onderzoeken of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen (1). (1) Cass. 29 juni 2010, AR P.10.0897.N, AC 2010, nr. 472; Cass. 24 oktober 2017, AR P.16.1198.N, AC 2017, nr. 584.

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Ernstige redenen tot het niet horen van een getuige

Het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces, dat er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van een getuige ter rechtszitting houdt in dat er feitelijke of juridische gronden zijn die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1. EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen $\tilde{\text{A}}$ charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Bewijsgegevens ontleend aan een ander strafdossier - Uitsluiting van die bewijsgegevens - Gevolg - Informatie afkomstig uit het ander strafdossier - Uitsluiting van die informatie - Recht op een eerlijk proces - Draagwijdte

Het recht van verdediging verplicht de rechter die aan een ander strafdossier ontleende bewijsgegevens uitsluit gelet op de weigering door het openbaar ministerie tot inzage in dat strafdossier en de daaruit voortvloeiende onmogelijkheid om de regelmatigheid van die bewijsgeving na te gaan, niet om de informatie uit dat ander strafdossier die louter als inlichting wordt aangewend om het gerechtelijk onderzoek in een bepaalde richting te oriënteren en vervolgens op autonome wijze bewijzen te verzamelen, ook uit te sluiten aangezien deze informatie niet voor onbestaande kan worden gehouden; het staat aan de rechter om, indien aannemelijk wordt gemaakt of vaststaat dat de inlichtingen onregelmatig zijn verkregen, te oordelen of het gebruik van die inlichtingen het recht op een eerlijk proces van de beklaagde in zijn geheel beschouwd miskent (1). (1) Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 25 november 2014, AR P.14.0948.N, AC 2014, nr. 724 - Zie wat betreft het onderscheid tussen inlichtingen en bewijs: Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 25 november 2014, AR P.14.0948.N, AC 2014, nr. 724; Cass. 27 september 2016, AR P.15.0852.N, AC 2016, nr. 526; F. SCHUERMANS, "De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek", T. Strafr. 2014/1, 47-53.

10 oktober 2017

P.2017.0069.N

AC nr. 540

Strafzaken - Gerechtelijk onderzoek lastens een rechtspersoon - Onderzoeksrechter - Aanstelling van een lasthebber ad hoc - Bevoegdheid - Doel

Uit de wetgeschiedenis, de doelstelling en de algemene economie van de regeling van de lasthebber ad hoc volgt dat de onderzoeksrechter met het oog op het vrijwaren van het recht van verdediging van de rechtspersoon ambtshalve of op verzoek een lasthebber ad hoc kan aanstellen om deze te vertegenwoordigen.

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.0854.N

AC nr. 564

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Milieu - Wallonië - Administratieve sanctie - Mondelinge voordracht van het verweer

Conclusie « in hoofdzaak » van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

24 januari 2018

P.2017.1221.F

AC nr. ...

Strafzaken - Recht op een eerlijk proces - Recht op bijstand door een advocaat - Incriminerende

---

---

verklaringen afgelegd tijdens het onderzoek zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat - Invloed op het verdere verloop van het proces - Eerlijkheid van het proces in zijn geheel - Factoren waarmee de rechter rekening kan houden bij de beoordeling van de eerlijkheid van het proces in zijn geheel - Draagwijdte

Voor de rechter kan de beklaagde met de bijstand door een advocaat alle verklaringen die hij nodig acht, afleggen en zijn eerder afgelegde verklaringen verduidelijken, vervolledigen of intrekken en het staat aan de rechter om, na op nauwkeurige wijze te hebben onderzocht of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen, na te gaan of de bewijswaarde van alle hem voorgelegde gegevens aangetast is door het enkele feit dat bepaalde verklaringen tijdens het onderzoek zijn afgelegd zonder naleving van de cautieplicht of zonder bijstand door een advocaat en, in voorkomend geval, te beslissen tot de uitsluiting van deze bewijsmiddelen; daarbij dient de rechter in het bijzonder na te gaan of de afwezigheid van die waarborgen ertoe heeft geleid dat het zwijgrecht van de verdachte werd miskend of dat hij verklaringen onder dwang of ongeoorloofde druk heeft afgelegd en om de impact van de afwezigheid van die waarborgen op de eerlijkheid van het proces in zijn geheel te beoordelen, dient de rechter rekening te houden met een niet-limitatieve lijst van factoren, zoals:

- (a) de vraag of de verdachte zich in een bijzonder kwetsbare positie bevond, bijvoorbeeld ingevolge zijn leeftijd of geestelijke vermogens;
- (b) het wettelijk kader dat van toepassing is op het vooronderzoek en op de toelaatbaarheid van het bewijs tijdens de procedure voor de vonnisrechter, en of dit wettelijk kader werd nageleefd;
- (c) de vraag of de verdachte de mogelijkheid had verweer te voeren over de authenticiteit van het bewijs en zich tegen het gebruik ervan kon verzetten;
- (d) de vraag of de kwaliteit van het bewijs en de omstandigheden waarin het werd verkregen een invloed hebben op de betrouwbaarheid of de accuraatheid ervan, rekening houdende met de omvang en aard van enige vorm van druk;
- (e) indien het bewijs onwettig werd verkregen, de aard van de onwettigheid in kwestie en, wanneer het de schending van een ander artikel dan artikel 6 van het EVRM betreft, de aard van de vastgestelde schending;
- (f) indien het een verklaring betreft, de aard van de verklaring en of deze onmiddellijk werd ingetrokken of gewijzigd;
- (g) het gebruik dat van het bewijs is gemaakt, en in het bijzonder of het bewijs het enige of een aanzienlijk deel van het bewijs uitmaakt waarop de veroordeling is gegrond, alsook de sterkte van ander bewijs in de zaak;
- (h) de vraag of de beoordeling van de schuldvraag door een professionele rechter of door een jury gebeurde, en in het laatste geval de inhoud van de richtlijnen ten aanzien van de juryleden;
- (i) het algemeen belang bij het onderzoek en de bestraffing van het specifieke misdrijf;
- (j) andere relevante procedurele waarborgen die werden geboden door het interne recht en door de rechtspraak (1). (1) EHRM 13 september 2016, Grote Kamer, Ibrahim e.a. t. Verenigd Koninkrijk (nrs. 50541/08,50571/08, 50573/08 en 40351/09).

Strafzaken - Hoger beroep - Grievensformulier of verzoekschrift - Gebrek aan ondertekening van het grievensformulier - Tegenspraak - Draagwijdte

Het grievenformulier is een stuk van de rechtspleging dat behoort tot het strafdossier waarover de partijen tegenspraak kunnen voeren en de verplichting het verzoekschrift of het grievenformulier te ondertekenen, is ook uitdrukkelijk door artikel 204 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven, zodat elke appelland wordt verondersteld deze formaliteit te kennen en na te leven; het staat aan de appelrechter de regelmatigheid te onderzoeken van de stukken die zijn saisine bepalen en ook de regelmatigheid van het grievenformulier ligt in het debat voor die rechter, zodat het feit dat de appelrechter het hoger beroep vervallen verklaart zonder de niet-ondertekening van het grievenformulier ambtshalve aan te voeren, geen schending van artikel 6.1 EVRM oplevert.

30 mei 2017

P.2017.0123.N

AC nr. 361

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Bestaan van voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen

Bij het beoordelen van de impact op het eerlijk proces kunnen de vereiste voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen voor het niet-kunnen ondervragen van een getuige, bestaan in het toekennen van een mindere bewijswaarde aan dergelijke verklaringen, het voorhanden zijn van een video-opname van het tijdens het vooronderzoek afgenomen verhoor wat een beoordeling van de betrouwbaarheid van de verklaring moet toelaten, het bestaan van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaring ondersteunt of bevestigt, de mogelijkheid om aan de getuige geschreven vragen te bezorgen of de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek de getuige te ondervragen of te doen ondervragen, en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken op het vlak van de geloofwaardigheid van de getuige of interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Strafzaken - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Doorslaggevend element waarop de schuldigverklaring steunt

Bij het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces dat de belastende verklaring van een getuige het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, wordt onder doorslaggevend verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat het het resultaat van de zaak heeft bepaald (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

RECHTBANKEN

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Deskundigenonderzoek - Opdracht - Rechtsmacht - Onderzoek

---

Om na te gaan of de rechter de deskundige gelast vaststellingen te doen of een technisch advies te geven dan wel hem zijn rechtsmacht met betrekking tot de beoordeling van de gegrondheid van het geschil overdraagt, moet worden onderzocht hoe de opdracht in zijn geheel is geformuleerd en moet rekening worden gehouden met alle elementen eigen aan het deskundigenonderzoek, zoals de redenen van het vonnis dat het voormelde onderzoek beveelt, het technisch karakter van de opdracht en de context waarin de deskundige met die opdracht wordt belast. Het kan voorkomen dat de vraag waarop de deskundige een antwoord van technische aard moet geven, samenvalt met de vraag waarover de rechter vanuit een juridisch oogpunt uitspraak moet doen (1). (1) Cass. 15 november 2012, AR C.11.0579.F, AC 2012, nr. 616.

- Artt. 11, eerste lid, en 962, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Vreemde wet - Interpretatie - Rechter - Verplichting

Conclusie van advocaat-generaal de Koster.

25 mei 2018

C.2015.0354.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Vreemde wet - Interpretatie - Rechter - Verplichting

Wanneer de rechter de buitenlandse wet toepast, dient hij de draagwijdte ervan te bepalen door rekening te houden met de interpretatie die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong; het Hof van Cassatie gaat de overeenstemming van de beslissing van de feitenrechter met die interpretatie na (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 333

- Art. 15 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

- Art. 608 Gerechtelijk Wetboek

25 mei 2018

C.2015.0354.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Deskundigenonderzoek - Opdracht - Rechtsmacht

De aan een deskundige gegeven opdracht moet beperkt blijven tot het verzamelen van de nodige feitelijke gegevens om de rechter in staat te stellen de relevante rechtsregels toe te passen; de rechter kan de deskundige niet gelasten een advies te geven over de gegrondheid van de vordering (1). (1) Zie Cass. 15 november 2012, AR C.11.0579.F, AC 2012, nr. 616.

- Artt. 11, eerste lid, en 962, eerste lid Gerechtelijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0422.F

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Aanhangigmaking - Taak van het vonnisgerecht - Kwalificatie van de feiten - Heromschrijving van de feiten - Draagwijdte

In correctionele- of politiezaken, maakt de verwijzingsbeschikking van een onderzoeksgerecht of de dagvaarding om voor het vonnisgerecht te verschijnen niet de daarin vervatte kwalificatie bij de vonnisgerichten aanhangig, maar de feiten zoals zij blijken uit de stukken van het onderzoek of het opsporingsonderzoek en die aan de verwijzingsbeschikking of dagvaarding ten grondslag liggen; deze eerste kwalificatie is in wezen voorlopig en het vonnisgerecht heeft ook in hoger beroep het recht en de plicht om aan de ten laste gelegde feiten hun juiste omschrijving te geven, mits het recht van verdediging wordt geëerbiedigd en deze verplichting geldt niet alleen ingeval van onduidelijkheid van de akte van aanhangigmaking; op grond van de gegevens van de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding en van het strafdossier oordeelt de rechter onaantastbaar of de feiten die hij onder de verbeterde omschrijving bewezen verklaart, werkelijk deze zijn welke het voorwerp uitmaken van de vervolgingen of daaraan ten grondslag liggen en in dat geval maakt hij geen nieuwe feiten voor hem aanhangig en is geen nieuwe dagvaarding of vrijwillige verschijning vereist (1). (1) Cass. 13 september 2005, AR P.05.0657.N, AC 2005, nr. 430; Cass. 5 september 2006, AR P.06.0649.N, AC 2006, nr. 389 en noot MT; Cass. 20 februari 2007, AR P.06.1377.N, AC 2007, nr. 104; Cass. 24 mei 2011, AR P.11.0070.N, AC 2009, nr. 344; Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0625.N, AC 2013, nr. 43; P. MORLET, *Changement de qualification. Droits et devoirs du juge*, Rev. dr. Pénal, 1990, pp 561 ev.

2 mei 2017

P.2015.0102.N

AC nr. 299

RECHTEN VAN DE MENS

INTERNATIONAAL VERDRAG BURGERRECHTEN EN POLITIEKE RECHTEN

Internationaal verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 14 - Artikel 14.3 - Artikel 14.3.d - Recht op een eerlijk proces - Persoonlijke aanwezigheid bij de berechting - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM en artikel 14.3.d IVBPR en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal; deze rechten, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure op verzet van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging spijs die onmogelijkheid doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd, waarbij het aan de rechter staat te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging eisers recht op een eerlijk proces en recht van verdediging voldoende zijn gewaarborgd door zijn vertegenwoordiging op de rechtszitting door zijn raadsman tijdens de appelprocedure op verzet (1). (1) Cass. 21 juni 2016, AR P.15.0403, AC 2016, nr. 414; Cass. 20 september 2016, AR P.16.0231.N, AC 2016, nr. 509; zie C. VAN DE HEYNING, "Het recht op deelname aan de procedure: wanneer ben je (tijdig) ziek genoeg?", noot onder de twee hierboven vermelde arresten, RABG 2017/1, pp. 66-71; .EHRM 12 februari 1985, Colozza t. Italië, ro 27; EHRM 25 november 1997, Zana t. Turkije, ro 68; EHRM 20 oktober 2005, Romanov t. Rusland, ro 107; EHRM 5 oktober 2006, Marcello Viola t. Italië, ro 53; P. LEMMENS, "Het strafproces en het Europees Verdrag over de rechten van de mens" in *Strafrecht voor rechtspractici*, Leuven, Acco, 1985, 187-188, nr. 24; EHRM 23 februari 1994, Stanford t. Verenigd Koninkrijk, ro 26; EHRM 15 juni 2004, S.C. t. Verenigd Koninkrijk, ro 28; EHRM 16 december 1999, T. t. Verenigd Koninkrijk, ro 83.

30 mei 2017

P.2014.0605.N

AC nr. 353

International verdrag burgerrechten en politieke recht - Artikel 15 - Artikel 15.1 - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

VERDRAG RECHTEN VAN DE MENS

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Milieu - Wallonië - Administratieve sanctie - Mondelinge voordracht van het verweer

Conclusie « in hoofdzaak » van advocaat-generaal Nolet de Brauwere.

24 januari 2018

P.2017.1221.F

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Recht op bijstand door een advocaat - Incriminerende verklaringen afgelegd tijdens het onderzoek zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat - Invloed op het verdere verloop van het proces - Eerlijkheid van het proces in zijn geheel - Factoren waarmee de rechter rekening kan houden bij de beoordeling van de eerlijkheid van het proces in zijn geheel - Draagwijdte

Voor de rechter kan de beklaagde met de bijstand door een advocaat alle verklaringen die hij nodig acht, afleggen en zijn eerder afgelegde verklaringen verduidelijken, vervolledigen of intrekken en het staat aan de rechter om, na op nauwkeurige wijze te hebben onderzocht of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen, na te gaan of de bewijswaarde van alle hem voorgelegde gegevens aangetast is door het enkele feit dat bepaalde verklaringen tijdens het onderzoek zijn afgelegd zonder naleving van de cautieplicht of zonder bijstand door een advocaat en, in voorkomend geval, te beslissen tot de uitsluiting van deze bewijsmiddelen; daarbij dient de rechter in het bijzonder na te gaan of de afwezigheid van die waarborgen ertoe heeft geleid dat het zwijgrecht van de verdachte werd miskend of dat hij verklaringen onder dwang of ongeoorloofde druk heeft afgelegd en om de impact van de afwezigheid van die waarborgen op de eerlijkheid van het proces in zijn geheel te beoordelen, dient de rechter rekening te houden met een niet-limitatieve lijst van factoren, zoals:

- (a) de vraag of de verdachte zich in een bijzonder kwetsbare positie bevond, bijvoorbeeld ingevolge zijn leeftijd of geestelijke vermogens;
- (b) het wettelijk kader dat van toepassing is op het vooronderzoek en op de toelaatbaarheid van het bewijs tijdens de procedure voor de vonnisrechter, en of dit wettelijk kader werd nageleefd;
- (c) de vraag of de verdachte de mogelijkheid had verweer te voeren over de authenticiteit van het bewijs en zich tegen het gebruik ervan kon verzetten;
- (d) de vraag of de kwaliteit van het bewijs en de omstandigheden waarin het werd verkregen een invloed hebben op de betrouwbaarheid of de accuraatheid ervan, rekening houdende met de omvang en aard van enige vorm van druk;
- (e) indien het bewijs onwettig werd verkregen, de aard van de onwettigheid in kwestie en, wanneer het de schending van een ander artikel dan artikel 6 van het EVRM betreft, de aard van de vastgestelde schending;
- (f) indien het een verklaring betreft, de aard van de verklaring en of deze onmiddellijk werd ingetrokken of gewijzigd;
- (g) het gebruik dat van het bewijs is gemaakt, en in het bijzonder of het bewijs het enige of een aanzienlijk deel van het bewijs uitmaakt waarop de veroordeling is gegrond, alsook de sterkte van ander bewijs in de zaak;
- (h) de vraag of de beoordeling van de schuldvraag door een professionele rechter of door een jury gebeurde, en in het laatste geval de inhoud van de richtlijnen ten aanzien van de juryleden;
- (i) het algemeen belang bij het onderzoek en de bestraffing van het specifieke misdrijf;
- (j) andere relevante procedurele waarborgen die werden geboden door het interne recht en door de rechtspraak (1). (1) EHRM 13 september 2016, Grote Kamer, Ibrahim e.a. t. Verenigd Koninkrijk (nrs. 50541/08,50571/08, 50573/08 en 40351/09).

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

Verdrag rechten van de mens - Allerlei - Aanvullend Protocol Verdrag Rechten van de Mens - Artikel 1 - Bescherming van de eigendom - Draagwijdte - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Herstel van de plaats in de vorige toestand - Criterium - Kennelijke onredelijkheid - Criteria - Draagwijdte

Krachtens artikel 1 Eerste Aanvullend Protocol EVRM en artikel 159 Grondwet moet de rechter nagaan of de beslissing van de herstellvorderende overheid om een bepaalde herstelmaatregel te vorderen, uitsluitend met het oog op een goede ruimtelijke ordening is genomen en de rechter moet een vordering die is gestoeld op motieven die vreemd zijn aan de ruimtelijke ordening of op een opvatting van een goede ruimtelijke ordening die kennelijk onredelijk is, buiten gevolg laten; bij de beoordeling van de kennelijke onredelijkheid van de door de herstellvorderende overheid gekozen vorm van het herstel van de plaats in zijn oorspronkelijke toestand, vermag de rechter niet alleen rekening te houden met de ingevolge het gewestplan toepasselijke bestemmingsvoorschriften, maar dient hij, indien hij daartoe door de herstellplichtige wordt uitgenodigd, tevens de impact te onderzoeken op de plaatselijke ruimtelijke ordening van de op de kwestieuze bouwwerken toepasselijke voorschriften van een ruimtelijk uitvoeringsplan.

30 mei 2017

P.2017.0059.N

AC nr. 360

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Recht op bijstand door een advocaat - Incriminerende verklaringen afgelegd tijdens het onderzoek zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat - Invloed op het verdere verloop van het proces - Eerlijkheid van het proces in zijn geheel - Factoren waarmee de rechter rekening kan houden bij de beoordeling van de eerlijkheid van het proces in zijn geheel - Draagwijdte

Voor de rechter kan de beklaagde met de bijstand door een advocaat alle verklaringen die hij nodig acht, afleggen en zijn eerder afgelegde verklaringen verduidelijken, vervolledigen of intrekken en het staat aan de rechter om, na op nauwkeurige wijze te hebben onderzocht of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen, na te gaan of de bewijswaarde van alle hem voorgelegde gegevens aangetast is door het enkele feit dat bepaalde verklaringen tijdens het onderzoek zijn afgelegd zonder naleving van de cautieplicht of zonder bijstand door een advocaat en, in voorkomend geval, te beslissen tot de uitsluiting van deze bewijsmiddelen; daarbij dient de rechter in het bijzonder na te gaan of de afwezigheid van die waarborgen ertoe heeft geleid dat het zwijgrecht van de verdachte werd miskend of dat hij verklaringen onder dwang of ongeoorloofde druk heeft afgelegd en om de impact van de afwezigheid van die waarborgen op de eerlijkheid van het proces in zijn geheel te beoordelen, dient de rechter rekening te houden met een niet-limitatieve lijst van factoren, zoals:

- (a) de vraag of de verdachte zich in een bijzonder kwetsbare positie bevond, bijvoorbeeld ingevolge zijn leeftijd of geestelijke vermogens;
- (b) het wettelijk kader dat van toepassing is op het vooronderzoek en op de toelaatbaarheid van het bewijs tijdens de procedure voor de vonnisrechter, en of dit wettelijk kader werd nageleefd;
- (c) de vraag of de verdachte de mogelijkheid had verweer te voeren over de authenticiteit van het bewijs en zich tegen het gebruik ervan kon verzetten;
- (d) de vraag of de kwaliteit van het bewijs en de omstandigheden waarin het werd verkregen een invloed hebben op de betrouwbaarheid of de accuraatheid ervan, rekening houdende met de omvang en aard van enige vorm van druk;
- (e) indien het bewijs onwettig werd verkregen, de aard van de onwettigheid in kwestie en, wanneer het de schending van een ander artikel dan artikel 6 van het EVRM betreft, de aard van de vastgestelde schending;
- (f) indien het een verklaring betreft, de aard van de verklaring en of deze onmiddellijk werd ingetrokken of gewijzigd;
- (g) het gebruik dat van het bewijs is gemaakt, en in het bijzonder of het bewijs het enige of een aanzienlijk deel van het bewijs uitmaakt waarop de veroordeling is gegrond, alsook de sterkte van ander bewijs in de zaak;
- (h) de vraag of de beoordeling van de schuldvraag door een professionele rechter of door een jury gebeurde, en in het laatste geval de inhoud van de richtlijnen ten aanzien van de juryleden;
- (i) het algemeen belang bij het onderzoek en de bestraffing van het specifieke misdrijf;
- (j) andere relevante procedurele waarborgen die werden geboden door het interne recht en door de rechtspraak (1). (1) EHRM 13 september 2016, Grote Kamer, Ibrahim e.a. t. Verenigd Koninkrijk (nrs. 50541/08,50571/08, 50573/08 en 40351/09).

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Hoger beroep - Grievensformulier of verzoekschrift - Gebrek aan ondertekening van het grievensformulier - Tegenspraak - Draagwijdte

Het grievenformulier is een stuk van de rechtspleging dat behoort tot het strafdossier waarover de partijen tegenspraak kunnen voeren en de verplichting het verzoekschrift of het grievenformulier te ondertekenen, is ook uitdrukkelijk door artikel 204 Wetboek van Strafvordering voorgeschreven, zodat elke appellante wordt verondersteld deze formaliteit te kennen en na te leven; het staat aan de appelrechter de regelmatigheid te onderzoeken van de stukken die zijn saisine bepalen en ook de regelmatigheid van het grievenformulier ligt in het debat voor die rechter, zodat het feit dat de appelrechter het hoger beroep vervallen verklaart zonder de niet-ondertekening van het grievenformulier ambtshalve aan te voeren, geen schending van artikel 6.1 EVRM oplevert.

30 mei 2017

P.2017.0123.N

AC nr. 361

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Bewijsvoering - Burgerlijke partij - Onderzoek uitgevoerd door een privédetective op verzoek van de burgerlijke partij - Eénzijdig karakter van het onderzoek - Beoordeling van bewijswaarde door rechter - Draagwijdte

Ter ondersteuning van haar stelling waarvan zij de bewijslast heeft, kan de burgerlijke partij alle door haar vergaarde bewijsmiddelen aan de rechter voorleggen, waaronder de resultaten van een onderzoek op haar verzoek uitgevoerd door een privédetective en geen enkele bepaling verplicht een burgerlijke partij om voorafgaandelijk aan de onderzoeksrechter, de onderzoeksgerechten of het vonnisgerecht daartoe het stellen van deze onderzoekshandelingen te vragen; de enkele omstandigheid dat dergelijk onderzoek door de burgerlijke partij eenzijdig gevoerd wordt, belet de rechter niet vrij de bewijswaarde van de gegevens ervan die aan de tegenspraak der partijen zijn onderworpen en die de beklagde bijgevolg naar hun juistheid en authenticiteit kan betwisten, te beoordelen en zulks levert geen miskennis van het recht van verdediging noch van het recht op een eerlijk proces, waarvan de wapengelijkheid deel uitmaakt, op (1). (1) D. HOLSTERS, Bewijsvoering in strafzaken, Kluwer, Comm. Straf.

27 juni 2017

P.2015.0814.N

AC nr. 423

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Taalgebruik voor de strafgerichten - Aangehoudene - Verzet

Wanneer uit geen van de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de betekening van het verstekarrest via de gevangenisadministratie op vordering van het openbaar ministerie, de taal vermeldt waarin het recht op verzet moet worden uitgeoefend, kan dat rechtsmiddel, dat in een andere landstaal dan die van de rechtspleging is gesteld, op die grond niet onontvankelijk worden verklaard, op het gevaar af dat de veroordeelde het recht op toegang tot een rechterlijke instantie wordt ontzegd (1). (1) Het Hof oordeelt ook dat "artikel 6.1 EVRM oplegt (...) dat de betekening (van het verstekvonnis) het recht moet vermelden om in verzet te komen alsook de termijn om dat recht uit te oefenen", en dat bij ontstentenis daarvan, die betekening de termijnen om in verzet te komen niet doet ingaan (Cass. 9 maart 2016, AR P.15.1679.F, AC 2016, nr. 168, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH); zie Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0490.F, AC 2017, nr. 428, met noot M.N.B.; EHRM, Faniel t. België, nr. 11892/08, 1 maart 2011; Cass. 23 februari 2011, AR P.10.2047.F, AC 2001, nr. 161; EHRM, Hakimi t. België, nr. 665/08, 29 juni 2010; Cass. 9 april 2008, AR P.08.0051.F, AC 2008, nr. 214, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH; EHRM, Da Luz Domingues Ferreira t. België, nr. 50049/99, 24 mei 2007. Evenwel oordeelt het Hof dat "Noch de artikelen 6.1 en 13 EVRM, noch artikel 203, §1, Wetboek van Strafvordering, noch enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel de overheid de verplichting opleggen om aan de gedaagde, wiens probatie-uitstel met een tegensprekelijk vonnis werd herroepen, kennis te geven van de termijn van het hoger beroep; de daadwerkelijke toegang tot de appelrechters vereist een dergelijke kennisgeving niet." (Cass. 16 september 2014, AR P.13.1000.N, AC 2014, nr. 525). (M.N.B.)

- Artt. 24 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

24 januari 2018

P.2017.0692.F

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Recht op bijstand door een advocaat - Incriminerende verklaringen afgelegd tijdens het onderzoek zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat - Draagwijdte

Het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces zijn in de regel geschaad wanneer een verdachte die zich ingevolge zijn vrijheidsberoving in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, incriminerende verklaringen aflegt tijdens een politieverhoor zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat, maar deze omstandigheid heeft nochtans niet automatisch voor gevolg dat het definitief onmogelijk is om de zaak van die verdachte en vervolgens beklaagde of beschuldigde op eerlijke wijze te behandelen vermits de rechter op grond van andere factoren kan oordelen dat het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen; het feit dat het gebrek aan bijstand door een raadsman niet steunt op een dwingende reden zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, doet daaraan geen afbreuk, maar heeft enkel tot gevolg dat de rechter des te nauwkeuriger moet onderzoeken of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen (1). (1) Cass. 29 juni 2010, AR P.10.0897.N, AC 2010, nr. 472; Cass. 24 oktober 2017, AR P.16.1198.N, AC 2017, nr. 584.

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

Verdrag rechten van de mens - Art. 7 - Artikel 7.1 - Legaliteitsbeginsel - Draagwijdte

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Douane en accijnzen - Waardebepaling in- of

---

---

uitgevoerde diamanten door erkende deskundigen - Geen betrokkenheid of tegenexpertise door beklagde - Waarborg voor recht op eerlijk proces en tegenspraak

20 juni 2017

P.2016.0013.N

AC nr. 403

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Beoordeling

In de regel zal de rechter de impact op het eerlijk proces van het niet-horen op de rechtszitting van een getuige die tijdens het vooronderzoek een belastende verklaring heeft afgelegd, beoordelen aan de hand van drie criteria, gehanteerd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en in die volgorde, of (i) er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van de getuige (ii) de belastende verklaring het enige of doorslaggevend element is waarop de schuldigverklaring steunt, (iii) er voor het niet-kunnen ondervragen van de getuige voldoende compenserende factoren zijn met inbegrip van sterke procedurele waarborgen, tenzij één van de criteria van dermate overwegend belang is dat dit criterium volstaat om uit te maken of het strafproces in zijn geheel beschouwd al dan niet eerlijk verloopt (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Recht op bijstand door een advocaat - Incriminerende verklaringen afgelegd tijdens het onderzoek zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat - Draagwijdte

Het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces zijn in de regel geschaad wanneer een verdachte die zich ingevolge zijn vrijheidsberoving in een bijzonder kwetsbare positie bevindt, incriminerende verklaringen aflegt tijdens een politieverhoor zonder mogelijkheid van bijstand door een advocaat, maar deze omstandigheid heeft nochtans niet automatisch voor gevolg dat het definitief onmogelijk is om de zaak van die verdachte en vervolgens beklagde of beschuldigde op eerlijke wijze te behandelen vermits de rechter op grond van andere factoren kan oordelen dat het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen; het feit dat het gebrek aan bijstand door een raadsman niet steunt op een dwingende reden zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, doet daaraan geen afbreuk, maar heeft enkel tot gevolg dat de rechter des te nauwkeuriger moet onderzoeken of het proces in zijn geheel eerlijk is verlopen (1). (1) EHRM 13 september 2016, Grote Kamer, Ibrahim e.a. t. Verenigd Koninkrijk (nrs. 50541/08,50571/08, 50573/08 en 40351/09).

31 oktober 2017

P.2017.0255.N

AC nr. 606

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Recht van verdediging - Wijze waarop een beklagde zijn verdediging organiseert

De rechter mag bij de straftoemeting geen rekening houden met de wijze waarop een beklagde zijn verdediging heeft georganiseerd; het mede in aanmerking nemen van de ontkenning door een beklagde van het hem tenlastegelegde feit bij het bepalen van de straf en de maat ervan, ontzegt een beklagde het recht zijn verdediging te voeren, zoals hij meent dit te moeten doen (1). (1) Cass. 24 februari 1999, AR P.99.0120.F, AC 1999, nr. 113; Cass. 3 maart 1999, AR P.97.0722.F, AC 1999, nr. 125; Cass. 29 januari 2008, AR P.07.1551.N, AC 2008, nr. 70.

30 mei 2017

P.2016.0783.N

AC nr. 358

Verdrag rechten van de mens - Art. 5 - Art. 5.3 - Voorlopige hechtenis - Bevel tot aanhouding uitgevaardigd tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde - Handhaving - Redelijke termijn - Beoordeling

Het bevel tot aanhouding dat de onderzoeksrechter op grond van de artikelen 28, §1, eerste lid, 2°, en 38, §2, Voorlopige Hechteniswet uitgevaardigt tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde, vormt een eigen titel van vrijheidsberoving; het onderzoeksgerecht dat oordeelt over de handhaving van dat bevel tot aanhouding, dient de redelijke termijn zoals bedoeld in artikel 5.3 EVRM in acht te nemen vanaf het moment waarop de inverdenkinggestelde opnieuw van zijn vrijheid wordt benomen en dient daarbij geen rekening te houden met vertragingen of inactiviteit die plaatsvonden tijdens de voorlopige hechtenis voorafgaand aan de vrijlating onder voorwaarden vermits dat gerecht de redelijke termijn immers enkel dient te toetsen aan de hechtenis die is ondergaan sedert het afleveren van de titel waarop zij is gesteund (1). (1) Zie: Cass. 9 januari 2007, AR P.07.0025.N, AC 2007, nr. 16.

- Artt. 28, § 1, eerste lid, 2°, en 38, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

17 oktober 2017

P.2017.1000.N

AC nr. 571

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Milieu - Wallonië - Administratieve sanctie - Mondelinge voordracht van het verweer

Uit artikel D163 Waals Milieuwetboek volgt dat de mondelinge voordracht van het verweer van een overtreder die bij de afgevaardigd sanctionerend ambtenaar daarom heeft verzocht, moet geschied zijn alvorens, in voorkomend geval, een administratieve sanctie op te leggen (1); aangezien dit vormvereiste tot doel heeft het recht van verdediging te waarborgen, is het een substantieel vormvereiste; aldus is het vonnis, dat oordeelt dat de vaststelling van de verbaliserende ambtenaar duidelijk de vastgestelde onregelmatigheden heeft vermeld en niet wordt aangetoond hoe en waardoor een mondelinge voordracht van de verweermiddelen van de eiseres in situ essentieel zou zijn geweest voor de tegenspraak, niet naar recht verantwoord (2). (1) Behoudens wanneer het bedrag van de toe te passen geldboete niet hoger is dan 62, 50 euro, wat te dezen niet het geval is. (2) Zie concl. "in hoofdzaak" OM in Pas. 2018, nr. 54.

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. D163 Decr.W.Gew. 27 mei 2004 - Milieuwetboek. - Boek 2 : Waterwetboek. - Decretale gedeelte

24 januari 2018

P.2017.1221.F

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van het privé-, gezins- en familieleven - Uitlevering - Overdracht van voorwerpen - Stukken beweerdelijk gedekt door het beroepsgeheim - Beoordeling van dit bezwaar - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte

Indien de verdachte aanvoert dat de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, gedekt zijn door het beroepsgeheim en daarom niet mogen worden overgedragen, vereisen de artikelen 6, 8 en 13 EVRM niet dat het onderzoeksgerecht zelf dit bezwaar beoordeelt, voor zover op basis van de door de verzoekende staat verstrekte informatie vaststaat dat de verdachte voor de gerechten van de verzoekende staat zijn bezwaren op dat vlak kan laten gelden; de enkele omstandigheid dat de vervolgende instanties van de verzoekende staat kennis zouden kunnen krijgen van door het beroepsgeheim gedekte stukken berooft een verdachte niet van de mogelijkheid de beweerde onregelmatigheid aan te voeren voor de gerechten van die verzoekende staat.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Uitlevering - Overdracht van voorwerpen - Stukken beweerdelijk gedekt door het beroepsgeheim - Beoordeling van dit bezwaar - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte

Indien de verdachte aanvoert dat de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, gedekt zijn door het beroepsgeheim en daarom niet mogen worden overgedragen, vereisen de artikelen 6, 8 en 13 EVRM niet dat het onderzoeksgerecht zelf dit bezwaar beoordeelt, voor zover op basis van de door de verzoekende staat verstrekte informatie vaststaat dat de verdachte voor de gerechten van de verzoekende staat zijn bezwaren op dat vlak kan laten gelden; de enkele omstandigheid dat de vervolgende instanties van de verzoekende staat kennis zouden kunnen krijgen van door het beroepsgeheim gedekte stukken berooft een verdachte niet van de mogelijkheid de beweerde onregelmatigheid aan te voeren voor de gerechten van die verzoekende staat.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Persoonlijke aanwezigheid bij de berechting - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM en artikel 14.3.d IVBPR en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal; deze rechten, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure op verzet van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging spijs die onmogelijkheid doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd, waarbij het aan de rechter staat te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging eisers recht op een eerlijk proces en recht van verdediging voldoende zijn gewaarborgd door zijn vertegenwoordiging op de rechtszitting door zijn raadsman tijdens de appelprocedure op verzet (1). (1) Cass. 21 juni 2016, AR P.15.0403, AC 2016, nr. 414; Cass. 20 september 2016, AR P.16.0231.N, AC 2016, nr. 509; zie C. VAN DE HEYNING, "Het recht op deelname aan de procedure: wanneer ben je (tijdig) ziek genoeg?", noot onder de twee hierboven vermelde arresten, RABG 2017/1, pp. 66-71; .EHRM 12 februari 1985, Colozza t. Italië, ro 27; EHRM 25 november 1997, Zana t. Turkije, ro 68; EHRM 20 oktober 2005, Romanov t. Rusland, ro 107; EHRM 5 oktober 2006, Marcello Viola t. Italië, ro 53; P. LEMMENS, "Het strafproces en het Europees Verdrag over de rechten van de mens" in Strafrecht voor rechtspractici, Leuven, Acco, 1985, 187-188, nr. 24; EHRM 23 februari 1994, Stanford t. Verenigd Koninkrijk, ro 26; EHRM 15 juni 2004, S.C. t. Verenigd Koninkrijk, ro 28; EHRM 16 december 1999, T. t. Verenigd Koninkrijk, ro 83.

30 mei 2017

P.2014.0605.N

AC nr. 353

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.c - Recht op een eerlijk proces - Persoonlijke aanwezigheid bij de berechting - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM en artikel 14.3.d IVBPR en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal; deze rechten, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure op verzet van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging spijs die onmogelijkheid doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd, waarbij het aan de rechter staat te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging eisers recht op een eerlijk proces en recht van verdediging voldoende zijn gewaarborgd door zijn vertegenwoordiging op de rechtszitting door zijn raadsman tijdens de appelprocedure op verzet (1). (1) Cass. 21 juni 2016, AR P.15.0403, AC 2016, nr. 414; Cass. 20 september 2016, AR P.16.0231.N, AC 2016, nr. 509; zie C. VAN DE HEYNING, "Het recht op deelname aan de procedure: wanneer ben je (tijdig) ziek genoeg?", noot onder de twee hierboven vermelde arresten, RABG 2017/1, pp. 66-71; .EHRM 12 februari 1985, Colozza t. Italië, ro 27; EHRM 25 november 1997, Zana t. Turkije, ro 68; EHRM 20 oktober 2005, Romanov t. Rusland, ro 107; EHRM 5 oktober 2006, Marcello Viola t. Italië, ro 53; P. LEMMENS, "Het strafproces en het Europees Verdrag over de rechten van de mens" in Strafrecht voor rechtspractici, Leuven, Acco, 1985, 187-188, nr. 24; EHRM 23 februari 1994, Stanford t. Verenigd Koninkrijk, ro 26; EHRM 15 juni 2004, S.C. t. Verenigd Koninkrijk, ro 28; EHRM 16 december 1999, T. t. Verenigd Koninkrijk, ro 83.

30 mei 2017

P.2014.0605.N

AC nr. 353

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Recht op een eerlijk proces - Bewijsvoering - Onregelmatige bewijsgegevens afkomstig uit een buitenlands strafdossier - Aanvoeringsverplichting - Draagwijdte - Toegang tot het buitenlands strafdossier

Indien een beklaagde aanvoert dat uit een buitenlands strafdossier afkomstige bewijsgegevens onregelmatig zouden zijn, dient hij die bewering aannemelijk te maken, waarbij een loutere bewering of veronderstelling niet volstaat en de rechter onaantastbaar oordeelt in feite of een beklaagde zijn bewering aannemelijk maakt; die aanvoeringsverplichting creëert voor de beklaagde geen recht van toegang tot het buitenlands strafdossier of een recht op afschrift van alle of bepaalde dossiergegevens, aangezien het voldoen aan zijn aanvoeringsplicht ook mogelijk is zonder die gegevens, zodat dit als dusdanig geen schending oplevert van artikel 6 EVRM of een miskennis van het recht van verdediging of het recht op een eerlijk proces (1). (1) Cass. 30 maart 2010, AR P.09.1789.N, AC 2010, nr. 231; Cass. 10 september 2013, AR P.13.0376.N, AC 2013, nr. 434; Cass. 2 december 2014, AR P.13.0545.N, AC 2014, nr. 743; Cass. 1 december 2015, AR P.15.0905.N, AC 2015, nr. 716; F. Schuermans, "De zoektocht naar of de jacht op de herkomst van de politionele informatie als start van een strafrechtelijk vooronderzoek", T.Strafr. 2014/1, (47) 48-50.

2 mei 2017

P.2016.1011.N

AC nr. 302

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Ernstige redenen tot het niet horen van een getuige

---

Het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces, dat er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van een getuige ter rechtszitting houdt in dat er feitelijke of juridische gronden zijn die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1. EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Ernstige redenen tot het niet horen van een getuige

Het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces, dat er ernstige redenen zijn voor het niet-horen van een getuige ter rechtszitting houdt in dat er feitelijke of juridische gronden zijn die de afwezigheid van de getuige op de rechtszitting kunnen verantwoorden (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 13 - Recht op een daadwerkelijk rechtsmiddel - Uitlevering - Overdracht van voorwerpen - Stukken beweerdelijk gedekt door het beroepsgeheim - Beoordeling van dit bezwaar - Taak van het onderzoeksgerecht - Draagwijdte

Indien de verdachte aanvoert dat de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, gedekt zijn door het beroepsgeheim en daarom niet mogen worden overgedragen, vereisen de artikelen 6, 8 en 13 EVRM niet dat het onderzoeksgerecht zelf dit bezwaar beoordeelt, voor zover op basis van de door de verzoekende staat verstrekte informatie vaststaat dat de verdachte voor de gerechten van de verzoekende staat zijn bezwaren op dat vlak kan laten gelden; de enkele omstandigheid dat de vervolgende instanties van de verzoekende staat kennis zouden kunnen krijgen van door het beroepsgeheim gedekte stukken berooft een verdachte niet van de mogelijkheid de beweerdde onregelmatigheid aan te voeren voor de gerechten van die verzoekende staat.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van de woonplaats - Huiszoeking en opsporing ten huize - Voorafgaande schriftelijke toestemming

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Bestaan van voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen

Bij het beoordelen van de impact op het eerlijk proces kunnen de vereiste voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen voor het niet-kunnen ondervragen van een getuige, bestaan in het toekennen van een mindere bewijswaarde aan dergelijke verklaringen, het voorhanden zijn van een video-opname van het tijdens het vooronderzoek afgenomen verhoor wat een beoordeling van de betrouwbaarheid van de verklaring moet toelaten, het bestaan van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaring ondersteunt of bevestigt, de mogelijkheid om aan de getuige geschreven vragen te bezorgen of de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek de getuige te ondervragen of te doen ondervragen, en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken op het vlak van de geloofwaardigheid van de getuige of interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Gratis juridische bijstand - Ambtshalve aanduiding door de rechter - Verplichting

Bij gebrek aan enig verzoek van de beklaagde voor gratis juridische bijstand en bij afwezigheid van enige aanwijzing dat de beklaagde in de onmogelijkheid verkeert om zichzelf te verdedigen, verplicht artikel 6.3.c EVRM de rechter niet om de eiser, die verklaart zichzelf te verdedigen, ambtshalve gratis juridische bijstand te bezorgen.

- Art. 6.3 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

17 oktober 2017

P.2017.0669.N

AC nr. 569

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Bestaan van voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen

Bij het beoordelen van de impact op het eerlijk proces kunnen de vereiste voldoende compenserende factoren met inbegrip van sterke procedurele waarborgen voor het niet-kunnen ondervragen van een getuige, bestaan in het toekennen van een mindere bewijswaarde aan dergelijke verklaringen, het voorhanden zijn van een video-opname van het tijdens het vooronderzoek afgenomen verhoor wat een beoordeling van de betrouwbaarheid van de verklaring moet toelaten, het bestaan van bewijsmateriaal dat de inhoud van de tijdens het vooronderzoek afgelegde verklaring ondersteunt of bevestigt, de mogelijkheid om aan de getuige geschreven vragen te bezorgen of de gelegenheid die de beklaagde had om tijdens het vooronderzoek de getuige te ondervragen of te doen ondervragen, en de mogelijkheid voor de beklaagde om zijn standpunt kenbaar te maken op het vlak van de geloofwaardigheid van de getuige of interne strijdigheden in die verklaring of strijdigheid met verklaringen van andere getuigen (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 8 - Recht op eerbiediging van de woonplaats - Huiszoeking en opsporing ten huize - Voorafgaande schriftelijke toestemming

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994

- Art. 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Verplichting tot het horen van een getuige à charge - Beoordeling

Of de rechter die zich over de gegrondheid van de strafvordering moet uitspreken verplicht is een persoon, die tijdens het vooronderzoek een voor een beklaagde belastende verklaring heeft afgelegd, te horen als getuige indien die beklaagde daarom verzoekt, moet worden beoordeeld in het licht van het door artikel 6.1. EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces en het door artikel 6.3.d EVRM gewaarborgde recht om getuigen à charge te ondervragen of te doen ondervragen; wezenlijk daarbij is of de tegen de beklaagde gevoerde strafvervolgning in haar geheel beschouwd eerlijk verloopt, wat niet uitsluit dat de rechter niet alleen rekening houdt met het recht van verdediging van die beklaagde, maar ook met de belangen van de samenleving, de slachtoffers en de getuigen zelf (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.1 - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Doorslaggevend element waarop de schuldigverklaring steunt

Bij het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces dat de belastende verklaring van een getuige het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, wordt onder doorslaggevend verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat het het resultaat van de zaak heeft bepaald (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

Verdrag rechten van de mens - Art. 6 - Art. 6.3 - Artikel 6.3.d - Getuigen - Rechter ten gronde - Niet horen van een getuige à charge op de rechtszitting - Impact op een eerlijk proces - Doorslaggevend element waarop de schuldigverklaring steunt

Bij het criterium ter beoordeling van de impact op het eerlijk proces dat de belastende verklaring van een getuige het enige of doorslaggevende element is waarop de schuldigverklaring steunt, wordt onder doorslaggevend verstaan bewijs dat dermate belangrijk is dat het aannemelijk is dat het resultaat van de zaak heeft bepaald (1). (1) Cass. 31 januari 2017, AR P.16.0970.N, AC 2017, nr. 73 met concl. van advocaat-generaal R. MORTIER.

- Artt. 6.1 en 6.3.d Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

2 mei 2017

P.2017.0290.N

AC nr. 303

RECHTERLIJK GEWIJSDE

GEZAG VAN GEWIJSDE

Gezag van gewijsde - Strafzaken - Strafvordering - Non bis in idem principe - Beslissingen over de gegrondheid van de strafvordering - Draagwijdte

Alleen de onherroepelijke beslissingen van de rechter die uitspraak doen over de gegrondheid van de strafvordering en de redenen die daarvoor, zelfs impliciet, de noodzakelijke grondslag vormen, hebben gezag van gewijsde.

27 juni 2017

P.2015.0974.N

AC nr. 424

RECHTSBEGINSELEN (ALGEMENE)

- Recht op een eerlijk proces - Persoonlijke aanwezigheid bij de berechting - Draagwijdte

Uit de bepalingen van de artikelen 6.1 en 6.3.c EVRM en artikel 14.3.d IVBPR en uit het algemeen rechtsbeginsel van het recht op een eerlijk proces volgt dat een beklaagde het recht heeft om tegenwoordig te zijn bij het tegen hem gevoerde strafproces en te beslissen of hij zichzelf zal verdedigen, al dan niet met bijstand van een raadsman, dan wel zich te laten vertegenwoordigen door een raadsman vermits hij zijn strafproces daadwerkelijk moet kunnen volgen en eraan deelnemen, overleg moet kunnen plegen met zijn raadsman, hem instructies kunnen geven, verklaringen afleggen en tegenspraak kunnen voeren over het bewijsmateriaal; deze rechten, waarvan de naleving moet worden beoordeeld rekening houdend met de gehele rechtspleging, zijn evenwel niet absoluut en de enkele omstandigheid dat een beklaagde om medische redenen niet in staat zou zijn om de appelprocedure op verzet van een tegen hem regelmatig ingestelde strafvordering bij te wonen, heeft niet noodzakelijk tot gevolg dat het recht op een eerlijk proces zich ertegen verzet dat die rechtspleging spijs die onmogelijkheid doorgang vindt, voor zover het recht van verdediging afdoende is gewaarborgd, waarbij het aan de rechter staat te oordelen of rekening houdend met alle concrete elementen van de gehele rechtspleging eisers recht op een eerlijk proces en recht van verdediging voldoende zijn gewaarborgd door zijn vertegenwoordiging op de rechtszitting door zijn raadsman tijdens de appelprocedure op verzet (1). (1) Cass. 21 juni 2016, AR P.15.0403, AC 2016, nr. 414; Cass. 20 september 2016, AR P.16.0231.N, AC 2016, nr. 509; zie C. VAN DE HEYNING, "Het recht op deelname aan de procedure: wanneer ben je (tijdig) ziek genoeg?", noot onder de twee hierboven vermelde arresten, RABG 2017/1, pp. 66-71; .EHRM 12 februari 1985, Colozza t. Italië, ro 27; EHRM 25 november 1997, Zana t. Turkije, ro 68; EHRM 20 oktober 2005, Romanov t. Rusland, ro 107; EHRM 5 oktober 2006, Marcello Viola t. Italië, ro 53; P. LEMMENS, "Het strafproces en het Europees Verdrag over de rechten van de mens" in Strafrecht voor rechtspractici, Leuven, Acco, 1985, 187-188, nr. 24; EHRM 23 februari 1994, Stanford t. Verenigd Koninkrijk, ro 26; EHRM 15 juni 2004, S.C. t. Verenigd Koninkrijk, ro 28; EHRM 16 december 1999, T. t. Verenigd Koninkrijk, ro 83.

30 mei 2017

P.2014.0605.N

AC nr. 353

- Legaliteitsbeginsel - Strafzaken - Draagwijdte

Het legaliteitsbeginsel in strafzaken is een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze is gewaarborgd door de artikelen 12, tweede lid, en 14 Grondwet en de artikelen 7.1 EVRM en 15.1 IVBPR en in dat geval is het Hof, overeenkomstig artikel 26, §4, eerste lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, in de regel verplicht een prejudiciële vraag te stellen aan het Grondwettelijk Hof over de bestaanbaarheid van de in het geding zijnde wettelijke bepalingen met de grondrechten bepaald in titel II van de Grondwet; overeenkomstig artikel 26, §4, tweede lid, 2°, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof, geldt die verplichting evenwel niet wanneer het Hof oordeelt dat de vermelde bepalingen uit Titel II van de Grondwet klaarblijkelijk niet zijn geschonden (1). (1) Cass. 21 oktober 2014, AR P.14.0367.N, AC 2014, nr. 626.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Strafzaken - Recht van verdediging - Zwijgrecht - Verplichting tot aangifte van faillissement binnen de wettelijke termijn

- Art. 14.3, g) Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, ondertekend te New-York op 19 december 1966
- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. 9 Wet 8 augustus 1997
- Artt. 489 en 489bis, 4° Strafwetboek

27 juni 2018

P.2017.1160.F

AC nr. ...

- Non bis in idem principe - Strafzaken - Strafvordering - Beslissingen over de gegrondheid van de strafvordering - Gezag van gewijsde - Draagwijdte

Alleen de onherroepelijke beslissingen van de rechter die uitspraak doen over de gegrondheid van de strafvordering en de redenen die daarvoor, zelfs impliciet, de noodzakelijke grondslag vormen, hebben gezag van gewijsde.

27 juni 2017

P.2015.0974.N

AC nr. 424

- Legaliteitsbeginsel - Strafzaken - Begrip - Vereiste van redelijke voorzienbaarheid - Draagwijdte - Grenzen

De legaliteit van een strafbepaling vereist dat ze voldoende toegankelijk is en op zichzelf of in context met andere bepalingen gelezen op voldoende precieze wijze de als strafbaar gestelde gedraging omschrijft, zodat de draagwijdte ervan redelijk voorzienbaar is; het gegeven dat de rechter over een zekere beoordelingsvrijheid beschikt is als dusdanig niet strijdig met die vereiste van redelijke voorzienbaarheid en aan deze vereiste is voldaan als het voor de persoon op wie de strafbepaling toepasselijk is, mogelijk is om op grond van de strafbepaling de handelingen en verzuimen te kennen die zijn strafrechtelijke aansprakelijkheid meebrengen, waarbij onder meer rekening dient te worden gehouden met de interpretatie van de strafbepaling in het licht van de doelstellingen van de wetgever, de wetsgeschiedenis en de door de rechtscolleges gegeven interpretatie omtrent de strafbepaling (1). (1) Cass. 25 november 1997, AR P.96.1187.N, AC 1997, nr. 504; Cass. 15 juni 2004, AR P.04.0358.N, AC 2004, nr. 324; Cass. 9 november 2004, AR P.04.0849.N, AC 2004, nr. 539; Cass. 2 juni 2009, AR P.09.0071.N, AC 2009, nr. 366.

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Legaliteitsbeginsel - Begrip - Vereiste van redelijke voorzienbaarheid - Draagwijdte - Grenzen - Milieurecht - Materialendecreet - Begrip afvalstoffen en achterlaten van afvalstoffen

De rechter heeft geen onbeperkte beleidsruimte om de begrippen afvalstoffen en achterlaten naar eigen inzicht in te vullen en elkeen die afvalstoffen zoals gedefinieerd door artikel 3, 1°, Materialendecreet achterlaat, dit is er zich van ontdoet en verzuimt dit afval te verwijderen, kan weten wanneer hij strafbaar handelt; de vereiste van de redelijke voorzienbaarheid van een strafbaarstelling houdt niet in dat de decreetgever bovendien voorschrijft dat dit achterlaten van afvalstoffen ook een inbreuk inhoudt op enige andere bepaling van het Materialendecreet dan wel de uitvoeringsbesluiten ervan.

- Art. 16.6.3, § 1 Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

- Artt. 3, 1° en 12, § 1 Decr. VI. Overheid 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen

16 mei 2017

P.2015.0807.N

AC nr. 336

- Strafzaken - Niet terugwerkende kracht van de strafwetten - Retroactiviteit van de zachtere strafwet - Draagwijdte - Herhalingsregime

Er is een zwaardere straf in de zin van de bepaling van artikel 2, tweede lid, Strafwetboek, indien de straf die de beklaagde kon oplopen op het ogenblik van de rechterlijke beslissing, zwaarder is dan de straf die hij kon oplopen op het tijdstip van het plegen van de feiten; daartoe moet de op het ogenblik van de feiten toepasselijke maximum hoofdgevangenisstraf worden vergeleken met de op het ogenblik van de rechterlijke beslissing toepasselijke maximum hoofdgevangenisstraf en die wordt bepaald rekening houdend met het op het ogenblik van de feiten respectievelijk op het ogenblik van de rechterlijke beslissing geldende herhalingsregime en dit ongeacht de tijdsvoorwaarden waarin die bijzondere herhalingsregimes voorzien (1). (1) Cass. 19 mei 2009, AR P.08.1164.N, AC 2009, nr. 327 met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER.

RECHTSBIJSTAND

- Beslissing inzake rechtsbijstand - Cassatieberoep - Persoon door wie cassatieberoep kan worden ingesteld

De procureur-generaal bij het hof van beroep heeft de hoedanigheid om cassatieberoep in te stellen tegen de beslissingen inzake rechtsbijstand en zulks uitsluitend wegens overtreding van de wet (Impliciete oplossing) (1). (1) Cass. 17 februari 2009, AR P.09.0015.N, AC 2009, nr. 132.

- Artt. 688 en 690 Gerechtelijk Wetboek

21 februari 2018

P.2018.0122.F

AC nr. ...

- Voorwaarde - Ontoereikende bestaansmiddelen - Bewijs - Verlenen van juridische tweedelijnsbijstand

Uit het tweede en derde lid van artikel 667 Gerechtelijk Wetboek volgt dat, zodra de juridische tweedelijnsbijstand werd verleend, de rechter bij wie een verzoek tot rechtsbijstand aanhangig is gemaakt, het bewijs van de voorwaarde voor ontoereikende bestaansmiddelen van de verzoeker niet opnieuw hoeft te onderzoeken en enkel daartoe mag overgaan als de beslissing van het bureau voor juridische bijstand meer dan een jaar oud is.

- Art. 667 Gerechtelijk Wetboek

21 februari 2018

P.2018.0122.F

AC nr. ...

- Gratis juridische bijstand - Ambtshalve aanduiding door de rechter - Artikel 6.3 EVRM - Verplichting

Bij gebrek aan enig verzoek van de beklaagde voor gratis juridische bijstand en bij afwezigheid van enige aanwijzing dat de beklaagde in de onmogelijkheid verkeert om zichzelf te verdedigen, verplicht artikel 6.3.c EVRM de rechter niet om de eiser, die verklaart zichzelf te verdedigen, ambtshalve gratis juridische bijstand te bezorgen.

- Art. 6.3 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

17 oktober 2017

P.2017.0669.N

AC nr. 569

RECHTSPLEGINGSVERGOEDING

- Gerechtskosten - Burgerlijke zaken - Procedure in cassatie - Cassatie zonder verwijzing - Rechtsplegingsvergoeding - Basis-, minimum- en maximumbedragen - Vaststelling

De eiseres vorderde in haar appelconclusie van 16 november 2016 dat voor zover zij tot de kosten van de appelprocedure zou worden veroordeeld, haar de minimumrechtsplegingsvergoeding van 90 euro zou worden opgelegd aangezien zij is toegelaten tot het voordeel van de juridische tweedelijnsbijstand; het bestreden vonnis dat de eiseres veroordeelt tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding in hoger beroep van 480 euro, op grond dat de partijen erover geen betwisting voeren dat de rechtsplegingsvergoeding moet bepaald worden op het basisbedrag van de toepasselijke schaal, geeft hiermee van eiseres' appelconclusie een uitleg die onverenigbaar is met de bewoordingen ervan en miskent mitsdien de bewijskracht ervan; wanneer cassatie wordt uitgesproken zonder verwijzing doet het Hof uitspraak over de kosten krachtens artikel 1111, laatste lid, Gerechtelijk Wetboek (1). (1) Zie Cass. 8 december 2014, AR S.13.0018.N, AC 2014, nr. 763 en Cass. 22 mei 2017, AR C.16.0446.N, AC 2017, nr. 344.

4 juni 2018

C.2017.0505.N

AC nr. ...

REDEKENEN VAN DE VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Strafzaken - Conclusies

Behoudens in de hier niet toepasselijke gevallen bedoeld in artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, is het geschrift uitgaande van een partij of van haar raadsman dat, ook al bevat het middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie, de rechter niet tijdens het debat was voorgelegd maar aan de griffie werd toegezonden, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting zou zijn neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling zou hebben aangevoerd, geen schriftelijke conclusie waarop de rechter moet antwoorden (1). (1) Cass. 18 april 2007, AR P.07.0015.F, AC 2007, nr. 189.

19 september 2017

P.2016.1065.N

AC nr. 482

Algemeen - Strafzaken - Conclusies

In strafzaken moet de conclusie in de regel uit een geschrift blijken dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd en waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd (1). (1) Cass. 18 april 2007, AR P.07.0015.F, AC 2007, nr. 189.

19 september 2017

P.2016.1065.N

AC nr. 482

GEEN CONCLUSIE

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vermelding van de toegepaste westbepaling - Onderverdelingen

In strafzaken verwijst elke verwijzing naar een wetsbepaling, zonder onderscheid naar al haar onderverdelingen (1). (1) Cass. 1 december 1999, AR P.99.1264.F, arrest niet gepubliceerd, dat daaraan toevoegde: "zonder dat de eventueel overtollige verwijzing aan die onderverdelingen afbreuk doet".

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

24 januari 2018

P.2017.0917.F

AC nr. ...

Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Vermelding van de toegepaste westbepaling - Herhaling

Wanneer de staat van herhaling in de dagvaarding is vermeld, schrijft geen enkele wetsbepaling voor dat de regel moet worden vermeld die de gevolgen daarvan bepaalt (1). (1) Het Hof had eerder gezegd dat, "buiten het geval waarin herhaling leidt tot strafverzwaring of tot toevoeging, aan de straf, van een terbeschikkingstelling van de regering, verplicht artikel 195, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering de rechter niet om de wetsbepaling te vermelden die de staat van herhaling kenmerkt; het vonnis of arrest dient evenwel klaar en duidelijk de wil van de rechter te vermelden om een veroordeling uit te spreken in staat van wettelijke herhaling, zodat de beklaagde en het openbaar ministerie dadelijk de volledige omvang van de veroordeling kunnen inschatten." (Cass. 2 mei 2012, AR P.12.0667.F, AC 2012, nr. 268).

- Artt. 163, eerste lid, en 195, eerste lid Wetboek van Strafvordering

24 januari 2018

P.2017.0917.F

AC nr. ...

OP CONCLUSIE

Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verweer aangevoerd in conclusie - Houding op de rechtszitting - Draagwijdte

De rechter moet niet antwoorden op een verweer aangevoerd in een op de rechtszitting neergelegde conclusie wanneer dit verweer ingevolge de door die partij op die rechtszitting aangenomen houding doelloos is geworden; het staat aan de rechter te oordelen of een verweer aangevoerd in een op de rechtszitting neergelegde conclusie ingevolge de houding van die partij op de rechtszitting doelloos is geworden en het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord.

13 juni 2017

P.2017.0600.N

AC nr. 383

SPELEN EN WEDDENSCHAPPEN

- Kansspelwet - Artikel 67 - Verbeurdverklaring - Aard

De verbeurdverklaring bedoeld in artikel 67 Kansspelwet is niet enkel een straf, maar ook een beveiligingsmaatregel zodat de strafrechter verplicht is de verbeurdverklaring van de in dat artikel opgesomde zaken te bevelen van zodra hij vaststelt dat het misdrijf is gepleegd, ook indien hij de beklaagde vrijspreekt of het verval van de strafvordering vaststelt; die zaken hoeven geen eigendom van de beklaagde te zijn en zij moeten evenmin in beslag zijn genomen (1). (1) Zie: Cass. 23 december 1986, AR 714, AC 1986-1987, nr. 256.

- Art. 67 Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers
- Artt. 42, 1° en 2°, en 43 Strafwetboek

17 oktober 2017

P.2016.1014.N

AC nr. 565

- Kansspelwet - Artikel 67 - Verbeurdverklaring - Toepassingsgebied - Bestaanbaarheid met de gemeenrechtelijke regeling

Artikel 67 Kansspelwet bevat een eigen en volledige regeling voor de verbeurdverklaring van de in dat artikel opgesomde zaken die in de plaats komt van de gemeenrechtelijke regels inzake de verbeurdverklaring van de zaken die het voorwerp van het misdrijf uitmaken, die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf en die uit het misdrijf voortkomen.

- Art. 67 Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers
- Artt. 42, 1° en 2°, en 43 Strafwetboek

17 oktober 2017

P.2016.1014.N

AC nr. 565

- Illegale vermogensvoordelen verkregen ingevolge de onwettige exploitatie van een kansspelinrichting - Verbeurdverklaring - Grondslag

De verbeurdverklaring van de illegale vermogensvoordelen die zijn verkregen ingevolge de onwettige exploitatie van een kansspelinrichting wordt overeenkomstig artikel 69 Kansspelwet geregeld door de artikelen 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid, Strafwetboek; bijgevolg is die verbeurdverklaring niet beperkt tot enkel de inzetten bij het spel die als identificeerbare objecten zijn teruggevonden en kan zij per equivalent worden uitgesproken.

- Art. 69 Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers
- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid Strafwetboek

STEDENBOUW

HERSTEL VAN PLAATS IN DE VORIGE STAAT. BETALING VAN EEN MEERWAARDE

Herstel van plaats in de vorige toestand - Betaling van een meerwaarde - Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening - Artikel 6.1.41, § 1, eerste lid - Herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand of betaling van een meerwaarde - Voorwaarden - Draagwijdte

Uit de in artikel 6.1.41, §1, eerste lid, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vastgelegde prioriteitenorde en de daarbij gehanteerde uitzonderingen volgt dat nog meer dan de aard van de overtreding, de aantasting van de goede plaatselijke ordening bepalend is voor de keuze van de herstelmaatregel, zowel in het door artikel 6.1.41, §1, 1°, als in het door artikel 6.1.41, §1, 2°, bedoelde geval; het bevelen van een herstelmaatregel vereist dat de plaatselijke ruimtelijke ordening door het misdrijf is geschaad en de maatregel ertoe strekt de plaatselijke ordening te herstellen (1). (1) Cass. 23 november 2004, AR P.04.0860.N, AC 2004, nr. 562; Cass. 12 juni 2012, AR P. 11.2025.N, AC 2012, nr. 378.

STRAF

ABDERE STRAFFEN

Andere straffen - Werkstraf - Verzoek door de beklaagde - Weigering door de rechter - Motivering

De weigering een werkstraf op te leggen, na een daartoe tot de rechter gericht verzoek, kan met redenen omkleed zijn door opgave van de redenen om een andere straf of straffen dan de werkstraf op te leggen of om opschorting van de uitspraak van veroordeling of uitstel van tenuitvoerlegging, al dan niet gekoppeld aan probatievoorwaarden, te weigeren (1). (1) Cass. 12 februari 2003, AR P.02.1530.F, AC 2003, nr. 102, zie ook noot A. JACOBS, "La motivation du refus d'appliquer la peine de travail", JLMB 2003, pp. 1314-1315; Cass. 8 juni 2005, AR P.05.0349.F, AC 2005, nr. 327; Cass. 23 juni 2015, AR P.14.0545.N, AC 2015, nr. 427; contra Cass. 24 september 2008, AR P.08.1234.F, AC 2008, nr. 504 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH, T. Strafr. 2009, 307, en noot E. BAYENS, "De motivering van de weigering van een werkstraf: retour aux principes".

- Art. 37ter, § 3, tweede lid, thans art. 37quinquies, § 3, tweede lid Strafwetboek

AUTRES PEINES

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Hoger beroep - Strafzaken - Grievensformulier - Hoger beroep door het openbaar ministerie - Aankruisen van de rubriek strafmaat - Draagwijdte

Het staat aan de appelrechter om onaantastbaar in feite de draagwijdte te beoordelen van de door een appelland in het verzoekschrift of in het grievenformulier opgegeven grieven, maar het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord; wanneer blijkt dat het openbaar ministerie een grievenformulier heeft ingediend waarop voor elk van de verweerders de rubriek strafmaat was aangekruist, volgt daaruit dat het openbaar ministerie aangaf met betrekking tot de verweerders de wijziging na te streven van de beslissingen van het bestreden vonnis met betrekking tot de strafmaat, wat alle beslissingen met betrekking tot het opleggen of niet-opleggen van hoofd-, bijkomende en vervangende straffen of modaliteiten van die straffen inhoudt aangezien van een appelland die de rubriek strafmaat aankruist, niet kan worden verwacht dat hij ook de afzonderlijke rubriek bijzondere verbeurdverklaring aankruist, vermits zulks dubbel gebruik zou uitmaken met de aangekruiste rubriek strafmaat.

10 oktober 2017

P.2017.0848.N

AC nr. 543

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Openbaar ministerie - Ambtsverplichting - Niet-naleving

20 juni 2017

P.2015.0817.N

AC nr. 402

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Kansspelwet - Artikel 67 - Toepassingsgebied - Bestaanbaarheid met de gemeenrechtelijke regeling

Artikel 67 Kansspelwet bevat een eigen en volledige regeling voor de verbeurdverklaring van de in dat artikel opgesomde zaken die in de plaats komt van de gemeenrechtelijke regels inzake de verbeurdverklaring van de zaken die het voorwerp van het misdrijf uitmaken, die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf en die uit het misdrijf voortkomen.

- Art. 67 Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers
- Artt. 42, 1° en 2°, en 43 Strafwetboek

17 oktober 2017

P.2016.1014.N

AC nr. 565

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Artikel 5ter Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering - Openbaar ministerie - Ambtsverplichting

20 juni 2017

P.2015.0817.N

AC nr. 402

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Kansspelwet - Artikel 67 - Aard van de verbeurdverklaring

De verbeurdverklaring bedoeld in artikel 67 Kansspelwet is niet enkel een straf, maar ook een beveiligingsmaatregel zodat de strafrechter verplicht is de verbeurdverklaring van de in dat artikel opgesomde zaken te bevelen van zodra hij vaststelt dat het misdrijf is gepleegd, ook indien hij de beklagde vrijspreekt of het verval van de strafvordering vaststelt; die zaken hoeven geen eigendom van de beklagde te zijn en zij moeten evenmin in beslag zijn genomen (1). (1) Zie: Cass. 23 december 1986, AR 714, AC 1986-1987, nr. 256.

- Art. 67 Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers
- Artt. 42, 1° en 2°, en 43 Strafwetboek

17 oktober 2017

P.2016.1014.N

AC nr. 565

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Vermogensvoordelen - Onrechtmatig niet betaalde bedragen - Geen terugvordering mogelijk wegens verjaring - Draagwijdte

Krachtens artikel 42, 3°, Strafwetboek wordt de bijzondere verbeurdverklaring toegepast op de vermogensvoordelen die rechtstreeks uit het misdrijf zijn verkregen, op de goederen en waarden die in de plaats ervan zijn gesteld en op de inkomsten uit de belegde voordelen en de rechter bepaalt onaantastbaar de omvang van de bedoelde vermogensvoordelen; de omstandigheid dat die vermogensvoordelen bestaan uit bedragen die onrechtmatig niet werden betaald aan een derde die de betaling ervan niet meer kan vorderen wegens verjaring, belet niet dat die bedragen steeds vermogensvoordelen zijn en kunnen worden verbeurd verklaard (1). (1) Zie Cass. 22 november 2006, AR P.06.0953.F, AC 2006, nr. 588: het Hof oordeelde hier dat de ambtshalve veroordeling tot betaling van de bij artikel 35 RSZ-Wet (thans opgeheven door het Sociaal strafwetboek) voorziene bedragen geen straf was maar een maatregel van burgerrechtelijke aard die vereiste dat de niet betaalde bijdragen nog verschuldigd waren en dus niet verjaard overeenkomstig artikel 42 RSZ - Wet. Het huidige cassatiearrest betreft evenwel een veroordeling tot een bijkomende straf. Thans is in de ambtshalve veroordeling tot betaling van de achterstallige bijdragen voorzien bij artikel 236 Sociaal Strafwetboek, zoals vervangen bij wet van 29 februari 2016.

19 september 2017

P.2016.0699.N

AC nr. 481

Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Illegale vermogensvoordelen verkregen ingevolge de onwettige exploitatie van een kansspelinrichting - Grondslag

De verbeurdverklaring van de illegale vermogensvoordelen die zijn verkregen ingevolge de onwettige exploitatie van een kansspelinrichting wordt overeenkomstig artikel 69 Kansspelwet geregeld door de artikelen 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid, Strafwetboek; bijgevolg is die verbeurdverklaring niet beperkt tot enkel de inzetten bij het spel die als identificeerbare objecten zijn teruggevonden en kan zij per equivalent worden uitgesproken.

- Art. 69 Wet 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers

- Artt. 42, 3°, en 43bis, eerste en tweede lid Strafwetboek

17 oktober 2017

P.2016.1014.N

AC nr. 565

SAMENLOOP

Samenloop - Meerdadse - Samenloop van misdaden - Strafverzwaring - Facultatieve verzwaring

Met toepassing van artikel 62 Strafwetboek wordt bij samenloop van verschillende misdaden enkel de zwaarste straf uitgesproken en kan die straf, indien ze in tijdelijke opsluiting bestaat, zelfs tot vijf jaar boven de maximumstraf worden verhoogd; als de rechter beslist om de straf overeenkomstig artikel 62 Strafwetboek te verzwaren dient hij zijn keuze voor die facultatieve straf bijzonder met redenen te omkleden (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 113.

- Art. 62 Strafwetboek

21 februari 2018

P.2017.1164.F

AC nr. ...

Samenloop - Meerdadse - Samenloop van misdaden - Strafverzwaring - Facultatieve verzwaring

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2017.1164.F

AC nr. ...

Samenloop - Eendaadse - Verjaring - Strafverzwaring - Aanvang van de verjaring - Beoordeling van de verjaring - Draagwijdte

De verjaring van de strafvordering voor verschillende strafbare feiten neemt in de regel voor al deze feiten een aanvang vanaf het laatste feit, wanneer deze onderscheiden feiten, die elk afzonderlijk strafbaar zijn, door eenheid van opzet, dit is door eenheid van doel en verwezenlijking, een complexe gedraging vormen; de beoordeling over de verjaring veronderstelt niet een voorafgaandelijke beoordeling van de feiten die het voorwerp uitmaken van de vervolging, ook al zijn deze de uiting van eenheid van opzet (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2010, nr. 218, p. 124.

10 oktober 2017

P.2017.0603.N

AC nr. 542

VERZACHTENDE OMSTANDIGHEDEN. VERSCHONINGSGRONDEN

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Misdaad - Gevolg - Strafvermindering of-wijziging - Misdaad strafbaar met opsluiting van tien tot vijftien jaar

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2017.1164.F

AC nr. ...

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Misdaad - Geldboete - Correctionalisering - Artikel 84, Strafwetboek - Toepassing

In geval van correctionalisering van een door artikel 196 Strafwetboek bedoelde valsheid in geschrifte dient de rechter krachtens artikel 214 Strafwetboek een verplichte geldboete op te leggen van 26 tot 2.000 euro; artikel 84 Strafwetboek vindt geen toepassing wanneer een correctionaliseerbare misdaad zowel met een vrijheidsberovende straf als met een geldboete wordt gestraft (1). (1) Cass. 13 januari 2004, AR P.03.1382.N, AC 2004, nr. 18: RW 2004-2005, 741 en noot S. VANDROMME, De geldboete na correctionalisering: was het nu art. 83 of art. 84 Sw.?.; Cass. 5 oktober 2016, AR P.16.0676.F, AC 2016, nr. 548.

10 oktober 2017

P.2017.0096.N

AC nr. 541

Verzachtende omstandigheden, verschoningsgronden - Verzachtende omstandigheden - Misdaad - Gevolg - Strafvermindering of-wijziging - Misdaad strafbaar met opsluiting van tien tot vijftien jaar

Door ten gunste van de dader van een misdaad verzachtende omstandigheden vast te stellen, verbindt de rechter zich ertoe om de bij wet op die misdaad gestelde straf te verminderen of te wijzigen; overeenkomstig de artikelen 79 en 80, vierde lid, Strafwetboek worden de feiten van foltering, die luidens de artikelen 417bis, 1°, en 417ter, eerste lid, Strafwetboek worden gestraft met opsluiting van tien tot vijftien jaar, in geval van aanneming van verzachtende omstandigheden, met ten hoogste tien jaar opsluiting gestraft (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 113.

- Artt. 79 en 80 Strafwetboek

21 februari 2018

P.2017.1164.F

AC nr. ...

ZWAARSTE STRAF

Zwaarste straf - Herhalingsregime - Sociaal strafrecht - Retroactiviteit van de zachtere strafwet - Bepaling van de minst zware straf - Artikelen 12, eerste lid, 1°, a) en 15 van de Buitenlandse Arbeidskrachtenwet 1999 - Artikelen 101, vijfde lid, 108 en 175, § 1, Sociaal Strafwetboek

Rekening houdende met het op het ogenblik van de feiten geldende bijzondere herhalingsregime zijn de strafbepalingen van de artikelen 12, eerste lid, 1°, a), en 15 van de Buitenlandse Arbeidskrachtenwet 1999 minder zwaar dan deze voortvloeiend uit de artikelen 101, vijfde lid, 108 en 175, §1, Sociaal Strafwetboek.

30 mei 2017

P.2014.1719.N

AC nr. 354

STRAFUITVOERING

- Strafuitvoeringsrechtbank - Uitvoering van een door de Belgische rechter opgelegde straf - Bepaling van het straf totaal - Buitenlandse beslissing die de omvang en de toelatingsvoorwaarden voor strafuitvoeringsmodaliteiten van de Belgische straf wijzigt - Invloed

Noch uit enige wettelijke noch uit enige Europees- of verdragsrechtelijke bepaling volgt dat de Belgische strafuitvoeringsrechtbank die dient te oordelen over de uitvoering van een door de Belgische rechter opgelegde straf, bij het bepalen van het straf totaal rekening moet houden met een buitenlandse beslissing die tot gevolg heeft dat de omvang van de nog te ondergane straf en de toelatingsvoorwaarden voor de strafuitvoeringsmodaliteiten van deze Belgische straf wijzigen.

17 oktober 2017

P.2017.0957.N

AC nr. 570

STRAFVORDERING

- Nietigheden - Onregelmatigheid betreffende de eed van getuigen - Draagwijdte

Artikel 407 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat in strafzaken nietigheden uit enige onregelmatigheid betreffende de eed van getuigen gedekt zijn, wanneer een vonnis of arrest op tegenspraak, dat geen maatregel van inwendige aard inhoudt, is geweest zonder dat de nietigheid door een van de partijen is voorgedragen of door de rechter ambtshalve is uitgesproken.

30 mei 2017

P.2016.0783.N

AC nr. 358

- Aanhangigmaking - Taak van het vonnisgerecht - Kwalificatie van de feiten - Heromschrijving van de feiten - Draagwijdte

In correctionele- of politiezaken, maakt de verwijzingsbeschikking van een onderzoeksgerecht of de dagvaarding om voor het vonnisgerecht te verschijnen niet de daarin vervatte kwalificatie bij de vonnisgerechten aanhangig, maar de feiten zoals zij blijken uit de stukken van het onderzoek of het opsporingsonderzoek en die aan de verwijzingsbeschikking of dagvaarding ten grondslag liggen; deze eerste kwalificatie is in wezen voorlopig en het vonnisgerecht heeft ook in hoger beroep het recht en de plicht om aan de ten laste gelegde feiten hun juiste omschrijving te geven, mits het recht van verdediging wordt geëerbiedigd en deze verplichting geldt niet alleen ingeval van onduidelijkheid van de akte van aanhangigmaking; op grond van de gegevens van de verwijzingsbeschikking of de dagvaarding en van het straf dossier oordeelt de rechter onaantastbaar of de feiten die hij onder de verbeterde omschrijving bewezen verklaart, werkelijk deze zijn welke het voorwerp uitmaken van de vervolgingen of daaraan ten grondslag liggen en in dat geval maakt hij geen nieuwe feiten voor hem aanhangig en is geen nieuwe dagvaarding of vrijwillige verschijning vereist (1). (1) Cass. 13 september 2005, AR P.05.0657.N, AC 2005, nr. 430; Cass. 5 september 2006, AR P.06.0649.N, AC 2006, nr. 389 en noot MT; Cass. 20 februari 2007, AR P.06.1377.N, AC 2007, nr. 104; Cass. 24 mei 2011, AR P.11.0070.N, AC 2009, nr. 344; Cass. 22 januari 2013, AR P.12.0625.N, AC 2013, nr. 43; P. MORLET, Changement de qualification. Droits et devoirs du juge, Rev. dr. Pénal, 1990, pp 561 ev.

2 mei 2017

P.2015.0102.N

AC nr. 299

- Rechtspleging in hoger beroep - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte - Deskundigenonderzoek bevolen in hoger beroep - Onderzoeksmaatregel - Strafverzwaring

Het bevelen van een deskundigenonderzoek met betrekking tot de lichamelijke en geestelijke geschiktheid van een beklaagde om een motorvoertuig te besturen, is een onderzoeksmaatregel en geen straf noch een beveiligingsmaatregel; het bevelen van een dergelijke onderzoeksmaatregel maakt geen strafverzwaring uit als bedoeld door artikel 211bis Wetboek van Strafvordering (1). (1) A. LORENT, "La règle de l'unanimité des juges d'appel", RDPC 1981, pp. 401-430.

30 mei 2017

P.2016.0766.N

AC nr. 357

- Rechtspleging in hoger beroep - Vrijsprekend vonnis - Schuldigverklaring en veroordeling in beroep - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Uit de bepaling van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering volgt dat het gerecht in hoger beroep dat een vrijsprekend vonnis wijzigt in een schuldigverklaring en een veroordeling tot straf, zowel de beslissing over de schuldigverklaring als de veroordeling tot straf eenparig moet nemen (1). (1) A. LORENT, « La règle de l'unanimité des juges d'appel », RDPC, 1981, pp. 401-430; G. NEVEN, 'La Cour, statuant à l'unanimité ...', JT 1950, p. 286, nr. 18.

30 mei 2017

P.2015.0879.N

AC nr. 355

- Aanwending van rechtsmiddelen - Rechtspersoon - Vertegenwoordiging - Lasthebber ad hoc - Bevoegdheid

Wanneer, ingeval de strafvordering tegen een rechtspersoon en tegen degene die bevoegd is om de rechtspersoon te vertegenwoordigen wordt ingesteld wegens dezelfde of samenhangende feiten, door de rechtbank een lasthebber ad hoc is aangewezen om de rechtspersoon te vertegenwoordigen, is uitsluitend deze lasthebber ad hoc bevoegd om namens deze rechtspersoon rechtsmiddelen met inbegrip van cassatieberoep aan te wenden tegen de beslissingen over de tegen deze rechtspersoon ingestelde strafvordering (1). (1) Cass. 26 september 2006, AR P. 05.1663.N, AC 2006, nr. 435 met concl. van advocaat-generaal VANDEWAL; Cass. 22 mei 2012, AR P.11.1808.N, AC 2012, nr. 319; Zie: Cass. 6 september 2016, AR P.16.0052.N, AC 2016, nr. 460.

- Art. 2bis Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

17 oktober 2017

P.2016.0854.N

AC nr. 564

TAALGEBRUIK

GERECHTSZAKEN (WET 15 JUNI 1935)

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Taal van de rechtspleging - Eéntaligheid van de akte - Draagwijdte

Een akte van rechtspleging wordt geacht in de taal van de rechtspleging te zijn gesteld wanneer alle vermeldingen vereist voor de regelmatigheid van deze akte in die taal zijn gesteld; het gebruik van aan vreemde talen ontleende woorden die behoren tot het gewone taalgebruik, tast de eéntaligheid van de akte niet aan (1). (1) Cass. 19 september 2006, AR P.06.0298.N, AC 2006, nr. 424; Cass. 16 december 2014, AR P.14.1048.N, AC 2014, nr. 797 met concl. van advocaat-generaal L. DECREUS; L. LINDEMANS, Taalgebruik in gerechtszaken, APR, Story-Scientia, 1973, pp. 6-7, nr. 8 en p. 147, nr. 239; D. LINDEMANS, De eentalige akte in de Gerechtstaalwet, P&B 2008, 321-333.

- Artt. 24 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

Gerechtszaken (wet 15 juni 1935) - In hoger beroep - Strafzaken - Aangehoudene - Verzet

Wanneer uit geen van de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de betekening van het verstekarrest via de gevangenisadministratie op vordering van het openbaar ministerie, de taal vermeldt waarin het recht op verzet moet worden uitgeoefend, kan dat rechtsmiddel, dat in een andere landstaal dan die van de rechtspleging is gesteld, op die grond niet onontvankelijk worden verklaard, op het gevaar af dat de veroordeelde het recht op toegang tot een rechterlijke instantie wordt ontzegd (1). (1) Het Hof oordeelt ook dat "artikel 6.1 EVRM oplegt (...) dat de betekening (van het verstekvonnis) het recht moet vermelden om in verzet te komen alsook de termijn om dat recht uit te oefenen", en dat bij ontstentenis daarvan, die betekening de termijnen om in verzet te komen niet doet ingaan (Cass. 9 maart 2016, AR P.15.1679.F, AC 2016, nr. 168, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH); zie Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0490.F, AC 2017, nr. 428, met noot M.N.B.; EHRM, Faniel t. België, nr. 11892/08, 1 maart 2011; Cass. 23 februari 2011, AR P.10.2047.F, AC 2001, nr. 161; EHRM, Hakimi t. België, nr. 665/08, 29 juni 2010; Cass. 9 april 2008, AR P.08.0051.F, AC 2008, nr. 214, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH; EHRM, Da Luz Domingues Ferreira t. België, nr. 50049/99, 24 mei 2007. Evenwel oordeelt het Hof dat "Noch de artikelen 6.1 en 13 EVRM, noch artikel 203, §1, Wetboek van Strafvordering, noch enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel de overheid de verplichting opleggen om aan de gedaagde, wiens probatie-uitstel met een tegensprekelijk vonnis werd herroepen, kennis te geven van de termijn van het hoger beroep; de daadwerkelijke toegang tot de appelrechters vereist een dergelijke kennisgeving niet." (Cass. 16 september 2014, AR P.13.1000.N, AC 2014, nr. 525). (M.N.B.)

- Artt. 24 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

24 januari 2018

P.2017.0692.F

AC nr. ...

UITLEVERING***- Overdracht van voorwerpen - Benelux-uitleveringsverdrag - Artikel 20 - Draagwijdte - Taak van het onderzoeksgerecht***

Uit de bepaling van artikel 20 Benelux-Uitleveringsverdrag volgt voor het onderzoeksgerecht de verplichting na te gaan of de voorwerpen waarvan de overdracht wordt gevraagd, rechtstreeks verband houden met het feit dat aan de verdachte wordt ten laste gelegd en dit onverminderd de beoordeling van de bezwaren van derden of van andere rechthebbenden (1). (1) Cass. 23 juni 1975, AC 1975, 1130; Cass. 11 december 1980, AC 1980, nr. 224; M. DE SWAEF en M. TRAEEST, Uitlevering, overlevering en internationale rechtshulp: overdracht van voorwerpen', Comm. Straf, nr. 5; P.E. TROUSSE en J. VANHAELEWIJN, Uitlevering en internationale rechtshulp in strafzaken, APR, Larcier, Brussel, 1970, nr. 271, p. 116; S. DE WULF, Handboek uitleveringsrecht, Antwerpen, Intersentia, 2013, nr. 238, p. 174.

26 september 2017

P.2017.0298.N

AC nr. 500

VALSHEID EN GEBRUIK VAN VALSE STUKKEN***- Valsheid in geschriften - Correctionalisering - Verplichte geldboete - Artikel 214, Strafwetboek - Draagwijdte***

In geval van correctionalisering van een door artikel 196 Strafwetboek bedoelde valsheid in geschrifte dient de rechter krachtens artikel 214 Strafwetboek een verplichte geldboete op te leggen van 26 tot 2.000 euro; artikel 84 Strafwetboek vindt geen toepassing wanneer een correctionaliseerbare misdaad zowel met een vrijheidsberovende straf als met een geldboete wordt gestraft (1). (1) Cass. 13 januari 2004, AR P.03.1382.N, AC 2004, nr. 18: RW 2004-2005, 741 en noot S. VANDROMME, De geldboete na correctionalisering: was het nu art. 83 of art. 84 Sw.?.; Cass. 5 oktober 2016, AR P.16.0676.F, AC 2016, nr. 548.

10 oktober 2017

P.2017.0096.N

AC nr. 541

- Bevoegdheid - Kwalificatie van de feiten - Heromschrijving van de feiten - Nieuwe kwalificatie in misdrijf waarvan één der onderdelen valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken oplevert - Draagwijdte

Het staat de rechter aan de bij hem aanhangig gemaakte feiten de juiste kwalificatie te geven en wanneer de nieuwe kwalificatie een misdrijf betreft waarvan één der onderdelen ook valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken oplevert, dan moet die kwalificatie aangevuld worden door ook de valsheid in geschrifte en gebruik van valse stukken te omschrijven in de bewoordingen van de wet; de omstandigheid dat de aanvankelijke kwalificatie geen valsheid in geschrifte of gebruik van valse stukken omvatte, doet hieraan geen afbreuk en maakt geen niet-toegelaten ontubbeling van de kwalificatie uit zodat hierdoor de toestand van de beklaagde niet verzaard wordt (1). (1) Cass. 6 januari 2009, AR P.08.1289.N, AC 2009, nr. 11.

2 mei 2017

P.2015.0102.N

AC nr. 299

VENNOOTSCHAPPEN

HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

Handelsvennootschappen - Commanditaire vennootschappen - Vennoten - Kwalificatie - Onderneming

Conclusie van advocaat-generaal de Koster.

22 juni 2018

C.2017.0587.F

AC nr. ...

Handelsvennootschappen - Commanditaire vennootschappen - Vennoten - Kwalificatie - Onderneming

Alle vennoten van een vennootschap onder firma worden als ondernemingen aangemerkt (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 409.

- Artt. 202 en 205 Wetboek 7 mei 1999 van vennootschappen

22 juni 2018

C.2017.0587.F

AC nr. ...

VERDOVENDE MIDDELEN [ZIE: 163/01 GENEESKUNDE]

- Artikel 6bis, Drugswet - Vaststelling van overtredingen - Huiszoeking zonder huiszoekingsbevel

- Art. 6bis Wet 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende mid

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

VERJARING

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Belastingenschuld - Niet-betaling - Extracontractuele fout - Schade - Ontstaan - Tijdstip

- Artt. 304, § 1, derde lid, en 413 Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
- Art. 2262bis Burgerlijk Wetboek

20 september 2018

C.2016.0317.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Wettelijke erfdiensbaarheid van uitweg - Vordering tot vergoeding

De verjaring van de in artikel 685 Burgerlijk Wetboek bedoelde vordering tot vergoeding kan niet beginnen te lopen vóór het vonnis van toewijzing.

- Art. 685 Burgerlijk Wetboek

15 juni 2018

C.2017.0380.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Termijnen (aard, duur, aanvang en einde) - Aanvang - Rechtsvordering uit een overeenkomst

De verjaring, die een verweermiddel is dat aan een laattijdige vordering in rechte wordt tegengeworpen, kan niet beginnen te lopen vóór het ontstaan van de rechtsvordering; de op een verbintenis gegronde rechtsvordering ontstaat, in de regel, op de datum waarop die verbintenis moet worden nagekomen; zij verjaart bijgevolg pas vanaf dat ogenblik en, behoudens andersluidende wettelijke bepaling, op dat ogenblik (1). (1) Cass. 14 mei 2012, AR S.11.0128.F, AC 2012, nr. 302.

15 juni 2018

C.2017.0380.F

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Wanbedrijf - Oplichting - Aflopend misdrijf - Aanvang van de verjaringstermijn - Draagwijdte

Wanbedrijven verjaren in de regel door verloop van vijf jaren te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd; oplichting is een aflopend misdrijf dat voltrokken is zodra de dader erin geslaagd is de zaak aan zichzelf of aan een derde te doen afgeven of leveren, zodat de verjaring van de strafvordering betreffende dit misdrijf in de regel aanvangt vanaf de dag waarop de afgifte of de levering plaatsvindt (1). (1) Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1840.N, AC 2014, nr. 47; Cass. 17 januari 2006, AR P.05.1304.N, AC 2006, nr. 39; L. HUYBRECHTS, Oplichting, Comm. Straf., 25-26.

- Art. 496 Strafwetboek
- Art. 21, eerste lid, 4° Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering

30 mei 2017

P.2016.0615.N

AC nr. 356

Strafzaken - Strafvordering - Algemeen - Ééndaadse samenloop - Aanvang van de verjaring - Beoordeling van de verjaring - Draagwijdte

De verjaring van de strafvordering voor verschillende strafbare feiten neemt in de regel voor al deze feiten een aanvang vanaf het laatste feit, wanneer deze onderscheiden feiten, die elk afzonderlijk strafbaar zijn, door eenheid van opzet, dit is door eenheid van doel en verwezenlijking, een complexe gedraging vormen; de beoordeling over de verjaring veronderstelt niet een voorafgaandelijke beoordeling van de feiten die het voorwerp uitmaken van de vervolging, ook al zijn deze de uiting van eenheid van opzet (1). (1) R. DECLERCQ, Beginselen van strafrechtspleging, Kluwer, 2010, nr. 218, p. 124.

10 oktober 2017

P.2017.0603.N

AC nr. 542

Strafzaken - Strafvordering - Termijnen - Rechtspleging in hoger beroep - Heromschrijving van de kwalificatie - Verlenging van de verjaringstermijn - Eenparigheid

De appelrechters die, op het hoger beroep van de beklaagde alleen, de ten laste gelegde feiten heromschrijven onder een zwaardere kwalificatie, maar geen hogere straf uitspreken, verzwaren de toestand van de beklaagde niet; het feit dat ingevolge de nieuwe kwalificatie de verjaringstermijn verlengd is, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Cass. 4 november 1986 AR 213, AC 1986-87, nr. 140; Cass. 15 juni 1993, AR P.93.0511.N, AC 1993, nr. 287; Cass. 30 november 2005, AR P.05.1143.F, AC 2005, nr. 636.

10 oktober 2017

P.2016.1106.N

AC nr. 538

VERVOER

PERSONENVERVOER

Personenvervoer - Organisatie van het personenvervoer - Exploitatie van een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder - Voorwaarden - Draagwijdte

Uit de bepalingen van artikel 42, §1, 4°, en 63, §1, 10° van het Decreet van 20 april 2001 betreffende de organisatie van het personenvervoer over de weg, volgt dat de exploitatie van een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder slechts toegelaten is krachtens een schriftelijke overeenkomst naar het model vastgelegd door de Vlaamse Regering en dat bij afwezigheid van dergelijke overeenkomst, die exploitatie strafbaar is.

13 juni 2017

P.2016.0886.N

AC nr. 381

VERZET

- Strafzaken - Ongedaan beschouwd verzet - Voorwaarde - Kennis van de dagvaardig - Begrip - Betekening aan de woonplaats

Conclusie van advocaat-generaal Vandermeersch.

21 februari 2018

P.2017.1130.F

AC nr. ...

- Strafzaken - Aangehoudene - Taalgebruik

Wanneer uit geen van de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt dat de betekening van het verstekarrest via de gevangenisadministratie op vordering van het openbaar ministerie, de taal vermeldt waarin het recht op verzet moet worden uitgeoefend, kan dat rechtsmiddel, dat in een andere landstaal dan die van de rechtspleging is gesteld, op die grond niet onontvankelijk worden verklaard, op het gevaar af dat de veroordeelde het recht op toegang tot een rechterlijke instantie wordt ontzegd (1). (1) Het Hof oordeelt ook dat "artikel 6.1 EVRM oplegt (...) dat de betekening (van het verstekvonnis) het recht moet vermelden om in verzet te komen alsook de termijn om dat recht uit te oefenen", en dat bij ontstentenis daarvan, die betekening de termijnen om in verzet te komen niet doet ingaan (Cass. 9 maart 2016, AR P.15.1679.F, AC 2016, nr. 168, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH); zie Cass. 28 juni 2017, AR P.17.0490.F, AC 2017, nr. 428, met noot M.N.B.; EHRM, Faniel t. België, nr. 11892/08, 1 maart 2011; Cass. 23 februari 2011, AR P.10.2047.F, AC 2001, nr. 161; EHRM, Hakimi t. België, nr. 665/08, 29 juni 2010; Cass. 9 april 2008, AR P.08.0051.F, AC 2008, nr. 214, met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH; EHRM, Da Luz Domingues Ferreira t. België, nr. 50049/99, 24 mei 2007. Evenwel oordeelt het Hof dat "Noch de artikelen 6.1 en 13 EVRM, noch artikel 203, §1, Wetboek van Strafvordering, noch enige andere bepaling of algemeen rechtsbeginsel de overheid de verplichting opleggen om aan de gedaagde, wiens probatie-uitstel met een tegensprekelijk vonnis werd herroepen, kennis te geven van de termijn van het hoger beroep; de daadwerkelijke toegang tot de appelrechters vereist een dergelijke kennisgeving niet." (Cass. 16 september 2014, AR P.13.1000.N, AC 2014, nr. 525).(M.N.B.)

- Artt. 24 en 40 Wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken

- Art. 6.1 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden

24 januari 2018

P.2017.0692.F

AC nr. ...

- Strafzaken - Verstek - Verzet ongedaan verklaard - Inroepen van overmacht en wettige redenen van verschoning - Afwijzing - Motivering

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

27 juni 2018

P.2018.0607.F

AC nr. ...

- Strafzaken - Verstek - Verzet ongedaan verklaard - Wettige redenen van verschoning aangevoerd

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

27 juni 2018

P.2018.0607.F

AC nr. ...

- Strafzaken - Ongedaan beschouwd verzet - Voorwaarde - Kennis van de dagvaardig - Begrip - Betekening aan de woonplaats

Artikel 187, §6, 1°, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat het verzet als ongedaan wordt beschouwd indien de eiser in verzet, wanneer hij persoonlijk of in de persoon van een advocaat verschijnt en vaststaat dat hij kennis heeft gehad van de dagvaarding in de procedure waarin hij verstek heeft laten gaan, geen gewag maakt van overmacht of van een wettige reden van verschoning ter rechtvaardiging van zijn verstek bij de bestreden rechtspleging, waarbij het erkennen van de aangevoerde overmacht of redenen overgelaten wordt aan het soevereine oordeel van de rechter; uit die bepaling volgt niet dat de beklaagde, wanneer de dagvaarding aan de woonplaats wordt betekend, zijn afwezigheid enkel nog door overmacht of door een wettige reden van verschoning kan rechtvaardigen (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 112.

- Art. 187, § 6, 1° Wetboek van Strafvordering

21 februari 2018

P.2017.1130.F

AC nr. ...

VONNISSEN EN ARRESTEN

ALGEMEEN

Algemeen - Bestuurshandeling - Toetsing van de interne en externe wettigheid - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en plicht - Voorwaarde

Elk met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan en moet de interne en externe wettigheid toetsen van gelijk welke bestuurshandeling waarop een vordering, verweer of exceptie gegrond is; het vonnis, dat de toetsing van de interne en externe wettigheid van de bestuurshandeling afhankelijk stelt van de verplichting, voor een partij, om de wetsschending aan te tonen, schendt artikel 159 van de Grondwet (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 426.

- Art. 159 De gecoördineerde Grondwet 1994

29 juni 2018

F.2017.0062.F

AC nr. ...

Algemeen - Bestuurshandeling - Toetsing van de interne en externe wettigheid - Met eigenlijke rechtspraak belast orgaan - Bevoegdheid en plicht - Voorwaarde

Conclusie van eerste advocaat-generaal Henkes.

29 juni 2018

F.2017.0062.F

AC nr. ...

BURGERLIJKE ZAKEN

Burgerlijke zaken - Algemeen - Onttrekking - Begrip

Onttrekking is de uitwerking die het vonnis heeft waarmee de rechter zijn rechtsmacht over een geschilpunt uitput en die hem, op straffe van machtsoverschrijding, verbiedt om, in dezelfde zaak en tussen dezelfde partijen, over dat punt opnieuw uitspraak te doen.

- Art. 19 Gerechtelijk Wetboek

8 juni 2018

C.2018.0010.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Onttrekking - Gezag van gewijsde - Onderscheid - Begrip

Onttrekking verschilt van het gezag van het rechterlijk gewijsde dat, onder de in artikel 23 Gerechtelijk Wetboek bepaalde voorwaarden, een partij toestaat zich ertegen te verzetten dat opnieuw uitspraak wordt gedaan over een geschilpunt dat reeds tussen dezelfde partijen maar in een andere zaak werd beslecht.

- Art. 23 Gerechtelijk Wetboek

8 juni 2018

C.2018.0010.F

AC nr. ...

Burgerlijke zaken - Algemeen - Uitlegging en verbetering van de rechterlijke beslissing - Artikel 19, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek - Draagwijdte - Artikel 794 en 794/1 Gerechtelijk Wetboek - Uitlegging

Door in artikel 19 van het Gerechtelijk Wetboek, na het eerste lid, dat de onttrekkende werking van het eindvonnis vastlegt, een tweede lid in te voegen, luidens hetwelk de rechter die zijn rechtsmacht over een geschilpunt heeft uitgeput, daarvan niet meer kan kennisnemen, behoudens de bij dat wetboek bepaalde uitzonderingen, heeft artikel 3 van de wet van 28 februari 2014 tot wijziging van artikel 19 van het Gerechtelijk Wetboek met betrekking tot de rechtzetting van materiële vergissingen of omissies in de vonnissen alsook tot de uitlegging van de vonnissen, geen wijzigingen willen aanbrengen aan het begrip 'onttrekking', dat het niet met het gezag van gewijsde heeft kunnen verwarren, maar heeft het die uitwerking van het eindvonnis in herinnering willen brengen om nadrukkelijk te wijzen op de strikte uitlegging die gegeven moet worden aan de bepalingen van de artikelen 794 en 794/1 van dat wetboek, die de rechter die dat vonnis heeft gewezen, toestaan het uit te leggen, te verbeteren of aan te vullen.

- Art. 19 Gerechtelijk Wetboek

8 juni 2018

C.2018.0010.F

AC nr. ...

STRAFZAKEN

Strafzaken - Allerlei - Conclusies

Behoudens in de hier niet toepasselijke gevallen bedoeld in artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en artikel 152 Wetboek van Strafvordering, is het geschrift uitgaande van een partij of van haar raadsman dat, ook al bevat het middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie, de rechter niet tijdens het debat was voorgelegd maar aan de griffie werd toegezonden, zonder dat uit de stukken van de rechtspleging blijkt dat het andermaal ter rechtszitting zou zijn neergelegd of dat de eiser zijn middelen mondeling zou hebben aangevoerd, geen schriftelijke conclusie waarop de rechter moet antwoorden (1). (1) Cass. 18 april 2007, AR P.07.0015.F, AC 2007, nr. 189.

19 september 2017

P.2016.1065.N

AC nr. 482

Strafzaken - Allerlei - Conclusies

In strafzaken moet de conclusie in de regel uit een geschrift blijken dat, ongeacht zijn benaming of vorm, tijdens het debat ter rechtszitting door een partij of zijn advocaat aan de rechter wordt voorgelegd en waarvan regelmatig is vastgesteld dat de rechter kennis ervan heeft genomen en waarin middelen tot staving van een eis, verweer of exceptie zijn aangevoerd (1). (1) Cass. 18 april 2007, AR P.07.0015.F, AC 2007, nr. 189.

19 september 2017

P.2016.1065.N

AC nr. 482

Strafzaken - Strafvordering - Nietigheden - Onregelmatigheid betreffende de eed van getuigen - Draagwijdte

Artikel 407 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat in strafzaken nietigheden uit enige onregelmatigheid betreffende de eed van getuigen gedekt zijn, wanneer een vonnis of arrest op tegenspraak, dat geen maatregel van inwendige aard inhoudt, is gewezen zonder dat de nietigheid door een van de partijen is voorgedragen of door de rechter ambtshalve is uitgesproken.

30 mei 2017

P.2016.0783.N

AC nr. 358

VOORLOPIGE HECHTENIS

BEVEL TOT AANHOUDING

Bevel tot aanhouding - Bevel uitgevaardigd tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde - Aard

Het bevel tot aanhouding dat de onderzoeksrechter op grond van de artikelen 28, §1, eerste lid, 2°, en 38, §2, Voorlopige Hechteniswet uitvaardigt tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde, vormt een eigen titel van vrijheidsberoving; het onderzoeksgerecht dat oordeelt over de handhaving van dat bevel tot aanhouding, dient de redelijke termijn zoals bedoeld in artikel 5.3 EVRM in acht te nemen vanaf het moment waarop de inverdenkinggestelde opnieuw van zijn vrijheid wordt benomen en dient daarbij geen rekening te houden met vertragingen of inactiviteit die plaatsvonden tijdens de voorlopige hechtenis voorafgaand aan de vrijlating onder voorwaarden vermits dat gerecht de redelijke termijn immers enkel dient te toetsen aan de hechtenis die is ondergaan sedert het afleveren van de titel waarop zij is gesteund (1). (1) Zie: Cass. 9 januari 2007, AR P.07.0025.N, AC 2007, nr. 16.

- Artt. 28, § 1, eerste lid, 2°, en 38, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

17 oktober 2017

P.2017.1000.N

AC nr. 571

HANDHAVING**Handhaving - Bevel tot aanhouding uitgevaardigd tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde - Redelijke termijn - Artikel 5.3 EVRM - Beoordeling**

Het bevel tot aanhouding dat de onderzoeksrechter op grond van de artikelen 28, §1, eerste lid, 2°, en 38, §2, Voorlopige Hechteniswet uitvaardigt tegen een onder voorwaarden vrijgelaten inverdenkinggestelde, vormt een eigen titel van vrijheidsberoving; het onderzoeksgerecht dat oordeelt over de handhaving van dat bevel tot aanhouding, dient de redelijke termijn zoals bedoeld in artikel 5.3 EVRM in acht te nemen vanaf het moment waarop de inverdenkinggestelde opnieuw van zijn vrijheid wordt benomen en dient daarbij geen rekening te houden met vertragingen of inactiviteit die plaatsvonden tijdens de voorlopige hechtenis voorafgaand aan de vrijlating onder voorwaarden vermits dat gerecht de redelijke termijn immers enkel dient te toetsen aan de hechtenis die is ondergaan sedert het afleveren van de titel waarop zij is gesteund (1). (1) Zie: Cass. 9 januari 2007, AR P.07.0025.N, AC 2007, nr. 16.

- Artt. 28, § 1, eerste lid, 2°, en 38, § 2 Wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis

17 oktober 2017

P.2017.1000.N

AC nr. 571

VORDERING IN RECHTE**- Belang**

De krenking van een belang kan enkel tot een rechtsvordering leiden als het om een rechtmatig belang gaat en diegene die het behoud van een toestand in strijd met de openbare orde of het verkrijgen van een onrechtmatig voordeel nastreeft, heeft geen rechtmatig belang; de omstandigheid dat de persoon die de rechtsvordering instelt zich in een onrechtmatige toestand bevindt, sluit evenwel niet uit dat hij kan bogen op de krenking van een rechtmatig belang (1). (1) Cass. 28 november 2013, AR C.13.0166.N, AC 2013, nr. 645.

10 oktober 2017

P.2017.0096.N

AC nr. 541

VREEMDE WET**- Toepassing - Inhoud - Rechter - Verplichting**

Conclusie van advocaat-generaal de Koster.

25 mei 2018

C.2015.0354.F

AC nr. ...

- Toepassing - Inhoud - Rechter - Verplichting

Wanneer de rechter de buitenlandse wet toepast, dient hij de draagwijdte ervan te bepalen door rekening te houden met de interpretatie die eraan gegeven wordt in het land van oorsprong; het Hof van Cassatie gaat de overeenstemming van de beslissing van de feitenrechter met die interpretatie na (1). (1) Zie concl. OM in Pas. 2018, nr. 333.

- Art. 15 Wet 16 juli 2004 houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht

- Art. 608 Gerechtelijk Wetboek

25 mei 2018

C.2015.0354.F

AC nr. ...

VREEMDELINGEN

- Administratieve vasthouding - Beroep bij de rechterlijke macht - Beslissing van de kamer van inbeschuldigingstelling - Cassatieberoep - Termijn voor het neerleggen van de memorie - Dringende zaak - Gevolg - Laattijdige neerlegging - Overmacht

- Artt. 429, eerste lid, en 432 Wetboek van Strafvordering

7 februari 2018

P.2018.0116.F

AC nr. ...

- Inbewaringstelling ter voorbereiding van de verwijdering - Voorwaarden - Wettigheidstoezicht - Richtlijn 2013/33/EU "onthaalrichtlijn" - Dilatoire asielaanvraag

- Artt. 72, tweede lid, en 74/6, § 1bis, 9° en 12° Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

- Artt. 8.3, eerste lid, d, en 9.2 Richtlijn 2013/33/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van verzoekers om internationale bescherming (herschikking)

7 februari 2018

P.2018.0078.F

AC nr. ...

- Maatregel tot verwijdering van het grondgebied - Vrijheidsberovende maatregel - Beroep bij de rechterlijke macht - Onderzoeksgerechten - Voorwerp en omvang van het toezicht

- Art. 72 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

7 februari 2018

P.2018.0078.F

AC nr. ...

- Illegaal verblijf - Sanctie - Vrijheidsstraf - Bestaanbaarheid met de richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008

De Terugkeerrichtlijn verzet zich niet tegen een regeling van een lidstaat waarbij illegaal verblijf wordt tegengegaan met strafrechtelijke sancties, voor zover die regeling toestaat dat een gevangenisstraf wordt opgelegd aan een onderdaan van een derde land op wie een terugkeerprocedure is toegepast en die, zonder geldige reden om niet terug te keren, illegaal op dat grondgebied verblijft (1). (1) Zie: Cass. 30 november 2011, AR P.11.1497.F, AC 2011, nr. 660.

17 oktober 2017

P.2017.0573.N

AC nr. 568

- Europese Unie - Terugkeer van illegaal in een lidstaat verblijvende onderdanen van derde landen - Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 -

---

Voorwerp - Grens

De Terugkeerrichtlijn, zoals uitgelegd door het Hof van Justitie van de Europese Unie (1), heeft enkel betrekking op de terugkeer van illegaal in een lidstaat verblijvende onderdanen van derde landen en heeft dus niet tot doel alle nationale voorschriften inzake het verblijf van vreemdelingen te harmoniseren zodat deze richtlijn zich er niet tegen verzet dat illegaal verblijf in het recht van een lidstaat wordt aangemerkt als een strafbaar feit en dat daarop strafrechtelijke sancties worden gesteld om het plegen van een dergelijke inbreuk op de nationale verblijfsvoorschriften tegen te gaan en te bestraffen. (1) HvJ C-61/11, El Dridi alias Soufi Karim, 2011; HvJ C-329/11, Achughbadian t. Préfet du Val-de-Marne, 2011.

- Art. 76 Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen

17 oktober 2017

P.2017.0573.N

AC nr. 568

WEGVERKEER**ALLERLEI*****Allerlei - Organisatie van het personenvervoer - Exploitatie van een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder - Voorwaarden - Draagwijdte***

Uit de bepalingen van artikel 42, §1, 4°, en 63, §1, 10° van het Decreet van 20 april 2001 betreffende de organisatie van het personenvervoer over de weg, volgt dat de exploitatie van een dienst voor het verhuren van voertuigen met bestuurder slechts toegelaten is krachtens een schriftelijke overeenkomst naar het model vastgelegd door de Vlaamse Regering en dat bij afwezigheid van dergelijke overeenkomst, die exploitatie strafbaar is.

13 juni 2017

P.2016.0886.N

AC nr. 381

Allerlei - Koninklijk besluit betreffende het rijbewijs - Europees rijbewijs - Begrip - Draagwijdte

Uit de samenhang van de bepalingen van artikel 1.1 van de Richtlijn 2006/126/EG van 20 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs, artikel 26 van de Wegverkeerswet en artikel 1 van het Koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, volgt dat een Europees rijbewijs een nationaal rijbewijs is dat in een lidstaat van de Europese Unie werd uitgereikt en dat werd uitgegeven volgens het in de hogervermelde Richtlijn bepaalde model; de rechter bepaalt in feite, mitsdien onaantastbaar, of het rijbewijs uitgegeven door een lidstaat van de Europese Unie beantwoordt aan het modelrijbewijs van de Europese Unie en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

2 mei 2017

P.2015.0485.N

AC nr. 300

WEGVERKEERSWET***Wetsbepalingen - Art. 33 - Art. 33.1 - Vluchtmisdrijf - Artikel 33.1, 1° - Opzet om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken - Draagwijdte***

Krachtens artikel 33, §1, 1°, Wegverkeerswet is strafbaar elke bestuurder van een voertuig of van een dier die, wetende dat dit voertuig of dit dier oorzaak van, dan wel aanleiding tot een ongeval op een openbare plaats is geweest, de vlucht neemt om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken, zelfs wanneer het ongeval niet aan zijn schuld te wijten is; de rechter kan het voor het vluchtmisdrijf vereiste opzet om zich aan de dienstige vaststellingen te onttrekken, afleiden uit de wijze waarop de bestuurder de vlucht heeft genomen (1). (1) Cass. 29 april 1968, AC 1968, 1084; M. STERKENS, "Vluchtmisdrijf", Comm. Straf., nrs. 19-21.

10 oktober 2017

P.2016.0887.N

AC nr. 537

Wetsbepalingen - Art. 63 - Artikel 63, § 2 - Bloedproef - Bloedanalyse - Methode - Draagwijdte

Artikel 8 KB Bloedproef bepaalt dat de bloedanalyse plaatsvindt volgens de methode omschreven in artikel 63, §2, Wegverkeerswet en overeenkomstig die bepaling bestaat de bloedanalyse uit een kwantitatieve bepaling op plasma door middel van gas- of vloeistofchromatografie-massaspectometrie met gebruik van gedeuteerde interne standaarden voor een of meerdere van de stoffen vermeld in het artikel, zodanig dat het eigenlijk detecteren van de stoffen bedoeld in artikel 37bis Wegverkeerswet gebeurt op het plasma dat aanwezig is in het bloedmonster, hetgeen veronderstelt dat het bloedmonster eerst moet worden gecentrifugeerd teneinde het plasma af te scheiden, wat een eerste stap is in het analyseproces; artikel 6/1 KB Bloedproef bepaalt dat vooraleer de analyse wordt verricht, het bloedmonster rechtop en bij een temperatuur van + 4° Celsius wordt bewaard in een daartoe bestemde koelkast maar deze bepaling schrijft niet voor dat die temperatuur moet worden behouden tijdens het analyseproces (1). (1) De feiten dateren van 2 mei 2014. Het KB van 4 juni 1999 werd inmiddels opgeheven en vervangen door het KB van 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de laboratoria.

10 oktober 2017

P.2015.1341.N

AC nr. 536

Wetsbepalingen - Art. 42 - Deskundigenonderzoek bevolen in hoger beroep - Onderzoeksmaatregel - Strafverzwaring - Artikel 211bis, Wetboek van Strafvordering - Draagwijdte

Het bevelen van een deskundigenonderzoek met betrekking tot de lichamelijke en geestelijke geschiktheid van een beklaagde om een motorvoertuig te besturen, is een onderzoeksmaatregel en geen straf noch een beveiligingsmaatregel; het bevelen van een dergelijke onderzoeksmaatregel maakt geen strafverzwaring uit als bedoeld door artikel 211bis Wetboek van Strafvordering (1). (1) A. LORENT, "La règle de l'unanimité des juges d'appel", RDPC 1981, pp. 401-430.

30 mei 2017

P.2016.0766.N

AC nr. 357

Wetsbepalingen - Art. 26 - Rijbewijs - Model van Belgisch rijbewijs

Uit de samenhang van de bepalingen van artikel 1.1 van de Richtlijn 2006/126/EG van 20 december 2006 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het rijbewijs, artikel 26 van de Wegverkeerswet en artikel 1 van het Koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, volgt dat een Europees rijbewijs een nationaal rijbewijs is dat in een lidstaat van de Europese Unie werd uitgereikt en dat werd uitgegeven volgens het in de hogervermelde Richtlijn bepaalde model; de rechter bepaalt in feite, mitsdien onaantastbaar, of het rijbewijs uitgegeven door een lidstaat van de Europese Unie beantwoordt aan het modelrijbewijs van de Europese Unie en het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen.

2 mei 2017

P.2015.0485.N

AC nr. 300

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Moreel element - Bewijs

Uit de materialiteit van de overtreding van de wet zelf en met name uit de omstandigheid dat het bewuste antwoordformulier niet werd teruggestuurd, vloeit het bewijs van het moreel element van het misdrijf bepaald in artikel 67ter Wegverkeerswet voort, maar niet dat die fout wetens en willens werd gepleegd in de zin van artikel 5 Strafwetboek.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968
- Art. 5, tweede lid Strafwetboek

26 september 2017

P.2016.1232.N

AC nr. 498

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Overtreding op de Wegverkeerswet - Verplichting de identiteit van de bestuurder of van de houder van het voertuig te geven - Bestaanbaarheid met het verbod op zelfincriminatie

De verplichting van de natuurlijke persoon die de rechtspersoon in rechte vertegenwoordigt op wiens naam een motorvoertuig is ingeschreven, waarmee een overtreding op de Wegverkeerswet of haar uitvoeringsbesluiten is gepleegd, om de identiteit van de bestuurder op het ogenblik van de feiten mee te delen of, indien hij die niet kent, de identiteit van de persoon die het voertuig onder zich heeft, houdt geen verboden zelfincriminatie in.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

26 september 2017

P.2016.1232.N

AC nr. 498

Wetsbepalingen - Art. 67ter - Overtreding op de Wegverkeerswet - Verplichting de identiteit van de bestuurder of van de houder van het voertuig te geven - Grondslag

De verplichting voor de natuurlijke persoon die de rechtspersoon vertegenwoordigt om de identiteit van de bestuurder van het voertuig ingeschreven op naam van die rechtspersoon en waarmee een overtreding op de Wegverkeerswet of haar uitvoeringsbesluiten werd begaan, mee te delen, vloeit voort uit de wet, met name artikel 67ter Wegverkeerswet dat elkeen geacht is te kennen, en niet uit een bericht daarover in het opgestuurde antwoordformulier, ook al heeft het ontvangen van dit formulier voor gevolg dat daaraan gevolg moet gegeven worden zoals vereist bij de voormelde wetsbepaling.

- Art. 67ter Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

26 september 2017

P.2016.1232.N

AC nr. 498

Wetsbepalingen - Art. 62 - Proces-verbaal - Bijzondere bewijswaarde

De bijzondere bewijswaarde verbonden aan een naar aanleiding van een overtreding op de Wegverkeerswet en de uitvoeringsbesluiten door een daartoe bevoegd ambtenaar opgesteld proces-verbaal geldt alleen voor de in het proces-verbaal van overtreding opgenomen zintuiglijke vaststellingen door de verbalisant gedaan op het ogenblik van het misdrijf of kort nadien betreffende de bestanddelen van het misdrijf en de ermee verbonden omstandigheden; ze geldt evenwel niet voor latere vaststellingen en inlichtingen die hij buiten die eerste vaststelling verkrijgt of voor de later verstrekte gegevens (1). (1) Cass. 28 oktober 2014, AR P.13.0595.N, AC 2014, nr. 639.

- Art. 62, eerste lid Wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij Koninklijk besluit van 16 maart 1968

17 oktober 2017

P.2016.1272.N

AC nr. 567

Wetsbepalingen - Art. 37 - Artikel 37bis - Stoffen die de rijvaardigheid beïnvloeden - Bloedproef - Bloedanalyse - Methode - Draagwijdte

Artikel 8 KB Bloedproef bepaalt dat de bloedanalyse plaatsvindt volgens de methode omschreven in artikel 63, §2, Wegverkeerswet en overeenkomstig die bepaling bestaat de bloedanalyse uit een kwantitatieve bepaling op plasma door middel van gas- of vloeistofchromatografie-massaspectometrie met gebruik van gedeuteerde interne standaarden voor een of meerdere van de stoffen vermeld in het artikel, zodanig dat het eigenlijk detecteren van de stoffen bedoeld in artikel 37bis Wegverkeerswet gebeurt op het plasma dat aanwezig is in het bloedmonster, hetgeen veronderstelt dat het bloedmonster eerst moet worden gecentrifugeerd teneinde het plasma af te scheiden, wat een eerste stap is in het analyseproces; artikel 6/1 KB Bloedproef bepaalt dat vooraleer de analyse wordt verricht, het bloedmonster recht op en bij een temperatuur van + 4° Celsius wordt bewaard in een daartoe bestemde koelkast maar deze bepaling schrijft niet voor dat die temperatuur moet worden behouden tijdens het analyseproces (1). (1) De feiten dateren van 2 mei 2014. Het KB van 4 juni 1999 werd inmiddels opgeheven en vervangen door het KB van 27 november 2015 tot uitvoering van de wet betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd op 16 maart 1968, wat betreft de speekselanalyse en de bloedproef bij het sturen onder invloed van bepaalde psychotrope stoffen en de erkenning van de laboratoria.

10 oktober 2017

P.2015.1341.N

AC nr. 536

WETTEN, DECRETEN, ORDONNANTIES, BESLUITEN

WERKING IN DE TIJD EN IN DE RUIMTE

Werking in de tijd en in de ruimte - Strafzaken - Artikel 2, eerste lid Strafwetboek - Niet terugwerkende kracht van de strafwetten - Artikel 2, tweede lid Strafwetboek - Retroactiviteit van de zachtere strafwet - Draagwijdte - Herhalingsregime

Er is een zwaardere straf in de zin van de bepaling van artikel 2, tweede lid, Strafwetboek, indien de straf die de beklaagde kon oplopen op het ogenblik van de rechterlijke beslissing, zwaarder is dan de straf die hij kon oplopen op het tijdstip van het plegen van de feiten; daartoe moet de op het ogenblik van de feiten toepasselijke maximum hoofdgevangenisstraf worden vergeleken met de op het ogenblik van de rechterlijke beslissing toepasselijke maximum hoofdgevangenisstraf en die wordt bepaald rekening houdend met het op het ogenblik van de feiten respectievelijk op het ogenblik van de rechterlijke beslissing geldende herhalingsregime en dit ongeacht de tijdsvoorwaarden waarin die bijzondere herhalingsregimes voorzien (1). (1) Cass. 19 mei 2009, AR P.08.1164.N, AC 2009, nr. 327 met concl. van advocaat-generaal P. DUINSLAEGER.

30 mei 2017

P.2014.1719.N

AC nr. 354

Werking in de tijd en in de ruimte - Strafvordering - Onderzoek in strafzaken - Gerechtig onderzoek - Onderzoeksverrichtingen - Afluistermaatregel - Artikel 90quater, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering - Vormvoorschriften - Wet die de sanctie bij niet-naleving van de vormvoorschriften wijzigt - Toepassing in de tijd - Draagwijdte

13 juni 2017

P.2017.0450.N

AC nr. ...

WOONPLAATS

- Artikel 15, Grondwet - Huiszoeking en opsporing ten huize - Voorafgaande schriftelijke toestemming

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...

- Artikel 15, Grondwet - Huiszoeking en opsporing ten huize - Voorafgaande schriftelijke toestemming

- Art. 8 Verdrag van 4 november 1950 tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden
- Art. 15 De gecoördineerde Grondwet 1994
- Art. 3 Wet 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of aanhouding mag worden verricht

7 februari 2018

P.2018.0100.F

AC nr. ...